

ÅRSREDOVISNING 1999

Handelsbanken

ORDINARIE BOLAGSSTÄMMA

hålls i *Grand Hôtels Vinterträdgård*,
ingång Royal, Stallgatan 4, Stockholm,
fredagen den 14 april 2000, kl 10.00.

Anmälan om deltagande i bolagsstämman

Aktieägare som önskar delta i
bolagsstämman skall

- dels vara införd i den av VPC AB
förda aktieboken senast tisdagen
den 4 april 2000,
- dels anmäla sitt deltagande till
Ordförandekansliet vid bankens
huvudkontor, Kungsträdgårdsgatan 2, 106 70 Stockholm,
telefon 08-701 19 84
eller via Internet
www.handelsbanken.se/bolagsstamma,
senast måndagen den 10 april
2000, kl 15.00.

Aktieägare som låtit förvaltarregi-
strera sina aktier måste dessutom,
för att äga rätt att delta i stämman,
begära att tillfälligt föras in i den
av VPC förda aktieboken. Aktie-
ägaren måste underrätta förvaltaren
här om i god tid före den 4 april 2000,
då sådan införing skall vara verk-
ställd.

Utdelning

Styrelsen föreslår som avstämnings-
dag för utdelning onsdagen den
19 april 2000. Beslutar stämman
i enlighet med förslaget, beräknas
utdelningen komma att utsändas
av VPC onsdagen den 26 april 2000.

Publiceringsdagar för delårsrapporter

Jan – mars	13 april 2000
Jan – juni	22 aug 2000
Jan – sept	24 okt 2000

Svenska Handelsbanken AB (publ)
Organisationsnummer 502007-7862
www.handelsbanken.se

The image shows a close-up of a dark, ornate metal door, likely the entrance to a Handelsbanken branch. The door features intricate relief carvings, including a central circular medallion with a seated figure. Above the door, the word "BANKEN" is visible in raised letters. To the right of the door, a small, rectangular plaque is mounted on the wall, displaying the Handelsbanken logo and some text. The wall is made of light-colored stone blocks.

I 1999

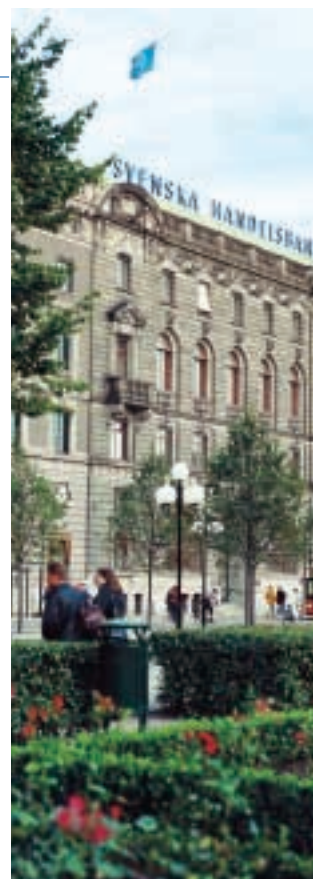
ÅRSREDOVISNING 1999

HANDELSBANKEN I SAMMANDRAG	2
KONCERNCHEFENS KOMMENTAR	5
MÅL, POLITIK OCH ORGANISATION	10
Mål och grundsatser	10
Politik	10
Organisation	10
Våra medarbetare	12
Kontoren	14
Regionhuvudkontoren i Norden	16
Enheterna utanför Norden	18
Centrala huvudkontoret och dotterbolag	20
Centralstyrelsen	22
Koncernledningen	24
Revisorer	24
RÖRELSEGRENARNAS UTVECKLING	25
Allmänt	25
Kontorsrörelsen	26
Handelsbanken Markets	29
Handelsbanken Kapitalförvaltning	33
Handelsbanken Finans	35
Handelsbanken Liv	37
Stadshypotek Bank	40
Handelsbanken Finansförvaltning	41
Miljöarbetet	42
IT-utveckling	43
FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE	44
Mål	44
En sammanhållen universalbank	44
Balansomslutning	44
Kapitaltäckning	44
Rating	45
Resultat och lönsamhet	45
Återköp av egna aktier	46
Kreditförluster och kreditrisker	47
Finansiella risker	47
Operativa risker	53
Styrelsearbetet under året	53
Kompetenta medarbetare	53
Oktogonen	53
Optionsprogram	53
RESULTAT- OCH BALANSRÄKNINGAR	54
Redovisningsprinciper	56
Noter	58
FÖRSLAG TILL VINSTDISPOSITION	78
REVISIONSBERÄTTELSE	79
HANDELSBANKSAKTIE	80
Kursutveckling och utdelning	80
Börsvärde	80
Aktierna	80
Aktieägarna	80
RESULTAT- OCH BALANSRÄKNINGAR 1995–1999	82
ADRESSER	84

Handelsbanken i sammandrag

Resultatutveckling för Handelsbankskoncernen

mkr	1999	1998	Förändring %
Räntenetto	11 508	11 430	1
Provisionsnetto	3 978	3 408	17
Nettoresultat av finansiella transaktioner	969	1 242	- 22
Övriga intäkter	601	757	- 21
Summa intäkter	17 056	16 837	1
Personalkostnader	4 888	4 579	7
Övriga omkostnader	3 780	4 227	- 11
Summa omkostnader	8 668	8 806	- 2
Resultat före kreditförluster	8 388	8 031	4
Kreditförluster	- 219	319	
Rörelseresultat	8 607	7 712	12
Minoritetsintresse	- 22	- 22	0
Bokslutsdispositioner	603	505	19
Skatter	- 2 525	- 2 168	16
Årets resultat	6 663	6 027	11
Balansomslutning	922 799	926 450	0
Medelantal anställda	8 520	8 546	
Antal kontor i Sverige	465	480	
Antal kontor i övriga Norden	43	33	

Kjell Brattström

DEFINITIONER

AVKASTNING PÅ TOTALT KAPITAL. Rörelseresultatet före skatt i relation till genomsnittlig balansomslutning.

DIREKTAVKASTNING. Utdelning per stamaktie dividerad med börskursen vid årets slut.

I/K-TAL. Summa intäkter i förhållande till summa kostnader justerat för jämförelsestörande poster. I/K-talet beräknas före och efter kreditförluster inkl värdet förändring på övertagen egendom.

JUSTERAT EGET KAPITAL PER AKTIE. Eget kapital enligt balansräkningen justerat för kapitaldelen av skillnaden mellan bokfört värde och marknadsvärdet för räntebärande värdepapper klassificerade som finansiella anläggningstillgångar dividerat med antal stamaktier efter full konvertering av konvertibla förlagsbevis. Justering har skett med preferens- och indexaktiekapital till aktuellt inlösenvärde.

KAPITALBAS. Kapitalbasen är summan av primärt och supplementärt kapital. Med primärt kapital avses eget kapital minus goodwill samt i moderbolaget 72% av obeskattade reserver. Som supplementärt kapital räknas förlagslån med viss reduktion då den återstående löptiden understiger fem år. Denna del av det supplementära kapitalet får ej överstiga 50% av det primära kapitalet. Efter särskilt tillstånd av regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Finansinspektionen, får även andra instrument räknas in i det primära eller supplementära kapitalet. Det supplementära kapitalet får dock aldrig överstiga det primära. För att erhålla kapitalbasen reduceras summan av primärt och supplementärt kapital med bok-

fört värde på innehav i försäkringsverksamhet samt finansiell verksamhet, vilka ej konsolideras. För täckande av kapitalkrav på marknadsrisker får förlagslån med ursprunglig löptid på minst två år inkluderas i kapitalbasen.

KAPITALTÄCKNING. Kapitaltäckningen eller kapitaltäckningsgraden utgör kapitalbasen i förhållande till riskvägd volym. Kapitaltäckningen skall enligt lagen om kapitaltäckning och stora exponeringar för kreditinstitut och värdepappersbolag uppgå till minst 8%.

KREDITFÖRLUSTNIVÅ. Kreditförluster och värdeförändringar på övertagen egendom i förhållande till ingående balans för utlåning till allmänheten, kreditinstitut (exkl banker) samt övertagen egendom och kreditgarantier.

LÖNSAMHET. Se Räntabilitet på eget kapital.

NETTOVINST PER AKTIE. Periodens resultat efter bokslutsdispositioner och skatt dividerat med genomsnittligt antal stamaktier. Justering har skett med hänsyn till preferensaktier, indexaktier och full konvertering av konvertibla förlagsbevis.

OREGLERAD FORDRAN. Fordran för vilken ränta, amortering eller övertrassering är förfallen till betalning sedan mer än 60 dagar.

OSÄKER FORDRAN. Fordran som är oreglerad, eller för vilken andra omständigheter medför osäkerhet om dess värde, och för vilken säkerhetens värde inte med betryggande marginal täcker både kapitalbelopp och upplupen ränta. Med osäker fordran netto menas osäker fordran med avdrag av reserv för befarad kreditförlust.

OSÄKRA FORDRINGAR, ANDEL. Osäkra fordringar netto i förhållande till total utlåning till allmänheten och kreditinstitut (exkl banker).

P/E-TAL. Börskurs vid årets slut dividerad med nettovinst per stamaktie.

PRIMÄRKAPITALRELATION. Primärkapital i förhållande till riskvägd volym. (Se Kapitalbas och Riskvägd volym.)

PROBLEMKREDITER. Summan av osäkra fordringar netto och räntenedsatta fordringar.

RESERVERINGSGRAD FÖR OSÄKRA FORDRINGAR. Reserv för befarade kreditförluster i relation till osäkra fordringar brutto.

RISKVÄGD VOLYM. Den riskvägda volymen bestäms genom att tillgångarna och posterna utanför balansräkningen, enligt lagen om kapitaltäckning och stora exponeringar för kreditinstitut och värdepappersbolag, placeras i olika riskklasser. Volymerna vägs med hänsyn till bedömd risk så att de kommer att ingå i den riskvägda volymen till 0%, 20%, 50% eller 100%.

RÄNTABILITET PÅ EGET KAPITAL. Periodens resultat efter bokslutsdispositioner och skatt i relation till genomsnittligt eget kapital justerat för nyemission samt utdelning.

RÄNTENEDSATT FORDRAN. Fordran för vilken räntan satts ned i förhållande till marknads-mässig ränta.

RÖRELSERESULTAT PER AKTIE. Rörelseresultat med avdrag för minoritetsandel och efter schablonskatt 28% dividerat med antal stamaktier. Justering har skett med hänsyn till preferensaktier, indexaktier och full konvertering av konvertibla förlagsbevis.

Resultat fördelat per rörelsegren

mkr	Kontors- rörelsen	Markets	Kapital- förvaltning	Finans	Liv	Stads- hypotek Bank	Finans- förvaltning	Övrigt	Totalt 1999	Totalt 1998
Räntenetto	9 353	1 295	91	481	7	53	456	– 228	11 508	11 430
Provisionsnetto	2 168	878	601	203	100	74	– 4	– 42	3 978	3 408
Nettoresultat av finansiella transaktioner	339	586	47	0	27	0	– 100	70	969	1 242
Övriga intäkter	44	72	6	29	2	2	13	433	601	757
Summa intäkter	11 904	2 831	745	713	136	129	365	233	17 056	16 837
I intäkterna ingår nettot av interna ersättningar	1 000									
Från intäkterna har avgått nettot av interna ersättningar	—	254	518	41	173	14	—	—		
Summa kostnader	5 281	1 968	339	419	73	114	25	449	8 668	8 806
Resultat före kreditförluster	6 623	863	406	294	63	15	340	– 216	8 388	8 031
Kreditförluster	– 126	– 82		– 11					– 219	319
Rörelseresultat	6 749	945	406	305	63	15	340	– 216	8 607	7 712
Räntabilitet, %	20,7	16,0	26,8	22,0	15,6	18,1	14,2		18,4	18,6

I intäktslagen för rörelsegrenarna ingår respektive avgår nettot av erhållna och lämnade ersättningar mellan rörelsegrenarna. Nettot av erhållna och lämnade ersättningar framgår ovan. De interna ersättningarna gottskrivs kundansvarig rörelsegren samt reducerar intäkten hos den som lämnar ersättningen. Ersättningarna ska täcka kostnader samt enligt marknadsmässiga villkor fördela uppkommet resultat.

Bland kostnaderna ingår de fördelningar av kostnader som sker internt inom koncernen avseende utförda tjänster från affärsstödjande verksamheter.

Räntabiliteten är för rörelsegrenarna beräknad efter schablonskatt, medan den för hela koncernen är beräknad efter bokslutsdispositioner och full skatt. Det egna kapitalet som ligger till grund för räntabilitetsberäkningen, är i huvudsak fördelat enligt de krav som följer av kapitaltäckningslagen.

I Övrigt ingår bland annat realisationsvinster, utdelningar, goodwillavskrivningar och koncernjusteringar, som ej hänförs sig till någon enskild rörelsegren.

I rörelsegrenen Liv redovisas Handelsbanken Liv Fondförsäkrings AB samt provisionsintäkter från det ömsesidiga bolaget.

Koncernens utveckling per kvartal

mkr	1999:4	1999:3	1999:2	1999:1	1998:4
Räntenetto	2 708	2 750	3 096	2 954	2 857
Provisionsnetto	1 234	934	942	868	854
Nettoresultat av finansiella transaktioner	526	59	53	331	370
Övriga intäkter	63	108	230	200	60
Summa intäkter	4 531	3 851	4 321	4 353	4 141
Personalkostnader	1 307	1 166	1 200	1 215	1 195
Övriga administrativa omkostnader	855	664	751	760	1 043
Av- och nedskrivningar	202	181	187	180	184
Summa kostnader	2 364	2 011	2 138	2 155	2 422
Resultat före kreditförluster	2 167	1 840	2 183	2 198	1 719
Kreditförluster	– 145	– 62	– 37	25	108
Rörelseresultat	2 312	1 902	2 220	2 173	1 611
Minoritetsintresse	– 7	– 4	– 5	– 6	– 5
Pensionsavräkning	669	– 26	– 40	—	56
Skatter	– 827	– 530	– 583	– 585	– 535
Periodens resultat	2 147	1 342	1 592	1 582	1 127

Nyckeltal för Handelsbankskoncernen

	1999	1998	1997	1996	1995
Resultat före kreditförluster, mkr	8 388	8 031	8 123	8 526	7 437
Kreditförluster, mkr	– 219	319	302	1 806	2 392
Rörelseresultat, mkr	8 607	7 712	7 821	6 720	5 045
Balansomslutning, mkr	922 799	926 450	859 457	571 115	506 548
Eget kapital, mkr	38 570	34 431	32 353	27 549	25 949
Räntabilitet på eget kapital, %	18,4	18,6	20,2	19,8	14,9
Räntabilitet efter schablonskatt, % ¹⁾	17,0	16,3	18,8	18,8	14,8
I/K-tal före kreditförluster	1,97	1,87	2,06	2,42	2,24
I/K-tal efter kreditförluster	2,02	1,81	1,98	1,86	1,60
Kreditförlustnivå, %	– 0,03	0,05	0,05	0,60	0,84
Reserveringsgrad för osäkra fordringar, %	66,8	58,8	52,6	65,2	61,0
Andel osäkra fordringar, %	0,27	0,45	0,64	0,76	1,11
Kapitaltäckningsgrad, %	9,4	9,8	10,4	12,2	14,2
Primärkapitalrelation, %	6,5	6,3	6,2	10,0	10,3
Avkastning på totalt kapital, %	0,93	0,85	0,95	1,20	1,01
Rörelseresultat per aktie, kr	8,64	7,72	7,84	6,75	5,12
Nettovinst per aktie, kr	9,31	8,41	8,38	7,11	5,13
Utdelning per aktie, kr ²⁾	3,00	2,67	2,17	1,67	1,25
Justerat eget kapital per aktie, kr	53,97	47,56	44,66	38,15	36,67
Genomsnittlig dagsomsättning på Stockholms Fondbörs					
Serie A, antal aktier	1 317 270	1 141 320	1 205 370	1 179 120	1 278 660
Serie B, antal aktier	63 101	57 434	78 078	86 160	94 740
Direktavkastning, %	2,8	2,3	2,4	2,6	2,7
P/E-tal	11,5	13,6	10,9	9,2	8,9
Börskurs/Eget kapital, %	198	240	205	171	125
Medelantal anställda	8 520	8 546	8 184	7 398	7 395
Antal kontor i Sverige	465	480	485	480	488
Antal kontor i övriga Norden	43	33	30	24	19

1) Beräknat på rörelseresultat, justerat för jämförelsestörande poster.

2) Utdelning 1999 enligt styrelsens förslag

Aktierelaterade nyckeltal har för åren 1998 och tidigare justerats för split 3:1.
Se även Data per aktie, sid 81, samt Resultat- och balansräkningar, sid 54–55.

Koncernchefens kommentar

Koncernens resultat för 1999 blev 8,6 miljarder kronor, en ökning med 17% exkl engångsvinster. Räntabiliteten på eget kapital blev 18,4%. Det innebär att vi för tjugioåttonde året i rad har uppnått vårt mål – högre räntabilitet på eget kapital än genomsnittet för övriga svenska och nordiska banker.

Genom att vi har en högre räntabilitet på vårt egna kapital än andra banker kan vi långsiktigt ge våra aktieägare en högre avkastning. Vår metod att åstadkomma detta är enkel att säga men svår att göra: Bättre service till våra kunder och därigenom mer nöjda kunder än andra banker, samtidigt som vi har lägre kostnader.

Bättre service och nöjdare kunder...

Vi fick under 1999 många bevis på att vi är Sveriges bästa bank när det gäller service och nöjda kunder.

Vi kom återigen högst av bankerna i Svenskt Kvalitetsindex mätning av nöjda kunder i olika branscher. Bakom Svenskt Kvalitetsindex står Handelshögskolan i Stockholm, Statistiska Centralbyrån, Institutet för Kvalitetsutveckling och Centrum för Tjänsteforskning vid Karlstads Universitet. Man har utfört mätningar av nöjd kund i olika branscher sedan 1989. Vi har de mest nöjda kunderna bland storbankerna såväl på företags-sidan som på privatsidan. Vi har dessutom under 1999 ökat vårt försprång jämfört med genomsnittet för bankerna i Sverige.

Tidningen Privata Affärer – Sveriges ledande tidskrift när det gäller privatekonomi – utnämnde Handelsbanken till "kundernas favoritbank 1999". Enligt tidningens årliga undersökning är vi den bank som svenska folket har högst förtroende för. Vi får högsta betyg för vår service och vi är den bank som de flesta vill byta till – hela 29% – om de skulle byta bank. Sedan mätningen året innan har hela 18% i Privata Affärers undersökning bytt bank. De flesta har bytt till Handelsbanken. Missnöje med servicen är den klart dominerande anledningen till att man byter bank. Vi är enligt undersökningen Sveriges bästa bank när det gäller service.

Den ledande konsumenttidningen Råd och Rön konstaterade också under året i sin undersökning att Handelsbanken har de mest nöjda kunderna bland storbankerna. 84% av Handelsbankens kunder kunde tänka sig att rekommendera banken till en bekant. Hela 35% av dem som uppger Handelsbanken som huvudbank har bytt till banken under de senaste 5 åren. Detta speglar tydligt den framgång som Handelsbanken har haft på marknaden under 90-talet. Det viktigaste kriteriet när man byter bank är att banken har kunnig och vänlig personal enligt Råd och Rönns undersökning.

Veckans Affärers årliga varumärkesundersökning konstaterade att Handelsbanken har svensk bankvärlds

Arne Mårtensson

starkaste varumärke och trenden är uppåtriktad. Vi är den enda storbank som har en uppåtriktad trend. Speciellt är vår ledarposition stark när det gäller förtroende.

Vi fortsätter också att ha en klart lägre klagomålsandel hos Allmänna Reklamationsnämnden och Konsumenternas Bankbyrå än vad vår andel av bankmarknaden skulle motivera.

Det är ingen tvekan om att vi under året inte bara bibehållit utan också utökat vårt försprång när det gäller service och nöjda kunder. Detta är av avgörande betydelse för vår möjlighet att bibehålla och öka vårt lönsamhetsförsprång i framtiden. Företagens relationer till sina kunder borde vara det viktigaste kriteriet för den som köper aktier långsiktigt.

...och lägre kostnader som dessutom sjunker

Handelsbanken har under många år haft bankbranschens lägsta kostnader – inte bara i Norden utan också i Europa. Våra omkostnader i procent av balansomsättningen är hälften så höga som det europeiska och nordiska genomsnittet. Genom att vi under 1999 lyckades sänka våra kostnader med ytterligare 2% har vi utökat ett redan stort försprång. En viktig förklaring till vår gynnsamma kostnadsutveckling är att vi under året börjat se klara effekter av våra kunders stora användning av Internet. 20% av bankens affärer går idag via Internet.

Financial Times skrev i mars 1999 följande apropå kostnader i banker: "Europeiska banker har förlorat kontrollen över sina kostnader. Om inte så vore fallet, varför letar de efter fusioner som skall leverera de kostnadsbesparingar som målmedvetna interna åtgärder skulle kunna åstadkomma? För att hitta ett föredöme behöver Europas bankmän inte blicka längre än till Stockholm, där Handelsbanken är fast besluten att förbli ledaren när det gäller låga kostnader i bankverksamhet. Handelsbanken är också en av Europas mest uthålligt lönsamma banker". Klarare kan det inte sägas.

En annan viktig del av vår konkurrenskraft är vårt höga kreditbetyg på den internationella marknaden. Kreditvärderingsföretaget Moody's höjde under året vårt kreditbetyg till Aa2. Det är nu bara två börsnoterade universalbanker i Europa som har ett högre betyg. Även före denna höjning hade Handelsbanken det högsta kreditbetyget bland de nordiska bankerna. Detta innebär att vi skaffar vår råvara – pengar – billigare än våra viktigaste konkurrenter.

Serviceföretaget – en finstämd Stradivarius

Företag som inte bara tycker att det är viktigt att leverera en bra produkt till rätt pris utan också tycker att det är viktigt hur produkten levereras kallas för serviceföretag. Handelsbanken är ett serviceföretag. Vi vill bygga långsiktiga kundrelationer. Självklart skall vårt produktsortiment vara förstklassigt. Våra produkter är dock bara ett slags byggklossar som alltid måste anpassas till den enskilde kundens behov. Detta kräver kommunikation med kunden.

Hur denna kommunikation genomförs är avgörande för kundens upplevelse av banken.

Kommunikationen är avgörande för att kunden skall få rätt produkt. Får inte kunden rätt produkt är han eller hon inte nöjd på sikt. Då riskerar vi att längre fram tappa kunden. Det kräver att våra medarbetare

lyssnar på våra kunder och att de har tillräckliga kunskaper för att förstå vilken produkt som passar bäst i det enskilda fallet. Vår policy är att alltid – efter bästa förmåga – ge kunden den produkt som är bäst för kunden även om det skulle motverka bankens kortsiktiga lönsamhet. *Vi skall alltid sälja det som är bäst för kunden – inte det som på kort sikt är bäst för banken.*

Hur kommunikationen genomförs är också en integrerad del av kundens upplevelse av produkten. Genomförs kommunikationen på ett proffsigt och trevligt sätt betyder det många gånger mer för kundens upplevelse av banken än själva produktens innehåll. Undersökningar tyder på att om en kund är nöjd eller ej med ett serviceföretag till 70% beror på hur produkten levereras – inte på produkten i sig.

Som kund är man nöjd när man får minst det man förväntar sig. Banker är unika så till vida att 90% av medarbetarna har kundkontakt. 90% av våra medarbetare måste alltså varje dag motsvara eller helst överträffa kundernas förväntningar. Detta gör uthålligt god service i bank till något mycket svårt.

Det finns inte en enstaka trollformel för hur man skapar uthålligt god service i en bank. I så fall skulle ju god service vara betydligt vanligare än det är. Man klarar det inte om inte hela systemet – organisation, personalpolitik, marknadspolitik, atmosfär, attityder, vinstdelningssystem – är genomtänkt och drar åt samma håll. Ett serviceföretag är ett mycket känsligt instrument – en Stradivarius – där allt måste stämma för att det skall låta riktigt fint.

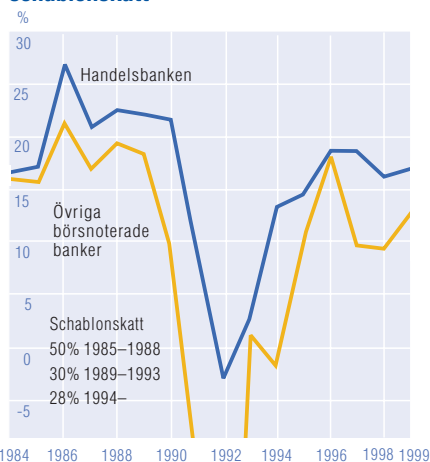
Medarbetarnas kvalitet är det allra viktigaste. Medarbetarnas kunskap och kvalitet är avgörande för att kunden skall få rätt produkt och för att kommunikationen i sig genomförs på ett kunnigt och trevligt sätt. Kunniga medarbetare som är kvar länge – och därigenom lär sig yrket – är alltså avgörande för god service. Därför har vi i Handelsbanken en mycket lång-

Kostnadseffektivitet för några nordiska bankkoncerner 31 december 1999

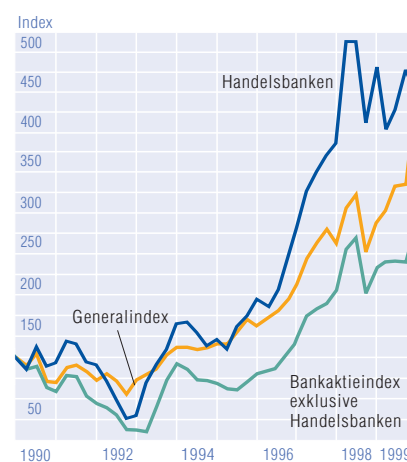
	Intäkter/ kostnader	Kostnader i % av balans- omslutningen
Handelsbanken	2,0	0,9
Kreditkassen	1,8	1,7
MeritaNordbanken	1,7	1,6
Den Danske Bank	1,7	1,3
FöreningsSparbanken	1,5	1,5
Unidanmark	1,5	1,7
Den norske Bank	1,4	2,7
SEB	1,3	2,3
Genomsnitt exkl Handelsbanken	1,5	1,7

Exkl kreditförluster samt justerat för jämförelsestörande poster

Räntabilitet på eget kapital efter schablonskatt

Handelsbanksaktiens kursutveckling

siktig syn på våra medarbetare och vill att medarbetarna skall ha en långsiktig syn på sin relation till banken. Den interna miljön måste präglas av ömsesidig respekt. Man orkar i längden inte vara trevlig mot kunderna om man inte har det bra internt.

Vårt vinstandelssystem Oktogonen är också en viktig pusselbit. Det viktiga i ett serviceföretag är att skapa engagemang hos alla medarbetare. 90% av våra medarbetare har ju kundkontakt. Därför ger vårt vinstandelssystem lika mycket pengar till alla medarbetare oberoende av befattning. Kravet är att vi når vårt mål – högre räntabilitet än övriga banker. Oktogonen har skapat ett unikt engagemang på bredden i Handelsbanken – för våra kunder och för våra aktieägare. Mig veterligen finns det inget stort företag i hela världen där alla medarbetare har ett så stort ägande i det egna företaget. Stiftelsen Oktogonen förvaltar idag 18 miljarder kronor. Tre miljarder kronor av dessa pengar har inbetalats från banken. Resten är värdestegring – främst på det största innehavet som är aktier i Handelsbanken. Jag vet inget annat stort företag i hela världen där medarbetarna på bredden är så beroende av den egna aktiens utveckling som i Handelsbanken.

Internet – historiens största kliv för bättre service

När man skall bedöma konsekvenserna av något är det ofta enklast om man kan gå till sig själv. Internet och PC:n har förändrat mitt liv – såväl privat som yrkesmässigt. Och förändringarna är övervägande positiva. I min bärbara PC har jag det mesta jag behöver för mitt jobb såväl som för min fritid. Jag betalar mina räkningar, köper och säljer aktier och får information om mina konton över Internet. Jag behöver inte längre – som förr – inför en ledighet fundera på vad jag kan tänkas behöva jobba med för att få med mig nödvändigt material. Allt finns ju i min PC eller kan skaffas på Internet. Jag navigerar med PC:n när jag seglar – den innehåller sjökort för hela jordklotet. Skulle jag ändå behöva ett kompletterande sjökort kan jag skaffa det på havet via Internet. Jag lagrar semesterbilderna löpande på min PC. Jag skickar mina semesterhälsningar – med foton – via Internet. Väderkartor tar jag via Internet. Jag handlar mycket på nätet helt enkelt för att det är enkelt och bekvämt även om det ibland blir dyrare när frakt och tull lagts på. Jag kan alltid nås med e-mail – jag har samma adress vare sig jag är på jobbet eller på semester. Medarbetaren i banken behöver inte veta var jag är. Jag är alltid närvarande för dem på e-mail. När jag är ledig eller på tjänsteresa får jag färsk morgontidning varje dag via Internet. Jag får också de utländska tidningar jag är intresserad av samma dag de kommer ut tack vare Internet. Allt detta har revolutionerat min tillvaro. Jag förstår idag inte hur jag för bara några år sedan kunde klara mig utan allt detta.

Internet är dessutom det bästa som har hänt under min livstid när det gäller redskap för att ytterligare

förbättra servicen för våra kunder i Handelsbanken. Genom Internet tar vi ett stort kliv framåt.

Jag har en stark tro på värdet av personlig rådgivning och service. Dock finns det mycket i bank där det är en servicehöjning om transaktionerna kan utföras hemma av kunden själv. De mest uppenbara områdena är betalningar och köp och försäljning av värdepapper när man inte vill ha någon rådgivning. För den som har en PC och är PC-van är det självklart en servicehöjning om detta kan göras hemma från PC:n utan kontakt med kontoret.

Värdepappersområdet är ett bra exempel på vad vi gör. Vi kan idag erbjuda våra depåkunder en bred service med allt ifrån köp och försäljning av aktier och fondandelar till teckning av aktier i nyintroduktioner och en förstklassig marknadsinformation. Dessutom kan våra aktieanalytiker distribuera rykande aktuella analyser med en snabbhet som inte var möjlig tidigare. Vi ser detta som ett mycket bra komplement till den personliga rådgivning och service våra kunder kan få på våra kontor. På så sätt kan Handelsbanken genom en kombination av avancerade tekniska lösningar och professionella medarbetare ge våra kunder en bättre service. Detta understryks av att våra marknadsandelar på de nordiska börserna stärkts under året.

Möjligheterna att förbättra servicen är det viktiga skälet för oss att satsa hårt på Internet. Effekterna för banken i övrigt av Internet går åt olika håll. Kostnaderna per transaktion går ner, samtidigt som erfarenheten visar att Internetkunder gör fler transaktioner än andra kunder, vilket ökar kostnaderna. Enkelheten gör att

Internetkunder t ex tittar på sina saldon, gjorda betalningar och aktieaffärer betydligt oftare än andra kunder. Nettot av detta är en besparing för banken men den skall inte överdrivas. Internetkunder gör också fler affärer men effekterna på intäktssidan skall inte överdrivas därför att Internet samtidigt medför att vissa produkter rabatteras. Så är ju t ex aktiecourtage lägre för affärer över Internet. Nettoeffekten av detta är svår att avgöra. Och det är egentligen ointressant. Vi är ett serviceföretag som ständigt strävar efter att förbättra servicen för våra kunder. Det räcker som skäl för oss att satsa på Internet – inte som enda väg till kunden men som ett komplement till en kompetent och trevlig personlig service.

Fler Internettransaktioner än kontorstransaktioner år 2000

Handelsbanken har idag Internettjänster i 4 länder – Sverige, Norge, Finland och Danmark. Under år 2000 startar vi också Internetverksamhet i Storbritannien i samband med att vi startar bred bankverksamhet riktad mot privatkunder i Manchester och Birmingham.

20% av Handelsbankens kunder är idag aktiva användare av Internettjänster. Ungefär 20% av alla privatpersoners betalningar och värdepappersaffärer går via nätet. 25% av bankens företagskunder använder redan de Internettjänster för företag som introducerades under året. Därmed har Handelsbanken en av de allra högsta Internetpenetrationerna i Europa.

Under år 2000 beräknas antalet Internettransaktioner för första gången bli fler än antalet transaktioner vid våra kontor.

”M-business” ger Internettjänster åt alla

Idag krävs PC för att man fullt skall kunna använda sig av bankens Internettjänster. PC:n är ett underbart redskap för dem som blivit förtrodda med den men upplevs av många som alltför komplicerad. Därför är det rimligt att räkna med att vi aldrig kommer över en Internetpenetration på 50% så länge det krävs PC för att utnyttja Internettjänsterna.

Här tog vi dock under 1999 ett viktigt steg framåt när vi som en av de första bankerna i världen lanserade Internettjänster för mobiltelefonen. Detta kallas ibland numera för m-business till skillnad från Internetaffärer via PC som traditionellt har kallats e-business. Genom den nya s k WAP-teknologin börjar man nu kunna använda mobiltelefonen för Internettjänster. Detta gör att Internettjänster plötsligt blir ett realistiskt alternativ för en betydligt större del av kundkretsen. Därför är m-business och WAP-teknologin ytterligare en viktig möjlighet för oss att öka servicen till våra kunder.

Idag använder en testgrupp ett begränsat antal av Handelsbankens Internettjänster via mobiltelefon.

Man kan få aktiekurser och visst nyhetsmaterial. Före sommaren år 2000 kommer våra kunder att via mobiltelefon kunna se sina saldon och transaktioner samt flytta pengar mellan egna konton. Så snart som WAP-telefonerna erbjuder tillräcklig säkerhet kommer man också att kunna göra betalningar och köpa och sälja värdepapper.

Detta innebär att våra kunder kommer att kunna använda Handelsbankens Internettjänster fullt ut via sin mobiltelefon. Man måste dock skaffa en s k WAP-telefon. Med Internettjänster på mobiltelefonen är det på sikt realistiskt för praktiskt taget alla kunder att använda sig av bankens Internettjänster.

Internet är en revolution redan idag. Många har åsikter om vilken roll Internet kan spela i framtiden. Här tror jag att vår gamla skepsis när det gäller långsiktiga prognoser är sällsynt välmotiverad. Få anade för några år sedan vilken roll Internet skulle spela idag. De flesta profetior har kommit på skam. Vi är fast beslutna att ligga långt fram när det gäller att erbjuda våra kunder banktjänster via Internet. För att lyckas med detta krävs flexibilitet och snabbhet mer än tvärsäkra prognoser om framtiden som låser tänkandet.

Expansionen i Norden fortsätter

Även om Internet innebär en revolution för mycket här i världen – inte minst på bankområdet – tror vi inte att en bank kan expandera i andra länder enbart med hjälp av Internet. Internet är en mycket viktig del av en banks service men för många typer av banktjänster – företrädesvis dem som man utnyttjar sällan – behöver man någon kompetent person att tala med. Det gäller inte minst när man skall låna och placera pengar. Det gäller också en stor del av den service som vi ger till företagssektorn. Man behöver lokal närvaro för att kunna bygga förtroende hos privatpersoner och företag i andra länder.

Därför sker vår expansion i de andra nordiska länderna med en kombination av nya kontor och bra Internettjänster. Kontorsnäten behöver dock inte samma storlek och täthet som före Internet.

I Norge utökades vår rörelse kraftigt under 1999 genom köpet av Bergensbanken. Genom detta förvärv får vi 15% av bankmarknaden i Norges näst största stad.

Redan tidigare har vi starka positioner i de två andra storstadsområdena – Oslo och Stavanger. Bergensbanken har 6 kontor i Bergen. Vi startade dessutom under året nytt kontor i Fredrikstad och offentliggjorde planer på ett nytt kontor i Tromsø. Tromsø blir bankens sjätte kontor norr om polcirkeln. Våra andra kontor norr om polcirkeln är Kiruna, Gällivare, Malmberget, Pajala och Jokkmokk. Tromsø blir dock vårt allra nordligaste kontor. Det ligger norr om den nordligaste punkten i Sverige. Totalt har vi nu med Tromsø 23 kontor i Norge.

I Finland har vi under 1999 startat nytt kontor i Kuopio. Totalt har vi nu 16 kontor i Finland. I Danmark startade vi nytt i Odense och i Kolding. I Danmark har vi nu totalt 5 kontor.

Framgångsrik kapitalförvaltning

Vår kapitalförvaltning var under året framgångsrik. Flertalet av våra fonder utvecklades bättre än sina jämförelseindex. Förvaltningen av Handelsbanken Livs traditionella livportfölj var också framgångsrik. Kapitalavkastningen blev 21,6% och är därmed bland de högsta i branschen. Premieintäkterna i Handelsbanken Liv ökade med 36% och fondförsäkringsvolymen mer än fördubblades.

Rätten att byta fondförvaltare

Handelsbanken har under 90-talet ökat marknadsandelarna på praktiskt taget alla produktområden. På hushållsinlåning har marknadsandelen gått från 11% till 17%. På utlåningssidan har vi gått från 12% till 27%. Många människor har under 90-talet flyttat sina affärer till Handelsbanken. Enligt Råd och Röns undersökning har ju hela 35% av dem som uppger Handelsbanken som huvudbank bytt till banken under de senaste 5 åren. Dessa kraftigt ökade marknadsandelar syns på alla områden men betydligt svagare när det gäller fonder. Detta beror på att man i Sverige inte kan byta fondförvaltare utan att utlösa reavinstbeskattning. Många av de privatpersoner som bytt till Handelsbanken har därför av skatteskäl kvar sitt fondsparande i sin gamla bank. Detta är ett hot mot konkurrensen på fondmarknaden. Det har också Konkurrensverket konstaterat nyligen. Lagen borde ändras för att öka konkurrensen på fondmarknaden. Det är en grundläggande rättighet att få

byta bank med alla sina bankaffärer utan restriktioner. En sådan reform skulle betyda mycket för Handelsbankens position på fondmarknaden.

Övervärdet i bankens pensionsstiftelse och pensionskassa 19 miljarder kronor

Bankens pensionsåtaganden är säkrade genom pensionssiftelsen och genom försäkring i pensionskassan. Marknadsvärdet på de tillgångar som säkerställer dessa åtaganden överskrider sedan många år väsentligt de försäkringstekniska skulderna. Genom börsuppgången under 1999 ökade överskottet med 90% och uppgick vid årets slut till hela 19 miljarder kronor. Banken kan tillgodogöra sig detta överskott genom att varje år ta ut ett belopp som maximalt motsvarar bankens pensionskostnad det aktuella året. För 1999 var detta belopp 750 miljoner kronor. Denna summa överfördes till banken från pensionsstiftelsen. Dessa 750 miljoner har inte ökat bankens redovisade rörelseresultat före skatt på 8,6 miljarder kronor utan går in som en bokslutsdisposition och påverkar därför bara det redovisade resultatet efter skatt. Det får dock en positiv effekt på vinst per aktie och räntabilitet. Det är vår avsikt att även under kommande år ta ut maximala belopp ur pensionssiftelsen.

Återköp av aktier

Under år 2000 blir det genom en lagändring tillåtet för svenska företag att köpa egna aktier. Handelsbankens kapitalsituation är så stark att den för närvarande medger återköp av egna aktier i relativt väsentlig omfattning. Därför föreslås att bolagsstämman skall bemyndiga styrelsen att besluta om köp av högst 50 miljoner aktier fram till ordinarie bolagsstämma 2001. Ett sådant bemyndigande avser styrelsen att utnyttja för återköp för maximalt i storleksordningen 4 miljarder kronor. Återköpen kommer att öka såväl vinst per aktie som räntabilitet och kommer därför att ha en gynnsam inverkan på aktiekursen. Det är vår avsikt att även under kommande år arbeta med vår kapitalstruktur så att den är optimal ur företagets och aktieägarnas synvinkel.

Jag vill sluta med att tacka alla medarbetare för fina insatser under det gångna året. Det är era insatser som gjort att vi för det tjugioåttonde året i rad lyckats uppnå målet – högre räntabilitet på eget kapital än andra jämförbara banker. Med våra nöjda kunder, våra låga kostnader, våra engagerade medarbetare, våra högklassiga Internettjänster och vår överlägsna kreditvärdighet har vi ett mycket gott utgångsläge för 2000-talet.

Stockholm i februari 2000

ARNE MÅRTENSSON

Mål, politik och organisation

MÅL OCH GRUNDSATSER

Handelsbankens övergripande mål är att ha en högre lönsamhet än ett vägt genomsnitt för övriga börsnoterade svenska, norska och finska banker.

Kvaliteten på koncernens tjänster ska leva upp till krävande kunders förväntningar, och vi ska ta rimligt betalt för våra tjänster. Kostnadsnivån ska vara lägre än i andra banker.

Lönsamhet ska alltid prioriteras före volym. I kreditgivningen innebär detta att vi aldrig får åsidosätta krediternas kvalitet för att nå hög kreditvolym.

Avsikten är att den högre lönsamheten ska komma aktieägarna till del genom en högre utdelningstillväxt än genomsnittet för övriga svenska banker.

Vi ska ha fler nöjda kunder än andra banker.

Vi ska sträva efter att anställa unga välutbildade medarbetare och utveckla dem inom koncernen. Chefer ska i möjligaste mån rekryteras internt.

Vi ska arbeta så att vi gör värdefulla insatser för våra kunder, för banken och för samhället.

Vi ska arbeta inom de formella och etiska ramar som gäller för bankverksamheten och beakta vårt ansvar för miljön.

POLITIK

Samlat kundansvar nära kunden

Handelsbankskoncernens affärsverksamhet är starkt decentraliserad. De viktigaste styrmedlen är en grundläggande företagspolitik som är väl förankrad i hela koncernen och ett effektivt ekonomiskt styrsystem.

Grundidén är att organisation och arbetssätt ska utgå från kontorens ansvar för enskilda kunder, inte från centrala enheters ansvar för produktområden eller marknadssegment.

För varje enskild kund finns ett samlat ansvar på ett ställe i koncernen, så nära kunden som möjligt, nämligen på kundens bankkontor. Där ligger ansvaret för att kunden får kvalificerad och samordnad service från alla enheter i koncernen. Där ligger ansvaret för samtliga krediter som en person, ett företag eller en grupp av företag har inom Handelsbankskoncernen. Där ligger också lönsamhetsansvaret för vårt samlade affärsutbyte med kunden.

Detta innebär också att ansvaret för koncernens marknadsföring ligger på det enskilda bankkontoret. Vi har ingen central marknadsavdelning, vi gör inga

centrala marknadsplaner och vi styr inte kontorens marknadsföring genom centrala prioriteringar av kundgrupper eller produktområden. Produktkampanjer är sällsynta.

Denna grundidé har Handelsbanken med konsekvens och framgång tillämpat och vidareutvecklat i många år. Den har visat sig fungera flexibelt och effektivt under stora förändringar av bankverksamhetens förutsättningar.

Universalbank

Handelsbanken ska vara en universalbank, d v s vi ska täcka hela bankområdet: traditionella företagsaffärer, investment banking och trading samt privata affärer inklusive livförsäkring.

Tillväxt i Norden

Handelsbanken är stark på den svenska marknaden med 465 kontor.

Vår politik för tillväxt är att bygga upp universalbanksverksamhet i de nordiska länderna. Vi betraktar Norge, Danmark och Finland som naturliga hemmamarknader där vi tillämpar Handelsbankens erfarenhet av att driva lönsam universalbanksverksamhet.

Med vårt nät av enheter utanför Norden kan vi ge våra nordiska kunder bra service också i andra delar av världen och fånga upp utländska kunders nordenrelaterade affärer.

ORGANISATION

Handelsbankens organisation ska främja samspelet mellan starka kontor, kvalificerade specialister och effektiva stödfunktioner.

Här intill presenteras Handelsbankskoncernens organisation som en samlad enhet, inriktad mot den enskilda kunden och med det enskilda bankkontoret i spetsen.

Handelsbankskoncernens organisation 31 december 1999

Adresser, se sid 84

GreatShots

VÅRA MEDARBETARE

Många företag framhåller att företagets medarbetare är dess viktigaste tillgång. Detta är speciellt sant för ett serviceföretag som är så starkt decentraliserat som Handelsbanken.

Handelsbankens grundidé, att alltid utgå från den enskilda kundens behov, förutsätter hos varje medarbetare ett relations- och kvalitetsansvar gentemot kunden och en överblick över koncernens tjänsteutbud. Detta ställer andra krav än traditionell produktförsäljning. Banken måste se till att ha medarbetare och chefer som förstår och gillar Handelsbankens grundinställning och har förutsättningar att leva upp till dess krav.

Banken ger därför hög prioritet åt insatser för personal- och chefsförsörjningen. Här kan nämnas successivt höjda krav och förfinade urvalsmetoder vid nyanställning, omfattande program för kompetensutveckling inom bankyrket, ett beprövat system för utvecklingssamtal för alla medarbetare i koncernen, individuella utvecklingsplaner för medarbetare som har intresse och fallenhet för att avancera inom koncernen och kvalificerade program för utveckling av chefer. Praktiskt taget alla aktiviteter för kompetensutveckling sker inom banken och 90% av alla chefer rekryteras genom intern befordran. Varje medarbetare har ansvar för sin egen kompetensutveckling. Varje chefs ansvar är att skapa sådana förutsättningar att utveckling kan ske.

En stimulans för Handelsbankens medarbetare som med åren fått allt större betydelse är bankens resultatandelssystem som bildades 1973. De medel som avsatts sedan dess förvaltas för de anställdas räkning av Stiftelsen Oktogonen. Från och med 1995 omfattar resultatandelssystemet utöver alla medarbetare i Sverige även medarbetarna i Norge samt från och med 1997 medarbetarna i Finland.

Men den viktigaste källan till stimulans och personlig utveckling ligger i det decentraliserade kund- och resultatansvaret. Banken lägger stor vikt vid att ständigt i det dagliga arbetet hålla grundidéerna levande och se till att de tillämpas i all verksamhet.

*” Vår grundidé,
att alltid utgå från
den enskilda kundens
behov, förutsätter hos
varje medarbetare
ett engagemang
i kundens situation. ”*

KONTOREN I NORDEN

I **SVERIGE** öppnades under 1999 ett kontor i Karlstad Växnäs. Verksamheten vid 16 kontor överfördes till närliggande kontor. Antalet kontor vid årets utgång var 465 st.

I **FINLAND** öppnades ett kontor i Kuopio. Antalet kontor är 16 st.

I **NORGE** öppnades ett kontor i Fredrikstad. Efter förvärvet av Bergensbanken, med 6 kontor, och med Tromsø, som öppnar under första halvåret 2000, är antalet kontor 23 st.

I **DANMARK** öppnades 2 kontor: Kolding och Odense. Antalet kontor är 5 st.

Västra Sverige

Alingsås	- Första Långgatan	Kristinehamn
Ambjörnarp	- Gårda	Kungsbacka
Arvika	- Hisinges Kärra	Kungälv
Blidsberg	- Hjällbo	Landvetter
Bollebygd	- Högsbo	Lerum
Borås	- Kortedala	Lidköping
- Hulita	- Landala	Lilla Edet
- Norrby	- Lilla Bommen	Mariestad
- Stora torget	- Majorna	Mellerud
Falkenberg	- Marieholm	Mölnådal
Falköping	- Odinsgatan	Nödinge
Filipstad	- Sisjön	Partille
Fristad	- Volvo PVB	Rävlunda
Färgelanda	- Vägmästare-	Skara
- Örgryte	platsen	Skövde
Gällstad	- Örgryte	Sollebrunn
Göteborg	Hagfors	Sunne
- Almedal	Herrljunga	Surte
- Avenyn	Hjo	Svenljunga
- Backa Ringön	Karlskoga	
- Brunnsgatan	Karlstad	
- City	- Stora torget	
- Frölunda Torg	- Växnäs	

Mellansverige

Alviks Torg	Hökarängen	Stockholm
Arbetargatan	Jakobsberg	- Fleminggatan
Arboga	Järna	- Fridhemsplan
Axelsberg	Kolbäck	- Globen
Blackeberg	Kumla	- Götgatsbacken
Brommaplan	Kungsängen	- Hornsberg
Bålsta	Kungsör	- Hornstull
Dalarö	Kärrtorp	- Kungsholmstorg
Enköping	Köping	- Marieberg
Farsta	Lindesberg	- Renstiernas gata
Fellingsbro	Marievik	- Skanstull
Finnerödja	Nacka Forum	Stuvsta
Fjugesta	Nacka Tälje	Södertälje
Frövi	Nynäshamn	Trosa
Hallsberg	Pålsboda	Trångsund
Hallstavik	Rimbo	Tullinge
Hallunda	Saltsjö-Boo	Tyresö
Hammarby	Skultuna	Ulvsunda
Haninge Centrum	Skärholmen	Uppsala
Huddinge Centrum	Sköndal	- City
Hässelby Gård	Spånga	- Eriksberg
Högdalen		- Industriområdet
		- Luthagen

Norra Norrland

Arvidsjaur	Gällivare	- Storgatan	Ramssele
Backe	Haparanda	- Örnäset	Robertsfors
Bjurholm	Holmsund	Lycksele	Råneå
Bjåsta	Höting	Lövånger	Skellefteå
Björna	Husum	Malmberget	Sollefteå
Boden	Härnösand	Malå	Sorsele
Bredbyn	Jokkmokk	Mellansel	Storuman
Bureå	Junsele	Nordingrå	Trehörningsjö
Burträsk	Kalix	Nordmaling	Ullånger
Byske	Kiruna	Norsjö	Umeå
Domsjö	Kramfors	Näsåker	- Storgatan
Dorotea	Lugnvik	Pajala	- Teg
Gammelstad	Luleå	Piteå	- Västerås

Södra Norrland

Ålfta	Föllinge	Kopparberg	Orsa
Arbrå	Gagnef	Krokom	Rättvik
Avesta	Gnarps	Kvissleby	Sala
Bergby	Grangärde	Leksand	Sandviken
Bergsjö	Grängesberg	Liden	Skinnskatte-
Bispgården	Gällö	Lima	berg
Bjursås	Gävle City	Lit	Skutskär
Bjuråker	Hammarstrand	Ljusdal	Skärplinge
Björbo	Hammerdal	Ljusne	Skönsberg
Bollnäs	Heby	Ludvika	Stora Tuna
Borlänge	Hede	Malung	Storvik
Bräcke	Hedemora	Matfors	Strömsund
Delsbo	Hedesunda	Mockfjärd	Sundsvall
Edsbyn	Hudiksvall	Mora	Sveg
Fagersta	Insjön	Mörsil	Svenstavik
Falun	Järpen	Norberg	Säter
Fränsta	Järvsö	Ockelbo	Söderhamn
Furudal	Kilafors	Offerdal	Sörberge

Östra Sverige

Alvesta	Gislaved	Linköping	Nässjö
Anderstorp	Hemse	- City	Oskarshamn
Bankeryd	Hultsfred	- Tornby	Rörvik
Borensberg	Huskvarna	Mjölby	Slite
Borgholm	Högsby	Motala	Strängnäs
Eksjö	Järnforsen	Mönsterås	Sävsjö
Emmaboda	Jönköping	Mörbylånga	Söderköping
Eskilstuna	Kalmar	Mörlanda	Tingsryd
- Fristadstorget	- Berga	Norrköping	Torsås
- Östermalm	- Kvarnholmen	- Drottninggatan	Tranås
Finspång	Katrineholm	- Eneby Centrum	Vaggeryd
Flen	Klintehamn	- Hageby	Vetlanda
Fårösund	Lammhult	- Söpkullen	Vimmerby
Färjestaden	Landsbro	Nybro	Virserum
		Nyköping	

Södra Sverige

Arlöv	Karlshamn	Lomma	Osby
Broby	Karlskrona	Lund	Ronneby
Båstad	Kivik	Malmö	Simrishamn
Eslöv	Klippan	- Amiralsgatan	Sjöbo
Halmstad	Knislinge	- City	Staffanstorps
Helsingborg	Kristianstad	- Dalaplan	Svedala
- Norr	Kävlinge	- Fösie	Sölvesborg
- Stortorget	Laholm	- Fridhemstorget	Sösådal
- Söderport	Landskrona	- Köpenhamns-	Tomelilla
Hässleholm	Liatörp	vägen	Trelleborg
Höganäs	Limhamn	- Lundavägen	Tyringe
Höllviken	Ljungby	- Triangeln	Veberöd
Höör	Ljungbyhed	- Värnhem	Vellinge
		Markaryd	
		Olofström	

Norge

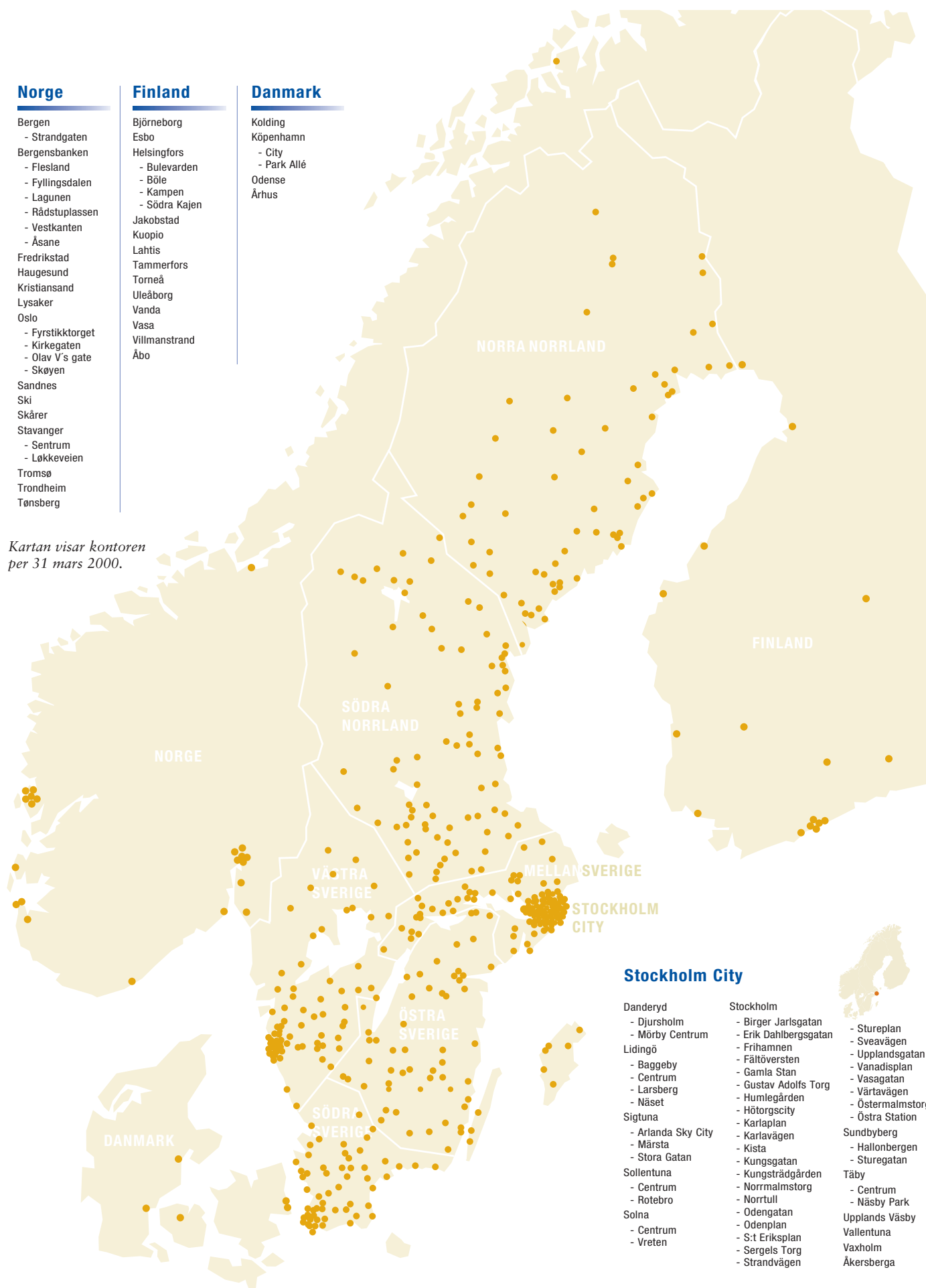
Bergen
 - Strandgaten
 Bergensbanken
 - Flesland
 - Fyllingsdalen
 - Lagunen
 - Rådstuplassen
 - Vestkanten
 - Åsane
 Fredrikstad
 Haugesund
 Kristiansand
 Lysaker
 Oslo
 - Fyrstikktorget
 - Kirkegaten
 - Olav V's gate
 - Skøyen
 Sandnes
 Ski
 Skårer
 Stavanger
 - Sentrum
 - Løkkeveien
 Tromsø
 Trondheim
 Tønsberg

Finland

Björneborg
 Esbo
 Helsingfors
 - Bulevarden
 - Böle
 - Kampen
 - Södra Kajen
 Jakobstad
 Kuopio
 Lahtis
 Tammerfors
 Torneå
 Uleåborg
 Vanda
 Vasa
 Villmanstrand
 Åbo

Danmark

Kolding
 Köpenhamn
 - City
 - Park Allé
 Odense
 Århus

Kartan visar kontoren
 per 31 mars 2000.

Stockholm City

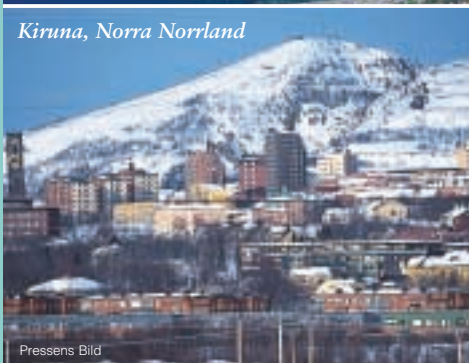
Danderyd	Stockholm	
- Djursholm	- Birger Jarlsgatan	- Stureplan
- Mörby Centrum	- Erik Dahlbergsgatan	- Sveavägen
Lidingö	- Frihamnen	- Upplandsgatan
- Baggeby	- Fältöversten	- Vanadisplan
- Centrum	- Gamla Stan	- Vasagatan
- Larsberg	- Gustav Adolfs Torg	- Värtavägen
- Näset	- Humlegården	- Östermalmstorg
Sigtuna	- Hötorgscity	- Östra Station
- Arlanda Sky City	- Karlavägen	Sundbyberg
- Märsta	- Kungsgatan	- Hallonbergen
- Stora Gatan	- Kungsträdgården	- Sturegatan
Sollentuna	- Norrmalmstorg	Täby
- Centrum	- Norrtull	- Centrum
- Rotebro	- Odengatan	- Näsby Park
Solna	- Odenplan	Upplands Väsby
- Centrum	- S:t Eriksplan	Vallentuna
- Vreten	- Sergels Torg	Vaxholm
	- Strandvägen	Åkersberga

Tromsø, Norge

Mittet Foto

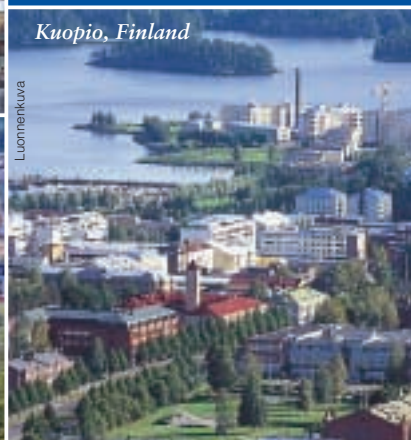
Kiruna, Norra Norrland

Pressens Bild

I de tio regionerna i Norden finns kontor från Tromsø i norr ner till Danmark och Skåne i söder. I väster finns en rad kontor utefter kusten – Bergensbanken har tillfört 6 – och de som ligger längst åt öster är Kuopio och Villmanstrand.

Kuopio, Finland

Luomienkuva

Sundsvall, Södra Norrland

Naturbild

Örebro, Mellansverige

Naturbild

Stockholm, Stockholm City

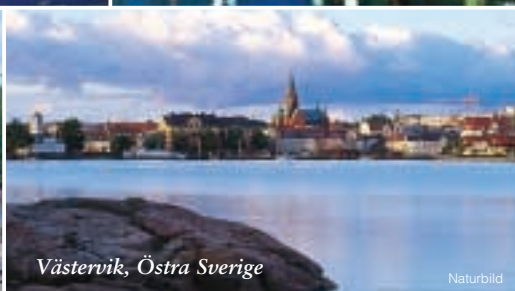
Sjöbergs

Göteborg, Västra Sverige

Pressens Bild

Västervik, Östra Sverige

Naturbild

Odense, Danmark

Limhamn, Södra Sverige

IBL

REGIONHUVUDKONTOREN I NORDEN

Kontorsrörelsen i Norden är organiserad i tio regionbanker – sju i Sverige och en vardera i Danmark, Finland och Norge. Kontorscheferna är direkt underställda regionbankschefen.

Vid regionhuvudkontoret finns specialister som stöd för kontorens arbete, t ex: rörelsechefer, specialister på kredit-, utlands-, betalnings-, finansbolags-, kapitalplacerings-, försäkrings- och juridiska frågor samt interna funktioner för ekonomi, administration, personal och revision.

Norge

STYRELSE:

Konsernsjef **DAG MEJDELL**, Oslo, *ordf*Visekonsernsjef **JON FREDRIK BAKSAAS**, SandvikaBankdirektör **HANS CHRISTOFFERSON**, ÅkersbergaRegionbankschef **BJÖRN-ÅKE WILSENIUS**

Västra Sverige

STYRELSE:

Direktör **FINN JOHNSSON**, Göteborg, *ordf*Direktör **BENGT BENGSSON**, HovåsDirektör **STIG-ARNE BLOM**, HökerumDirektör **THOMAS DAGGÅRD**, KällbyDirektör **SVANTE CARLSSON**, GöteborgDirektör **ANDERS LÖFBERG**, KarlstadDirektör **SÖREN MANNHEIMER**, GöteborgDirektör **EVA PERSSON**, Västra FrölundaBanktjänsteman **LENA LINDÉN**, Edsvalla (P)Regionbankschef **M. JOHAN WIDERBERG**

Danmark

STYRELSE:

Bankdirektör **HANS CHRISTOFFERSON**, Åkersberga, *ordf*Bankdirektör **BJÖRN BÖRJESSON**, MalmöBankdirektör **HANS-OLOF HARRISON**, LinköpingRegionbankschef **PÄR BOMAN**

Södra Norrland

STYRELSE:

Direktör **ULF BERGKVIST**, Insjön, *ordf*

Direktör **OVE ANONSEN**, Gävle

Direktör **ÅKE RYDÉN**, Sveg

Direktör **LEIF SUNNERMALM**, Sandviken

Direktör **ANDERS WIKLANDER**, Sundsvall

Direktör **GÖTHE ÖSTLUND**, Mora

Bankdirektör **JAN LARSSON**, Gävle (P)

Regionbankschef **HÅKAN SANDBERG**

Norra Norrland

STYRELSE:

Direktör **BO KÄLLSTRAND**, Bollstabruk, *ordf*

Direktör **BJÖRN FRANKLIN**, Lycksele

Direktör **BENGT-OVE HÖGSTRÖM**, Härnösand

Direktör **MARGARETA JONSSON**, Älvsbyn

Direktör **ERIK ORRING**, Umeå

Banktjänsteman **INGER ANDERSSON**, Umeå (P)

Regionbankschef **STEFAN NILSSON**

Finland

STYRELSE:

Direktör **STIG-ERIK BERGSTRÖM**, Esbo, *ordf*

Direktör **KAJ JANSSON**, Söderkulla

Direktör **SEIJA TURUNEN**, Helsingfors

Bankdirektör **HANS CHRISTOFFERSON**, Åkersberga

Regionbankschef **CARL-AXEL OLSSON**

Mellansverige

STYRELSE:

Direktör **PER SORTE**, Saltsjöbaden, *ordf*

Direktör **PER JOHAN BEHRN**, Örebro

Direktör **ESKIL FLORVALL**, Saltsjöbaden

Direktör **ESBJÖRN OLSSON**, Stockholm

Direktör **GUSTAV OHLSSON**, Västerås

Direktör **ALLAN PETTERSSON**, Huddinge

Direktör **OLOF G WIKSTRÖM**, Järfälla

Bankkamrer **JURGEN KLEFELT**, Stockholm (P)

Regionbankschef **CURT KÄLLSTRÖMER**

Stockholm City

STYRELSE:

Direktör **ÅKE RIETZ**, Stockholm, *ordf*

Direktör **JAN BLOMBERG**, Stockholm

Direktör **CARL-OLOF BY**, Saltsjöbaden

Direktör **GÖRAN LARSSON**, Stockholm

Direktör **GÖRAN NORD**, Bromma

Direktör **LENNART SVENSSON**, Stockholm

Bankkamrer **MAINE GRÄNS**, Vallentuna (P)

Regionbankschef **MAGNUS UGGLA**

Södra Sverige

STYRELSE:

Direktör **SVEN-ERIC HERSVALL**, Malmö, *ordf*

Direktör **BENGT ADOLFSSON**, Hästveda

Direktör **ROLAND BENGTSOON**, Viken

Direktör **ROLF BÖRJESSON**, London

Direktör **JAN EKBERG**, Åhus

Direktör **KURT J JOHANSSON**, Sölvesborg

Direktör **MIKAEL ROOS**, Malmö

Banktjänsteman **ANN-CHRESTIN SAEDÉN-NILSSON**, Blentarp (P)

Regionbankschef **BJÖRN BÖRJESSON**

Östra Sverige

STYRELSE:

Direktör **ANDERS HULTMAN**, Växjö, *ordf*

Direktör **LENNART BOHLIN**, Linköping

Direktör **JAN CEDWALL**, Nyköping

Direktör **PER JÄRNLAND**, Norrahammar

Direktör **JAN-ERIC NILSSON**, Visby

Direktör **KENNETH STÅHL**, Jönköping

Direktör **KENNETH SYNNERSTEN**, Västerås

Bankkamrer **LARS HULTMAN**, Tranås (P)

Regionbankschef **HANS-OLOF HARRISON**

(P) = Personalrepresentant

ENHETERNA UTANFÖR NORDEN

Verksamheten utanför Norden ingår i Handelsbanken Markets organisation. Kontor finns i övriga Europa, Asien och USA.

Enheterna är i huvudsak inriktade på nordiska företag med verksamhet i utlandet och icke-nordiska företag med verksamhet i Norden samt på investment banking och trading. Dessutom tillhandahålls via Handelsbanken i Luxemburg och London kapitalförvaltningstjänster för nordiska medborgare bosatta utanför Norden. Denna verksamhet är organiserad i Handelsbanken Kapitalförvaltning.

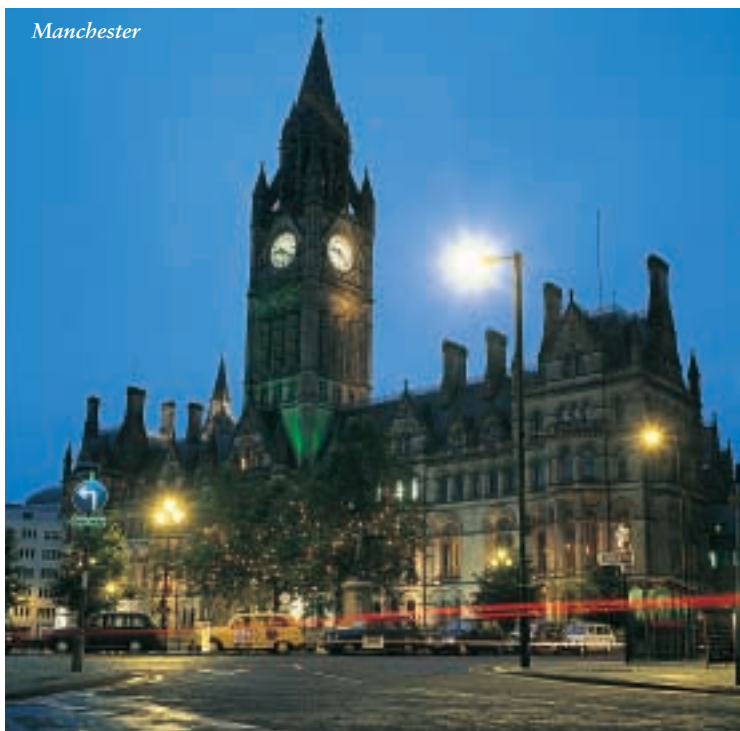
Under 1999 öppnades ett representantkontor i Bryssel.

Kontoren utanför Norden:

Belgien	Kina	Schweiz	Taiwan
Estland	Luxemburg	Singapore	Tyskland (2)
Frankrike (2)	Polen	Spanien	USA
Hongkong	Ryssland	Storbritannien (3)	

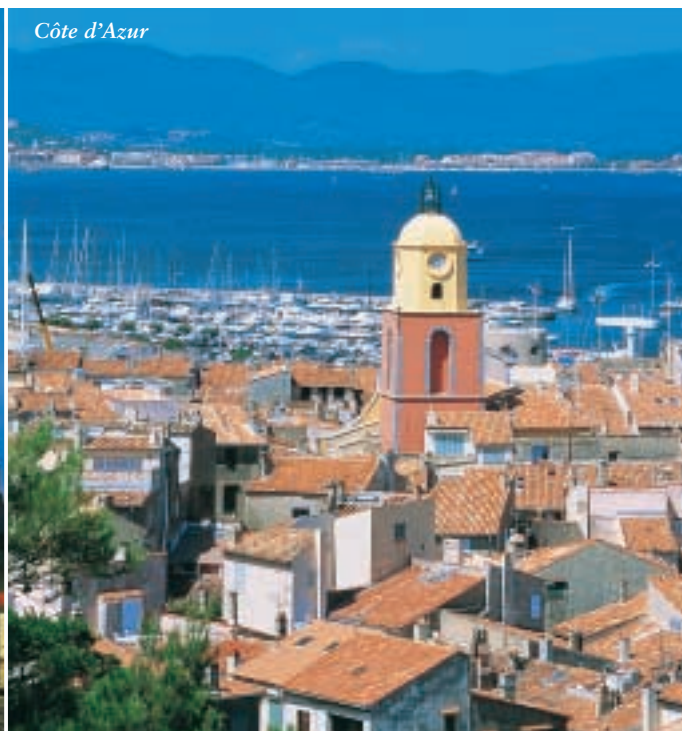

Manchester

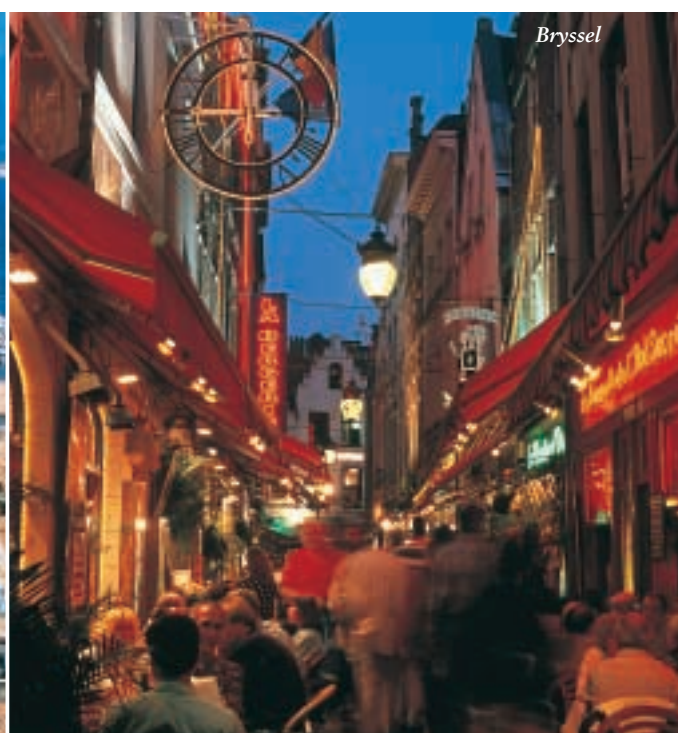

GreatShots

Côte d'Azur

Sjöbergs

Sjöbergs

Pressens Bild

Kjell Brattström

CENTRALA HUVUDKONTORET

Centrala huvudkontoret stöder kontoren med utvecklingsarbete, löpande service och specialistkompetens. Här nedan presenteras också våra svenska dotterbolag, som är integrerade i bankens affärsverksamhet.

ADMINISTRATIONSAVDELNINGEN

Chef: **JANITA THÖRNER-LEHRMARK**

Ansvarar för förvaltning av bankens fastigheter, investeringar i fastigheter, inventarier och maskiner, informations- och fysisk säkerhet samt försäkringar och miljöfrågor.

I ansvaret ingår även övergripande inköps- och byggnadsfrågor samt huvudkontorets telefonväxel, distribution och post.

DATAAVDELNINGEN

Chef: **LARS O GRÖNSTEDT**

Ansvarar för utveckling, samordning, förvaltning och drift av koncernens datasystem, arbetsstationer och kommunikationsnät.

EKONOMIAVDELNINGEN

Chef: **SVEN GREVELIUS**

Ansvarar för affärsbokföring, koncernredovisning, bokslut, ekonomiska och administrativa styrsystem, intern cash management och skatteanalys.

megapix

FINANSDELNINGEN

Chef: **PEHR WISSÉN**

Ansvarar för koncernens finansiering i svenska och internationella kapitalmarknader. Ansvarar för koncernens likviditetshantering. Har det övergripande ansvaret för koncernens exponering för ränte-, valutakurs-, likviditets- och aktiekursrisker. Sköter internbanken och riksbanksclearingen.

INFORMATIONSAVDELNINGEN

Chef: **LARS LINDMARK**

Har det övergripande ansvaret för koncernens marknadspolitik, intern/extern information och reklam, investor relations, klagomålshantering samt kontakter med massmedia. Ger ut koncernens personaltidning.

HANDELSBANKEN KAPITALFÖRVALTNING

Chef: **BJÖRN C ANDERSSON**

Ansvarar för kapitalförvaltning och fondförvaltning samt depå- och kapitalplaceringstjänster.

KREDITAVDELNINGEN

Chef: **LENNART FRANCKE**

Har det övergripande ansvaret för koncernens kreditpolitik och kreditprocedurer samt riskbedömning av kreditportföljen. Bereder kreditärenden för centralstyrelsen.

HANDELSBANKEN MARKETS

Chef: **GÖRAN BJÖRLING**

Verksamheten omfattar corporate finance, lånekapitalfinansiering, penningmarknads-, valuta- och aktiehandel, correspondent banking, handelsfinansiering och ekonomisk analys.

I Handelsbanken Markets ingår också koncernens enheter utanför Norden.

PERSONALAVDELNINGEN

Chef: **ANNA RAMBERG**

Har det övergripande ansvaret för koncernens personalpolitik, personal- och chefsförsörjning, ledar- och kompetensutveckling, personaladministration samt förhandlingar om löner och anställningsvillkor. Ansvarar också för arbetsmiljö, företagshälsovård, pensionsärenden samt kursgården Södern på Lidingö.

REVISIONSAVDELNINGEN

Chef: **TORD JONEROT**

Har det övergripande ansvaret för den interna revisionen och samordnar revisionsfrågor inom koncernen. Ansvarar för utvärdering och granskning av den interna kontrollen. Granskar räkenskaper och årsredovisning.

RÄTTSAVDELNINGEN

Chef: **LARS KINANDER**

Har det övergripande ansvaret för juridiska frågor i koncernen. Ger juridiskt stöd åt alla enheter i koncernen.

UTVECKLINGSAVDELNINGEN

Chef: **LARS O GRÖNSTEDT**

Har det övergripande ansvaret för utvecklingsfrågor inom koncernen. Ansvarar för utveckling av betalnings- och cash management-tjänster, in- och utlåningstjänster, automatiserade tjänster och kontorsystem.

Ansvarar för investeringar inom dataområdet.

Dotterbolag**HANDELSBANKEN FINANS**

Chef: **ULF RIESE**

Erbjuder leasing, avbetalning, finansierings-samarbeten med leverantörer av investeringsobjekt, finansiering och administration av tjänstebilar, fakturaservice och fakturakrediter, inkasso samt säljfinansiering i samarbete med återförsäljare.

Har verksamhet i Sverige, Norge, Finland och Danmark.

HANDELSBANKEN LIV

Chef: **BARBRO JOHANSSON**

Erbjuder ett fullständigt sortiment av livförsäkringsprodukter såsom privata pensionsförsäkringar, tjänstepensionsprogram, grupplivförsäkringar, fondförsäkringar, sjuk- och olycksfallsförsäkringar samt utländska kapitalförsäkringar.

Har verksamhet i Sverige, Norge, Finland och Danmark.

HANDELSBANKEN FONDER

Chef: **PETER ENGDAHL**

Förvaltar och administrerar bankens värdepappersfonder samt administrerar fonder åt kundföretag.

Har verksamhet i Sverige, Norge och Finland.

STADSHYPOTEKSKONCERNEN

Chef: **MICHAEL ZELL**

STADSHYPOTEK och dotterbolaget **HANDELSBANKEN HYPOTEK** lämnar bottenlån mot säkerhet i småhus, fritidshus, bostadsrätter, flerbostadshus samt kontors- och affärsfastigheter.

STADSHYPOTEK BANK

Chef: **YONNIE BERGQVIST**

Telefon- och Internetbank som erbjuder ett begränsat urval av standardiserade och paketerade bank- och försäkringstjänster för privatkunder.

Fersenska
Palatset

CENTRALSTYRELSEN

Vid bolagsstämman den 27 april 1999 omvaldes bankens styrelse utom bankdirektör Jan Ekman, som avgick enligt 70-årsregeln, samt suppleanten i styrelsen bankdirektör Björn Börjesson.

Styrelsen hade 11 sammanträden under 1999. Styrelsen har vid varje sammanträde diskuterat det ekonomiska läget och bankens strategi. Styrelsen har beslutat i större kreditärenden, större investeringar och strategiska frågor. Styrelsen har utfärdat arbetsordning för styrelsen, instruktioner för verkställande direktören samt kreditinstruktioner. Styrelsen har vidare utsett ledamöter i kreditkommittén, förslagskommittén och lönekommittén.

megapix

Kommittéer

Kreditkommittén. Beslutar på uppdrag av centralstyrelsen i flertalet av de kreditärenden som centralstyrelsen har att avgöra och bereder sådana kreditärenden som på grund av storlek eller särskild vikt föreläggs hela centralstyrelsen. Kreditkommittén hade 11 sammanträden under 1999.

LEDAMÖTER: Tom Hedelius, ordförande, Bo Rydin, vice ordförande, Lennart Claesson, Roland Fahlin, Lennart Francke, Hans Larsson, Arne Mårtensson, Olle Persson, Clas Reuterskiöld och Bengt Samuelsson.

SUPPLEANTER: Lotty Bergström och Göran Ennerfelt.

Förslagskommittén. Handelsbankens centralstyrelse utser varje år sedan 1988 en förslagskommitté som nominerar styrelseledamöter och revisorer inför bolagsstämman.

LEDAMÖTER: Tom Hedelius, ordförande, Lennart Claesson, Hans Larsson, Bo Rydin och Sven Ågrup.

Lönekommittén. Justerar ordförandens ersättning och förmåner i enlighet med dennes avtal, justerar verkställande direktörens lön och förmåner i enlighet med dennes avtal samt fastställer principer och ramar för vice verkställande direktörernas löner, förmåner och pensioner.

LEDAMÖTER: Clas Reuterskiöld, ordförande, Roland Fahlin, Bo Rydin och Sven Ågrup.

Styrelseledamöter

TOM HEDELIUS, ordf

LOTTY BERGSTRÖM

HANS LARSSON

BO RYDIN, vice ordf

LENNART CLAESSION

OLLE PERSSON

ARNE MÅRTENSSON

TOM HEDELIUS, ordf

* 1939, Ekon dr h c, Stockholm
Ledamot sedan 1977
Ordf i Bergman & Beving AB;
vice ordf i AB Industrivärden,
Telefon AB L M Ericsson;
ledamot i Svenska Cellulosa AB SCA,
AB Volvo, SAS representantskap
Aktieinnehav: 26 400

BO RYDIN, vice ordf

* 1932, Ekon dr h c och Tekn dr h c,
Stockholm
Ledamot sedan 1973
Ordf i Svenska Cellulosa AB SCA,
AB Industrivärden, Skanska AB,
Gränge AB, SAS representantskap
Aktieinnehav: 40 000

ARNE MÅRTENSSON

* 1951, VD och koncernchef,
Danderyd
Ledamot sedan 1990
Vice ordf i Svenska Bankföreningen;
ledamot i Holmen AB, Sandvik AB,
V&S Vin & Sprit AB, OM Gruppen
AB, Svenska ICC, Näringslivets
Börskommitté, Council of World
Economic Forum
Aktieinnehav: 0,
syntetiska optioner 80 000

LOTTY BERGSTRÖM

* 1949, Bankkamrer, Ekerö
Ledamot sedan 1996
Aktieinnehav: 0

LENNART CLAESSON

* 1944, Bankdirektör, Nässjö
Ledamot sedan 1985
Ordf i Stiftelsen Oktogonen
Aktieinnehav: 0,
syntetiska optioner 5 000

GÖRAN ENNERFELT

* 1940, VD och koncernchef
i Axel Johnson koncernen,
Upplands Väsby
Ledamot sedan 1985
Aktieinnehav: 30 000

PER-OLOF ERIKSSON

* 1938, Tekn dr h c, Sandviken
Ledamot sedan 1986
Ordf i Svenska Kraftnät;
ledamot i Assa Abloy AB,
AB Custos, Preem Petroleum AB,
Sandvik AB, Skanska AB, AB SKF,
SSAB Svenskt Stål AB, AB Volvo
Aktieinnehav: 18 000

ROLAND FAHLIN

* 1938, VD i ICA Förbundet,
Stockholm
Ledamot sedan 1993
Ordf i ICA AB; vice ordf i Hakon
Gruppen A/S, Oslo
Aktieinnehav: 6 000

HANS LARSSON

* 1942, Direktör, Stockholm
Ledamot sedan 1990
Ordf i NCC AB, Althin Medical AB,
Biolight International AB,
Nobia AB;
ledamot i Bilia AB, Mo och
Domsjö AB, Nordstjärnan AB
Aktieinnehav: 18 600

OLLE PERSSON

* 1935, Direktör, Östersund
Ledamot sedan 1989
Ordf i Byggelit AB, Z-Invest
Aktieinnehav: 21 000

CLAS REUTERSKIÖLD

* 1939, VD och koncernchef i AB
Industrivärden, Danderyd
Ledamot sedan 1994
Ledamot i Sandvik AB, Skanska AB,
Svenska Cellulosa AB SCA,
Telefon AB LM Ericsson
Aktieinnehav: 16 527

BENGT SAMUELSSON

* 1934, Professor, Danderyd
Ledamot sedan 1989
Ordf i Nobelstiftelsen;
ledamot i Pharmacia & Upjohn Inc.,
The Liposome Co., Inc., USA,
Nicox S.A., Frankrike
Aktieinnehav: 3 000

SVEN ÅGRUP

* 1930, Direktör, Lidingö
Ledamot sedan 1973
Ledamot i Tetra Laval AB
Aktieinnehav: 9 000

Hedersordförande**TÖRE BROWALDH**

* 1917, Tekn dr,
Stockholm

JAN WALLANDER

* 1920, Docent,
Drottningholm

*För ledamot som tidigare varit suppleant
anges som år för inträde i styrelsen
det år denne utsågs till suppleant.*

PER-OLOF ERIKSSON

BENGT SAMUELSSON

ROLAND FAHLIN

SVEN ÅGRUP

GÖRAN ENNERFELT

CLAS REUTERSKIÖLD

KONCERNLEDNINGEN

Verkställande direktör
och koncernchef

ARNE MÅRTENSSON, * 1951
Anställd: 1974
Aktieinnehav: 0, optioner 80 000

Vice verkställande direktörer
vid centrala huvudkontoret

BJÖRN C ANDERSSON, * 1946
Chef för Handelsbanken Kapital-
förvaltning
Anställd: 1985
Aktieinnehav: 15 000, optioner 40 000

GÖRAN BJÖRLING, * 1942
Chef för Handelsbanken Markets
Anställd: 1977
Aktieinnehav: 0, optioner 40 000

LENNART FRANCKE, * 1950
Chef för Centrala kreditavdelningen
Anställd: 1972
Aktieinnehav: 1 284, optioner 40 000

SVEN GREVELIUS, * 1942
Chef för Centrala ekonomiavdelningen
Anställd: 1984
Aktieinnehav: 5 000, optioner 40 000

LARS O GRÖNSTEDT, * 1954
Chef för Centrala utvecklingsavdelningen
och Centrala dataavdelningen
Anställd: 1983
Aktieinnehav: 600, optioner 40 000

ANNA RAMBERG, * 1952
Chef för Centrala personalavdelningen
Anställd: 1971
Aktieinnehav: 909, optioner 40 000

PEHR WISSÉN, * 1951
Chef för Centrala finansavdelningen
Anställd: 1983
Aktieinnehav: 0, optioner 18 000

Vice verkställande direktörer
vid regionbankerna

STEFAN NILSSON, * 1957
Chef för Regionbanken Norra Norrland
Anställd: 1980
Aktieinnehav: 0, optioner 40 000

HÅKAN SANDBERG, * 1948
Chef för Regionbanken Södra Norrland
Anställd: 1969
Aktieinnehav: 1 009, optioner 40 000

MAGNUS UGGLA, * 1952
Chef för Regionbanken Stockholm City
Anställd: 1983
Aktieinnehav: 30 000, optioner 40 000

CURT KÄLLSTRÖMER, * 1941
Chef för Regionbanken Mellansverige
Anställd: 1961
Aktieinnehav: 55 287, optioner 40 000

HANS-OLOF HARRISON, * 1943
Chef för Regionbanken Östra Sverige
Anställd: 1964
Aktieinnehav: 10 336, optioner 40 000

M JOHAN WIDERBERG, * 1949
Chef för Regionbanken Västra Sverige
Anställd: 1972
Aktieinnehav: 3 540, optioner 40 000

BJÖRN BÖRJESSON, * 1951
Chef för Regionbanken Södra Sverige
Anställd: 1981
Aktieinnehav: 0, optioner 40 000

PÅR BOMAN, * 1961
Chef för Regionbanken Danmark
Anställd: 1991
Aktieinnehav: 0, optioner 40 000

CARL-AXEL OLSSON, * 1938
Chef för Regionbanken Finland
Anställd: 1958
Aktieinnehav: 8 000

BJÖRN-ÅKE WILSENIUS, * 1944
Chef för Regionbanken Norge
Anställd: 1961
Aktieinnehav: 2 310, optioner 40 000

Verkställande direktörer
vid dotterbolagen

YONNIE BERGQVIST, * 1961
Chef för Stadshypotek Bank
Anställd: 1979
Aktieinnehav: 21, optioner 40 000

BARBRO JOHANSSON, * 1944
Chef för Handelsbanken Liv
Anställd: 1961
Aktieinnehav: 0, optioner 40 000

ULF RIESE, * 1959
Chef för Handelsbanken Finans
Anställd: 1983
Aktieinnehav: 18 657, optioner 40 000

MICHAEL ZELL, * 1950
Chef för Stadshypotek/Handelsbanken
Hypotek
Anställd: 1978
Aktieinnehav: 2 000, optioner 40 000

Övriga

JAN HÄGGSTRÖM, * 1949
Chef för Handelsbanken Markets Research
Anställd: 1988
Aktieinnehav: 0, optioner 40 000

LARS LINDMARK, * 1945
Chef för Centrala informationsavdelningen
Anställd: 1992
Aktieinnehav: 3 000, optioner 40 000

BENGT RAGNÅ, * 1950
Chef för Investor Relations
Anställd: 1982
Aktieinnehav: 0, optioner 40 000

Samtliga optioner är syntetiska.

REVISORER

Utsedda av bolagsstämman

Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB
BERTIL EDLUND, ordf, huvudansvarig
Auktoriserad revisor, Sollentuna
ÅKE DANIELSSON
Auktoriserad revisor, Stockholm

Ernst & Young AB

ÅKE HEDÉN, huvudansvarig
Auktoriserad revisor, Enköping

Utsedd av Finansinspektionen

Ulf Davéus

Auktoriserad revisor, Deloitte & Touche AB,
Åkersberga

Rörelsegrenarnas utveckling

ALLMÄNT

Handelsbanken är en nordisk universalbank med en starkt decentraliserad organisation. Bankens kärna är det stora kontorsnätet. Kontoren har ansvaret för alla kunder inom sitt geografiska område – också de allra största företagen. På kontoret samordnas tjänsterna för varje kund. Vid behov sker detta i ett nära samarbete med bankens dotterbolag samt med regionala och centrala specialister.

Handelsbanken driver fullständig universalbanksrörelse i hela Norden.

KONTORSRÖRELSEN utgörs av tio regionbanker – sju i Sverige och en i vardera Norge, Finland och Danmark.

HANDELSBANKEN MARKETS ansvarar för verksamheten inom områdena corporate finance, handel på aktie-, penning- och valutamarknaderna, lånekapitalfinansiering, correspondent banking och handelsfinansiering. Vidare ingår bankens enhet för ekonomisk analys och bankrörelsen utanför Norden.

HANDELSBANKEN KAPITALFÖRVALTNING omfattar fondförvaltning, diskretionär förvaltning samt depåtjänster.

HANDELSBANKEN FINANS har ett heltäckande sortiment av finansbolagstjänster i hela Norden.

HANDELSBANKEN LIV marknadsför ett komplett livförsäkringssortiment.

STADSHYPOTEK BANK har ett begränsat urval av bank- och försäkringstjänster för kunder som inte har behov av kontorens breda sortiment och individuellt anpassade service.

HANDELSBANKEN FINANSFÖRVALTNING hanterar koncernens likviditet i svenska kronor, upplåningen i kapitalmarknaden samt upplåningen och clearing i Riksbanken.

Volymutveckling

UTLÅNING

Utlåningsvolymen till allmänheten ökade under 1999 med 7% till 626 mdkr (587).

Den vid förvärvet av Stadshypotek förväntade volymminskningen har upphört mot slutet av året och en ökning kan nu ses främst på privatsidan. Utlåningen i valuta visar fortsatt positiv utveckling såväl för företag som för hushåll bl a beroende på den goda ökningen i de övriga nordiska länderna. Även utlåningsvolymen i svenska kronor i banken visar positiv utveckling.

INLÅNING

Handelsbankens inlåning steg under året med 10% till 185 mdkr (168). I svenska kronor var ökningen 11%, för företag 19% och för hushåll 4%. Marknadsandelen vad avser hushållsinlåningen fortsatte att stiga, den uppgår nu till 17% av den svenska marknaden. I utländska valutor ökade inlåningen med 9% till 46 mdkr (42). Merparten av ökningen är hänförlig till Norden utom Sverige.

Utlåning till allmänheten, koncernen

31 december

mkr	1999	1998	Förändring %
Utlåning svenska kronor			
till hushåll	202 161	194 573	4
till företag m fl	292 600	287 583	2
	494 761	482 156	3
Utlåning valuta			
till hushåll	19 289	12 970	49
till företag m fl	115 572	95 985	20
	134 861	108 955	24
Reserv för befarade kreditförluster	- 3 416	- 3 706	- 8
Summa utlåning	626 206	587 405	7

Utlåning – marknadsandelar i Sverige, svenska kronor och utländsk valuta

31 december

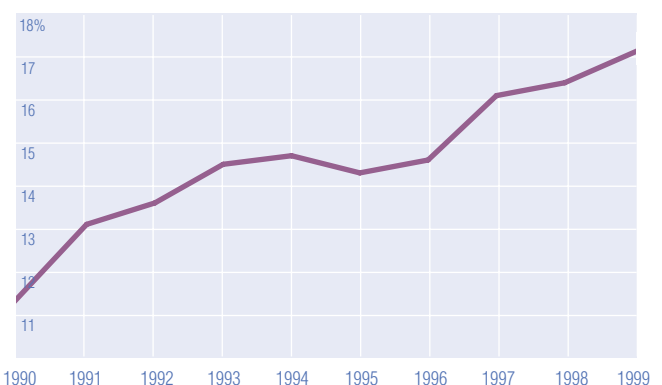
	1999 %	1998 %
Utlåning – marknadsandelar i Sverige		
till hushåll	27,2	28,3
till företag m fl	27,1	27,7
Summa	27,1	28,0

Inlåning från allmänheten, koncernen

31 december

mkr	1999	1998	Förändring %
Inlåning i svenska kronor			
från hushåll	68 778	66 193	4
från företag m fl	70 409	59 330	19
	139 187	125 523	11
Inlåning valuta			
från hushåll	8 014	4 103	95
från företag m fl	38 093	38 380	- 1
	46 107	42 483	9
Summa inlåning	185 294	168 006	10

Hushållsinlåning – marknadsandelar i Sverige, svenska kronor

KONTORSRÖRELSEN

Resultat per kvartal

mkr	1999:4	1999:3	1999:2	1999:1	Totalt 1999	Totalt 1998	Förändring %
Räntenetto	2 365	2 217	2 472	2 299	9 353	9 414	– 1
Provisionsnetto	693	498	508	469	2 168	1 900	14
Nettoresultat av finansiella transaktioner	106	84	70	79	339	388	– 13
Övriga intäkter	32	1	4	7	44	23	91
Summa intäkter	3 196	2 800	3 054	2 854	11 904	11 725	2
I intäkterna ingår nettot av interna ersättningar	282	251	257	210	1 000	1 032	– 3
Summa kostnader	1 399	1 234	1 303	1 345	5 281	5 371	– 2
Resultat före kreditförluster	1 797	1 566	1 751	1 509	6 623	6 354	4
Kreditförluster	– 142	– 13	– 29	58	– 126	394	
Rörelseresultat	1 939	1 579	1 780	1 451	6 749	5 960	13
Räntabilitet, %	23,4	19,3	22,1	18,1	20,7	20,0	

Balansräkning

31 december

mkr	1999	1998
Utlåning till kreditinstitut	71 895	25 650
Utlåning till allmänheten	559 986	524 643
Obligationer	15 558	5 094
Övriga tillgångar	23 917	13 668
Summa tillgångar	671 356	569 055
Skulder till kreditinstitut	181 145	164 015
In- och upplåning från allmänheten	165 033	144 416
Emitterade värdepapper	230 345	175 107
Övriga skulder	69 165	62 849
Eget kapital	25 668	22 668
Summa skulder och eget kapital	671 356	569 055

Handelsbanken är den enda bank som har full universalbanksverksamhet i alla nordiska länder.

Handelsbanken har nu 465 kontor i Sverige, 22 i Norge, 16 i Finland och 5 i Danmark. Under året har kontor etablerats i vart och ett av de nordiska länderna utanför Sverige – Fredrikstad i Norge, Kuopio i Finland samt Odense och Kolding i Danmark.

I Norge har förvärvet av Bergensbanken inneburit att antalet kontor ökat med 6 stycken i Bergen-området. Lånevolymen i Bergensbanken uppgår till 12 mdkr. Totala antalet kontor uppgår nu i Norge till 22. Handelsbanken lade ett bud till Bergensbankens aktieägare på 125 NOK per aktie den 3 maj 1999 motsvarande ett budvärde på 1 550 milj. NOK. Budet accepterades av aktieägarna och Bergensbanken konsolideras i Handelsbanken per den 1 november 1999. Genom förvärvet av Bergensbanken har Handelsbanken nu en marknadsandel i Bergen – Norges näst största stad – på 15%.

Verksamheten i Sverige såväl som i de övriga nordiska länderna drivs enligt samma koncept – universalbanks-tjänster levererade med bättre service och till lägre kostnader än hos konkurrenterna. Detta är grunden för att banken ska kunna växa i hela Norden. Handelsbanken har redan idag den största bankverksamheten i Sverige och är också den 4:e största affärsbanken i Finland och den 5:e i Norge samt den 9:e i Danmark.

Intäkts- och kostnadsutveckling

Under 1999 har räntenettet i kontorsrörelsen minskat med 1% i jämförelse med föregående år. Utlåningen till allmänheten ökade med 7%.

Kostnaderna minskade bland annat beroende på en ökad användning av Handelsbankens Internettjänst.

Samtliga arbetsplatser i de svenska kontoren är nu utbytta mot standardiserade pc-baserade arbetsplatser. Den fysiska arbetsplatsen tillsammans med ett nyutvecklat kundinformationsverktyg och andra verksamhetsstödande system skapar möjlighet till bättre kundservice och väsentliga effektiviseringar i kontorsarbetet till nytta både för kunder och för banken.

Kundernas ökade användning av Handelsbankens Internettjänst innebär att alltfler rutinuppgifter successivt elimineras och mer tid kan användas för rådgivning i kundkontakterna.

Internet, WAP och andra automatiserade självbetjäningstjänster

Utvecklingen av Internet för privatpersoner fortsatte under året. Bland annat har omfattande informationstjänster för värdepappersmarknaden gjorts tillgängliga. Internettjänster för företag togs i bruk på bred front

Fyrstikkertorget, Oslo

och kundtillströmningen på företagssidan var mycket stark, framför allt mot årets slut.

Vid årets utgång hade Handelsbanken närmare 225 000 Internetkunder på fem nätplatser – två i Sverige (Handelsbanken och Stadshypotek Bank) och en i vart och ett av de andra nordiska länderna. Antalet nya privatkunder på Internet ökar kraftigt och i jämn takt. Användningen av Internet hos anslutna kunder är hög. Av privatkundernas betalningar sker idag 20% via Internet och antalet aktieorder för privatpersoner är uppe i en andel på 20%. En betydande del av användningen av bankärenden på Internet görs också av frågor om saldo och transaktioner. Under hösten 1999 tillkom dessutom möjligheten för kunderna att avstå från kontoutdrag via post. Närmare 7 000 kunder avstod under året från att få kontoutdrag den vägen.

Under år 2000 lanserar banken ännu en nätplats, för brittiska kunder.

Under året startade banken en pilotdrift med WAP-tjänster. Handelsbanken var den första bank som visade sådana tjänster med direktkontakt mellan mobiltelefon och bankens centraldator. Under våren kommer ytterligare ett antal banktjänster att sättas i produktion. Avsikten är att en bankkund ska kunna utföra alla de banktjänster som idag utförs via pc när och var kunden vill med hjälp av sin mobiltelefon. Bankens bedömning är att med den höga andelen mobiltelefonanvändare i Norden kommer WAP-tekniken snabbt att bli en naturlig väg att använda för att göra sina normala bankärenden. Efterfrågan på kundterminalsystemet NordicLink (för internationella affärer) var fortsatt mycket

stark. Under året påbörjades en vidareutveckling av NordicLink-konceptet mot s k Euro Cash Pools, som möjliggör för internationellt verksamma företag att centralisera sina ekonomiavdelningar till ett land.

Antalet korttransaktioner, såväl i handeln som i Bankomatsystemet, fortsatte att öka kraftigt. Under året förbättrades funktionaliteten ytterligare i framför allt bankens Allkort och Företagskort.

En pilotdrift med e-giro påbörjades under året. E-giro är en tjänst för presentation och betalning av fakturor över Internet. E-giro möjliggör stora besparingar för företag som sänder många fakturor, eftersom e-giro eliminerar behovet av att trycka och sända ut fakturor på papper. All avsändarinformation på inkommande betalningar blir också fullständig och korrekt.

Vid ingången av 1999 togs ett stort antal euro-orienterade produkter i bruk. Det är t ex möjligt att ha krediter, inlåning, kort och fonder i euro. Efterfrågan på dessa produkter har dock hittills varit begränsad.

Fastighetsfinansiering

Handelsbanken erbjuder fastighetsfinansiering huvudsakligen genom Stadshypotek AB och dess dotterbolag Handelsbanken Hypotek AB (fortsättningsvis avses med "Stadshypotek" Stadshypotekskoncernen).

Den totala utlåningen till allmänheten från de svenska bostadsinstituten uppgick vid årets slut till 1 048 mdkr, att jämföra med 1 015 mdkr 1998. Medan utlåningen till hushåll ökade med 46 mdkr, minskade företagsutlåningen genom lösen av krediter med 13 mdkr.

Av tradition är hypoteksmarknaden helt dominerad av efterfrågan på långa lån med bunden ränta. Hypoteksinstituten tillhandahåller sådan finansiering genom att utge obligationer på motsvarande löptider. Lån med rörlig ränta har varit en försiktigt växande låneform. Under de senare åren har andelen kunder som valt rörlig ränta vid de sk villkorsändringarna, då kunden får tillfälle att ta ställning till nya villkor, legat kring 25–30%. Under sommaren och hösten 1999 har denna andel vuxit till 60–70%.

UTVECKLINGEN I STADSHYPOTEK

Bankens hypoteksutlåning till allmänheten uppgick vid årets slut till 319 mdkr, en minskning under året med 7 mdkr. Hela minskningen hänför sig till företagssektorn, främst kommuner och kommunala bolag. Utlåningen till dessa karaktäriseras av synnerligen pressade räntemarginaler. Stadshypoteks andel av hypoteksmarknaden uppgick vid årets slut till 30% (32).

För Stadshypotek har privatvolymen fortsatt öka. Sedan augusti 1998 har varje månad medfört en högre utlåning. Den har dock inte ökat i takt med totalmarknaden. Marknadsandelen har således minskat, fast mindre än vad som kunde förväntas i samband med förvärvet av Stadshypotek för tre år sedan.

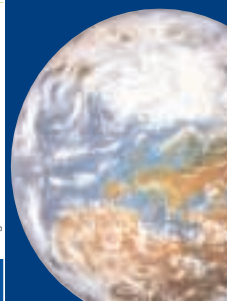
UPPLÅNING FÖR STADSHYPOTEK

Under 1998 överflyttades hela Stadshypoteks finansfunktion till Handelsbankens finansavdelning. Härigenom förbättrades möjligheterna att utnyttja alla de upplåningsprodukter – inom och utom Sverige – som står Handelsbankskoncernen till buds. Upplåningen på den svenska bostadsobligationsmarknaden sker fortfarande uteslutande i Stadshypoteks namn. Upplåningskostnaderna har under året fortsatt att utvecklas väl relativt marknadens övriga aktörer.

Ratingen är viktig för upplåningens pris och tillgänglighet. Under 1999 uppgraderades Stadshypotek två gånger av Moody's. I mars erhöles Aa3 (till samma nivå som moderbolaget Handelsbanken) och i juni höjdes ratingen till Aa2 för båda bolagen.

INTEGRATION AV STADSHYPOTEK

Arbetet med Stadshypoteks integration i Handelsbanken slutfördes under året. Stadshypotek består nu av färre än 50 medarbetare i en affärsstödjande roll. Huvuduppgiften för Stadshypoteks medarbetare är att underlätta kontorens affärsverksamhet vad gäller hypotekslån till privat- och företagskunder samt att säkerställa kvalitets- och kontrollfunktioner inom ekonomi, kredit och administration.

HANDELSBANKEN MARKETS

Resultat per kvartal

mkr	1999:4	1999:3	1999:2	1999:1	Totalt 1999	Totalt 1998	Förändring %
Räntenetto	188	348	390	369	1 295	957	35
Provisionsnetto	343	177	186	172	878	671	31
Nettoresultat av finansiella transaktioner	322	- 23	- 4	291	586	791	- 26
Övriga intäkter	1	- 5	58	18	72	32	125
Summa intäkter	854	497	630	850	2 831	2 451	16
Från intäkterna har avgått nettot av interna ersättningar	66	66	64	58	254	403	- 37
Summa kostnader	559	461	482	466	1 968	2 019	- 3
Resultat före kreditförluster	295	36	148	384	863	432	100
Kreditförluster	- 1	- 47	- 12	- 22	- 82	- 100	
Rörelseresultat	296	83	160	406	945	532	78
Räntabilitet, %	20,5	5,7	10,6	27,0	16,0	9,4	

Balansräkning

31 december

mkr	1999	1998
Utlåning till kreditinstitut	102 365	148 439
Utlåning till allmänheten	46 433	47 839
Obligationer	49 922	77 145
Övriga tillgångar	98 125	80 018
Summa tillgångar	296 845	353 441
Skulder till kreditinstitut	144 234	170 993
In- och upplåning från allmänheten	45 803	67 322
Emitterade värdepapper	93 323	101 403
Övriga skulder	9 131	9 128
Eget kapital	4 354	4 595
Summa skulder och eget kapital	296 845	353 441

Inom Handelsbanken Markets arbetar idag ca 1 100 medarbetare i 19 länder. Verksamheten är organiserad i fyra affärsområden: Investment Banking, Trading, Finansiella institutioner och Handelsfinansiering samt Bankrörelsen utanför Norden.

Resultatutveckling

Handelsbanken Markets rörelseresultat uppgick till 945 mkr – en förbättring med 78% jämfört med 1998.

Intäkterna ökade med 16% till 2 831 mkr främst till följd av stärkta marknadsandelar och en kraftig volymtillväxt på de nordiska aktiebörserna. Kostnaderna har kunnat sänkas med 3% framför allt tack vare det åtgärdsprogram som inleddes föregående år inom tradingområdet.

Alla fyra affärsområden inom Handelsbanken Markets har påtagligt förbättrat sina resultat jämfört med 1998. Investment Banking har förbättrat sitt redan goda resultat med över 60%. Affärsområde Trading har ökat sina intäkter med 20%, samtidigt som kostnaderna kunnat sänkas med 16%. Förutsättningarna att nå en tillfredsställande och uthållig lönsamhet inom detta område har därmed förbättrats avsevärt.

Även affärsområdena Finansiella institutioner och Handelsfinansiering samt Bankrörelsen utanför Norden uppvisar väsentliga resultatförbättringar.

Marknadsutveckling

Efter en stormig finanshöst 1998 trodde många marknadsaktörer att år 1999 skulle präglas av ett större lugn, framförallt i Europa där EMU slutligen kommit på plats. Det skulle visa sig vara fel. Dramatiken blev nästan lika stor som föregående år fast åt andra hållet. Höstdepressionen 1998 avlöstes av våryra, när allt fler insåg att det värsta låg bakom oss och att den globala ekonomin gick mot bättre tider. Centralbankerna hade rollen som deflationsbekämpare under hösten och vintern. Redan till påsk stod det klart att räntesänkningarnas tid var över. Råvarupriserna var på uppmarsch och när OPEC lyckades fördubbla oljepriset började inflationsprognoserna peka i höjden igen. Inför perspektivet av kommande penningpolitiska åtstramningar, stigande realräntor och stigande inflation tog obligationsräntorna rejäl fart uppåt. Eurons kraftiga försvagning mot dollarn hörde till överraskningarna under våren – utom för dem som tagit del av Handelsbankens analyser. Dollaruppgången var för Europas del också en viktig förklaring till att företagets optimism började stiga och att konjunkturen idag ser bättre ut.

Ekonomisk analys

Den ekonomiska analysverksamheten är en viktig förutsättning för flertalet affärsområden inom Handelsbanken Markets. Analysen görs inom en fristående avdelning och har ett nära och väl fungerande samarbete med affärsområdena inom Handelsbanken Markets såväl som bankens övriga rörelsegränar.

Utvecklingen på finansmarknaderna under 1999 har visat betydelsen av att ligga i framkant av den ekonomiska analysverksamheten. Den snabba omsvängningen i konjunkturläget i Europa och uthålligheten i tillväxten i USA ledde under året till en kraftig omvärdering av utsikterna för både ränte- och aktiemarknaden. Handelsbanken flaggade i ett tidigt skede för denna förändring i omvärldsbilden. EMU-starten ackompanjerades av en stark optimism kring den nya valutan och en av de mest överraskande utvecklingarna under året blev därför eurons kraftiga försvagning mot USA-dollar. Före introduktionen av euron gick Handelsbankens ekonomer emot en enad internationell analyskär och förutspådde det tjugoprocentiga fall som sedan inträffade. Bankens ekonomiska analysavdelnings ledande ställning inom nordisk makroanalys bekräftades under 1999 av undersökningar utförda av de oberoende utvärderingsinstituterna Prospera och Greenwich Associates.

Under året har den makroekonomiska analysen vidareutvecklats för att stå i samklang med de förändrade kraven inom de olika rörelsegränarna. Satsningen på en fördjupad global analys har fortsatt med fokus dels på de stora ekonomiska blocken, dels på tillväxtmarknaderna i Asien, Östeuropa och Latinamerika. Den traditionella konjunkturbevakningen har kompletterats med en analys av utvecklingen inom nyckelsektorer och av de strukturella faktorer som förklarar tillväxtskillnader i ett längre perspektiv.

Inom ramen för den ekonomiska analysverksamheten sker en fortsatt utveckling av metoderna för att kommunicera analyserna internt och externt. Handelsbanken Markets tillhandahåller idag en skraddarsydd analysprodukt via Internet och ett flertal andra elektroniska kanaler för sina aktie- och tradingkunder.

Investment Banking

Under senare år har Handelsbanken genomfört en fokuserad satsning inom affärsområdet Investment Banking – corporate finance, aktieanalys, institutionell aktiehandel och aktietrading. Verksamheten bedrivs i sju länder, de nordiska länderna samt Frankrike, Storbritannien och USA. Affärsområdet fungerar också som stöd till kontorsrörelsens aktiehandel mot mindre institutioner och privata placerare. Stödet omfattar analys, aktierelaterade produkter och teknisk support, t ex inom IT.

Investment Banking sysselsätter nu ca 360 personer, varav drygt hälften i Sverige. Ambitionen är att med utgångspunkt från Handelsbankens starka finansiella position och trovärdighet säkerställa en fortsatt uthålligt lönsam verksamhet inom investment banking på de marknader där Handelsbanken är engagerad. Bankens starka distributionskapacitet genom drygt 500 kontor

i Norden innebär en stark konkurrensmässig fördel då det gäller att skapa en bred spridning av aktie- eller aktierelaterade produkter till svenska och nordiska privatpersoner. Det gäller särskilt vid börsintroduktioner och vid försäljning av strukturerade aktieprodukter som aktieindexobligationer, där Handelsbanken är en av de ledande leverantörerna på den svenska marknaden med en marknadsandel på ca 45%.

Förutsättningarna att bedriva lönsam investment banking har påtagligt förändrats under senare år. Införandet av en gemensam valuta inom stora delar av Europa har dels ändrat kundernas beteende, dels skärpt konkurrensen betydligt. Större institutioner har under 1999 ändrat sin portföljsammansättning till förmån för en högre andel icke-svenska aktier. Motsvarande utveckling noteras även i övriga nordiska länder. Kunskap om internationella företag och aktiemarknader har gynnat icke-svenska leverantörer. För att möta denna omvärldsförändring har Investment Banking utökat sin analysbevakning inom viktiga företagssektorer utanför de nordiska marknaderna. Marknadsförändringen innebär också ett ökat intresse från internationella placerare att följa nordiska företag och aktier. Här finns en betydande potential att skapa nya affärer. Handelsbanken är, förutom i de nordiska börserna, också medlem av börserna i Paris och Frankfurt, vilket skapar goda förutsättningar att ge kunderna service och tillgång till det internationella flödet.

Den ökande internationaliseringen har också inneburit en fortsatt strukturomvandling inom flertalet industriella sektorer. Antalet företagsaffärer har ökat och Investment Banking erbjuder rådgivning och genomförande av både börsrelaterade och icke-publika affärer. Också inom detta område är konkurrensen knivskarp – särskilt från amerikanska investmentbanker.

AKTIEHANDEL

Inom området aktiehandel har Handelsbanken stärkt sin ställning betydligt under 1999. Kundhandel, trading och strukturerade aktieprodukter visar markant förbättrade resultat.

Handelsbanken var under andra halvåret 1999 den enskilt störste aktören på Stockholmsbörsen och uppnådde en marknadsandel om 9,9% för helåret. Handelsbanken är den av de större aktörerna som vunnit mest marknadsandel under fjolåret. Utvecklingen i övriga nordiska länder har också varit positiv. Enligt tillgänglig statistik från de nordiska börserna, där information saknas från Danmark, är Handelsbanken numera den näst största aktören i Norden.

Investment Banking har också en särskilt framträdande position vad gäller handel med franska aktier till nordiska investerare.

Inom områdena derivat och strukturerade produkter är Handelsbanken välpositionerad. Denna position, i kombination med bankens finansiella styrka, gör att Handelsbanken kan erbjuda såväl stora motparter som amerikanska investmentbanker och nordiska privatpersoner nya produkter. Ett exempel på skapandet av en ny produkt är syntetiskt återköp av aktier som genomförts av Custos och Öresund. Ett annat är aktielån.

För att ytterligare utveckla bankens position inom aktieområdet har Investment Banking skapat en Internetbaserad analysprodukt som i första hand vänder sig till institutionella kunder. För privatpersoner har Investment Banking utvecklat ett Internetbaserat handelssystem. Idag svarar denna för drygt 20% av samtliga privataffärer. Därutöver har ett särskilt system skapats för att möjliggöra Internetbaserad anmälan vid börsnoteringar m m.

För att stödja den ökade internationella aktiehandeln har Investment Banking under året blivit medlem av den nya tyska elektroniska börsen Xetra samt den europeiska derivatbörsen Eurex.

CORPORATE FINANCE

Corporate Finance-verksamheten omfattar finansiell rådgivning och genomförande av främst börsintroduktioner, samgåenden mellan börsföretag, uppköp av börsföretag, emissioner på aktiemarknaden eller till anställda, köp och försäljningar av onoterade företag samt utformning och försäljning av strukturerade produkter. Antalet anställda är drygt 100 personer.

Handelsbanken Markets Corporate Finance-verksamhet hör till de ledande i Sverige. Men även verksamheten i övriga Norden har utvecklats starkt och gav i såväl Danmark, Finland som Norge ett väsentligt bidrag till det totala resultatet. Även verksamheterna i London och Paris har varit betydelsefulla för framgångarna.

Under 1999 har ett mycket stort antal affärer genomförts. Särskilt stort var inslaget av IT-relaterade uppdrag. Handelsbanken Markets har de senare åren satsat målmedvetet på detta segment, vilket givit ett gott utfall.

Under året genomförde Corporate Finance ca 70 uppdrag. Av börsintroduktionerna kan nämnas Connecta, Enlight, ProAct, Arete och Jeeves, alla inom IT eller närliggande verksamhet. Inom fastighetsbranschen ansvarade banken för Balders köp av börsnoterade

PriFast och Länsförsäkringars köp av börsnoterade Humlegården. Vidare ansvarade Handelsbanken Markets för uppköp av ett betydande antal börsföretag, störst av dem Scancem, som förvärvades av tyska Heidelberger Zement. Handelsbanken Markets var också rådgivare till MoDo i samband med att SCA:s och MoDos finpappers- och grossiströrelser sammanfördes till ett gemensamt bolag, MoDo Paper för senare börsnotering. Tre nyemissioner med företrädesrätt för aktieägarna genomfördes, den största i SCA.

Tre aktieinlösningsprogram genomfördes, där det största gällde AGA. I Norge ansvarade Corporate Finance för bl a Handelsbankens köp av Bergensbanken, i Danmark för bl a försäljningen av Partner Electric till NatWest Equity Partner.

Ett stort antal optionsprogram för företagsledning och konvertibelprogram för anställda har genomförts, däribland för Bergman & Beving, Guide, Handelsbanken och Seco Tools. Arbetet med denna typ av sk incitamentprogram har gjorts till ett eget produktområde i syfte att ytterligare främja effektivitet, kvalitet och produktutveckling.

Under året har resurser satsats på utformning och försäljning av strukturerade aktieprodukter, d v s aktieindexobligationer, aktiekorgbevis och warrants. Genom kontorsrörelsen lanserades tio emissioner som totalt attraherade fler än 50 000 investerare. På den institutionella marknaden har ett flertal emissioner av strukturerade aktieprodukter genomförts.

Trading

Handelsbanken Markets Trading ansvarar för bankens handel på valuta- och räntemarknaderna, samt bankens aktiviteter på de publika lånekapitalmarknaderna. Verksamheten bedrivs i Stockholm, London, Luxemburg, New York och Singapore och sysselsätter ca 200 personer. Lönsamheten har förbättrats kraftigt jämfört med föregående år. Det åtgärdsprogram som inleddes 1998 i syfte att effektivisera verksamheten har inneburit

att kostnaderna kunnat sänkas med 16%. Detta har skett samtidigt som banken förstärkt sin ställning som Sveriges och Nordens största tradingbank. Arbetet med att anpassa tradingorganisationen till nya marknadsförutsättningar fortsätter, bl a genom centralisering och utnyttjandet av nya tekniska möjligheter.

VALUTAMARKNADEN (FOREIGN EXCHANGE AND MONEY MARKETS)

Handelsbanken har, i enlighet med sin uttalade ambition, blivit en av de ledande aktörerna i euro, avseende både valuta- och penningmarknaden. Handelsbanken är idag den ledande svenska banken i euro-marknaden. Detta har medfört att tradingen har kunnat erbjuda både lokala och internationella kunder en konkurrenskraftig service i denna nya marknad. Genom den dominerande ställningen i Norden har banken kunnat dra nytta av det minskade antalet valutor.

RÄNTEMARKNADEN (FIXED INCOME)

1999 blev det år då marknaden för företagsobligationer i Europa kom igång på allvar. Många nordiska låntagare har utnyttjat möjligheten att bredda sin upplåningsbas och ännu fler förbereder sig inför en kraftig marknadstillväxt under de närmaste åren. Speciellt inom områdena obligationshandel, rådgivning och analys, kommer tillväxten på euromarknaden att vara fortsatt hög. I Europa konkurrerar Handelsbanken med de absolut största bankerna och vår roll bygger på de goda relationer vi har med våra nordiska kundföretag, men också på bankens starka position på de nordiska marknaderna.

Banken har 1999 haft uppdrag för bl a Volvo, Ericsson och AssiDomän. Under året har dessutom obligationsläneprogram arrangerats för bl a AGA och Birka samt obligationslån för Nordiska Investeringsbanken, Öresundskonsortiet, Haldex, BT Industrier och Gränges. De senare namnen är exempel på hur räntemarknaden vuxit och numera inte bara används av de allra största företagen.

Handelsbanken är en av de tongivande bankerna inom syndikerade banklån för nordiska företag och har arrangerat lån för bl a SCA, Graninge och Getinge.

För fjärde året i rad har Handelsbanken – i den årliga undersökningen i branschtidningen Foreign Exchange & Money Markets – utsetts till bästa bank i nordiska valutor. Vidare utsågs banken av tidskriften Risk Magazine till bästa svenska bank inom handeln med derivatinstrument.

Finansiella institutioner och handelsfinansiering

Enheten Finansiella institutioner är ansvarig för utländska banker och utländska stater. De huvudsakliga produkter som erbjuds är clearingtjänster och cash management-lösningar till utländska banker. Verksam-

heten har utvecklats positivt under året med både ökande volymer och intäkter. Detta tillsammans med en mycket begränsad ökning av kostnaderna har gett en god resultatförbättring jämfört med föregående år.

Verksamheten Handelsfinansiering ansvarar för dokumentbetalningar samt kort- och långfristig handelsfinansiering. Under året har Handelsfinansiering bland annat deltagit i en finansiering till Turkcell för leveranser från Ericsson, arrangerat finansieringar för Puracs export av ett vattenreningsprojekt i Kina samt deltagit i projektfinansiering avseende Arlandabanan.

Inom området exportrebuser har banken bibehållit sin starka ställning. I Asienkrisens efterdyningar har dock volymutvecklingen för exportrebuser varit svag, vilket lett till att lönsamheten försämrats under året.

Bankrörelsen utanför Norden

Bankrörelsen utanför Norden bedrivs genom filialkontor i Frankfurt, Hamburg, London, Birmingham, Manchester, Luxemburg, New York, Singapore och Hongkong samt via representantkontor i Beijing, Taipei, Moskva, Tallinn, Warszawa, Zürich, Marbella, St Raphaël (Côte d'Azur) och Bryssel. Totalt sysselsätter bankrörelsen utanför Norden ca 275 personer.

Banken beslöt i augusti 1999 att utöka verksamheten i Polen genom att starta filialkontor i Warszawa. Syftet är att utveckla servicen till bankens kunder i Polen. En chef för verksamheten har varit på plats sedan slutet av förra året och nya lokaler har införskaffats. Rekrytering av nyckelpersoner har påbörjats. Målsättningen är att banken ska kunna börja med bankverksamheten under hösten 2000 och målgruppen är nordiska företag verkamma i Polen och polska företag med verksamhet i något av de nordiska länderna.

Handelsbanken har sedan många år byggt upp en framgångsrik verksamhet i Storbritannien med kontor i London, Manchester och Birmingham. Inriktningen har varit Norden-relaterade företagsaffärer och kapitalförvaltningsaffärer med nordiska privatkunder bosatta i Storbritannien. Hösten 1999 beslutade banken att erbjuda ett komplett utbud av tjänster till företags- och privatkunder också på den lokala brittiska marknaden. Förutom traditionell service genom kontoren kommer bankens tjänster att tillhandahållas via Internet och "bank-på-telefon". Bankkort kommer att erbjudas för att smidigt och effektivt tillhandahålla kontanter. Den utökade verksamheten påbörjas i Birmingham och Manchester under första halvåret 2000 och fortsätter under andra halvåret med kontoret i London. Avsikten är att fortsätta utbyggnaden i Storbritannien de närmaste åren.

HANDELSBANKEN KAPITALFÖRVALTNING

Resultat per kvartal

mkr	1999:4	1999:3	1999:2	1999:1	Totalt 1999	Totalt 1998	Förändring %
Räntenetto	30	27	16	18	91	59	54
Provisionsnetto	169	152	141	139	601	481	25
Nettoresultat av finansiella transaktioner	3	31	7	6	47	11	327
Övriga intäkter	4	- 1	2	1	6	16	- 63
Summa intäkter	206	209	166	164	745	567	31
Från intäkterna har avgått nettot av interna ersättningar	148	129	139	102	518	455	14
Summa kostnader	108	79	80	72	339	267	27
Resultat före kreditförluster	98	130	86	92	406	300	35
Kreditförluster	—	—	—	—	—	—	—
Rörelseresultat	98	130	86	92	406	300	35
Räntabilitet, %	25,7	34,2	23,2	24,3	26,8	46,7	

Balansräkning

31 december

mkr	1999	1998
Utlåning till kreditinstitut	187	139
Utlåning till allmänheten	0	3
Obligationer	—	—
Övriga tillgångar	4 182	2 419
Summa tillgångar	4 369	2 561
Skulder till kreditinstitut	1	2
In- och upplåning från allmänheten	3 186	2 003
Emitterade värdepapper	—	—
Övriga skulder	16	13
Eget kapital	1 166	543
Summa skulder och eget kapital	4 369	2 561

Den 1 mars 1998 bildades det nya affärsområdet Handelsbanken Kapitalförvaltning. Syftet med organisationsförändringen var att öka fokus på kapitalförvaltning i Handelsbankskoncernen.

Det förvaltade kapitalet uppgick totalt till drygt 140 mdkr. Intäkterna under 1999 ökade till 745 mkr (567). Kostnaderna i kapitalförvaltningen uppgick till 339 mkr (267), vilket innebär att resultatförbättringen blev 35%.

Investment Management

År 1999 kommer att bli ihågkommet som ett år av mycket stark börsutveckling. Samtliga ledande aktie-marknader noterade stora eller mycket stora kursuppgångar. MSCI:s världsindex (Morgan Stanley Capital International) steg under året med 30%. Under det sista kvartalet blev Stockholmsbörsen en av de bästa mark-

naderna, med en uppgång motsvarande 70%. Överhuvudtaget kännetecknades börsutvecklingen, även i ett globalt perspektiv, av en påtaglig fokusering på branscher som IT och telekommunikation.

På räntemarknaderna var utvecklingen mer negativ. Återhämtningen i den globala ekonomin, efter 1998 års svacka, bidrog till högre obligationsräntor på i stort sett alla marknader. Räntan på en 10-årig statsobligation steg under året från 4,8% till 6,4% i USA, från 3,9% till 5,4% i Tyskland och från 4,2% till 5,7% i Sverige.

Valutamarknaden kännetecknades 1999 av en stark japansk yen, en svag start för euron samt en krona som försvagades mot dollarn men vann i styrka mot euron.

Inom Handelsbanken Kapitalförvaltning noterades ett bra förvaltningsresultat där merparten av portföljerna överträffade sina respektive referensindex. Förvaltningsorganisationen byggdes ut under året i syfte att förstärka fokus på paneuropeisk aktieförvaltning och investeringsanalys.

Fondförvaltning

Bankens fondbolag förvaltede vid årets slut 48 fonder med ca 750 000 andelsägare. Under året genomgick det förvaltade kapitalet i fonderna en kraftig utveckling mycket tack vare den positiva kurstillväxten på flera viktiga marknader och stora nettoflöden till fonderna. Fondförmögenheten ökade från ca 55 mdkr vid årets början till ca 88 mdkr vid årets slut, en ökning med 33 mdkr eller 60%. Denna ökning bestod till 8 mdkr av nettoinsättningar i fonderna och 25 mdkr av värdetillväxt. Handelsbankens fonder hade 13,2% av nettotillflödet till den svenska fondmarknaden, vilket är väsentligt högre än vår totala marknadsandel av svensk fondmarknad.

De största insättningarna i våra fonder har gått till flermarknadsfonderna och de utländska aktiefonderna. Räntefonderna har också haft mycket goda nettoflöden, medan de svenska aktiefonderna har haft ett visst netto-utflöde.

Under året har fyra nya fonder startats, varav två som placerar i europeiska aktier (Europa Aggressiv och Euro Active) och en som vänder sig i första hand till institutionella kunder (Värdefonden). Denna fond har skapats för att möta en ökad efterfrågan från institutionella och andra större kunder. Lägsta kapitalinsats är 500 000 kr och förvaltningskostnaden är något lägre än för vanliga fonder. Vidare har tre fonder avvecklats genom sammanläggningar och en fond (Fastighetsfonden) har lagts ned.

Internet har blivit en allt viktigare kanal för information till fondernas andelsägare och för handel med fondandelar. Under hösten 1999 har därför informationen om bankens fonder förnyats och byggts ut väsentligt.

Under 2000 kommer en stor del av Sveriges invånare att välja fonder för placering i det nya pensionssystemets premiepensionsdel. Handelsbanken har för detta ändamål beslutat starta 7 nya fonder, varav 5 s k generationsfonder. Därutöver kommer pensionsspararna att kunna placera sina premiepensionsmedel i 11 av bankens redan existerande fonder.

Diskretionär förvaltning

Diskretionär kapitalförvaltning har under 1999 fått sitt genombrott avseende bl a konsultupphandlade förvaltningstjänster. Handelsbanken Kapitalförvaltning har under året erhållit nya uppdrag till ett värde av 5,3 mdkr, bl a från ett flertal kommuner och landsting. Totalt sett är det diskretionärt förvaltrade kapitalet under stark tillväxt och uppgår per den sista december 1999 till 45 mdkr, en ökning med 30%.

Avkastningen på kundportföljerna har utvecklats bättre än jämförelseindex trots en under året relativt försiktig allokering mellan aktier och räntebärande placeringar.

Den diskretionära förvaltningen har under året genomgått en verifieringsprocess av externa konsulter och revisorer. Syftet med denna process är att säkerställa enhetliga mätmetoder och jämförbarhet mellan olika förvaltare avseende avkastning och risk (GIPS/Global Investment Performance Standard). Handelsbanken Kapitalförvaltning bidrar på detta sätt till att en god sed utvecklas i marknaden avseende marknadsföring av kapitalförvaltningstjänster.

Handelsbanken Kapitalförvaltning utvecklar kontinuerligt sitt utbud av tjänster och erbjuder hög kompetens i rådgivning avseende bl a bildande av pensions- och vinstandelsstiftelser samt försäkringslösningar.

Verksamheten utanför Norden

Utanför Norden bedrivs kapitalförvaltning i Luxemburg och London. Verksamheten inriktas på nordiska kunder boende utanför Norden. Det förvaltrade kapitalet uppgår till drygt 10 mdkr.

Depåttjänst

Bankens depåttjänst fortsätter att attrahera kunder. Antalet depåer per sista december var över 100 000 med ett samlat värde av över 650 mdkr. Det innebär en ökning av antalet depåer med 53% räknat från samma tid föregående år. Av nyöppnade depåer är mer än 60% Internetanslutna och av totala antalet depåer är 32% anslutna till Internet. Den under tredje kvartalet på Internet lanserade tjänsten Marknadsinformation, som alla depåkunder har tillgång till, har mottagits mycket positivt.

Institutionell depåttjänst (Custody service)

Institutionell Depåttjänst har för åttonde året i rad utsetts till "Top Rated" av Global Custodian. I år är Handelsbanken den enda svenska bank som har fått detta betyg. Banken har i konkurrens med övriga stora banker i Sverige vunnit mandat från flera internationella kunder att vara deras s k subcustodian i Sverige.

I takt med att internationella kunders efterfrågan på regionala lösningar på depåttjänster ökat, har bankens koncept, med en sammanhållen depåttjänst för Norden, vuxit i styrka och skördat framgångar.

HANDELSBANKEN FINANS

Resultat per kvartal

mkr	1999:4	1999:3	1999:2	1999:1	Totalt 1999	Totalt 1998	Förändring %
Räntenetto	115	124	123	119	481	464	4
Provisionsnetto	50	48	53	52	203	201	1
Nettoresultat av finansiella transaktioner	0	0	- 1	1	0	- 1	—
Övriga intäkter	5	17	1	6	29	20	45
Summa intäkter	170	189	176	178	713	684	4
Från intäkterna har avgått nettot av interna ersättningar	11	10	10	10	41	39	5
Summa kostnader	111	97	105	106	419	429	- 2
Resultat före kreditförluster	59	92	71	72	294	255	15
Kreditförluster	- 2	- 2	4	- 11	- 11	25	
Rörelseresultat	61	94	67	83	305	230	33
Räntabilitet, %	17,9	26,8	19,4	24,0	22,0	19,2	

Balansräkning

31 december

mkr	1999	1998
Utlåning till kreditinstitut	917	1 378
Utlåning till allmänheten	17 042	15 242
Obligationer	—	—
Övriga tillgångar	963	796
Summa tillgångar	18 922	17 416
Skulder till kreditinstitut	12 887	10 069
In- och upplåning från allmänheten	332	314
Emitterade värdepapper	519	2 217
Övriga skulder	4 053	3 872
Eget kapital	1 131	944
Summa skulder och eget kapital	18 922	17 416

Handelsbanken Finans är den enda bankägda finansbolagsverksamheten med ett heltäckande sortiment av lokala finansbolagstjänster i samtliga nordiska länder.

Under året befäste Handelsbanken Finans sin ställning som marknadsledande inom en rad områden. Samtidigt pågår en utveckling för att successivt ytterligare utveckla serviceutbudet och fördjupa samarbetet med Handelsbankens kontor och de gemensamma kunderna. Exempel på detta är bl a förändringar av rutiner avseende beslut i leasing- och avbetalningsaffärer, utvecklade leverantörssamarbeten främst på kontorsmaskinsidan och inom bilhandeln i Finland samt en nystartad säljfinansieringsenhet i Norge.

1999 års resultat är det bästa någonsin för Handelsbanken Finans. Resultatet ökade med 33% och uppgick till 305 mkr (230). Räntabiliteten ökade till 22,0% (19,2).

Intäkterna ökade med 4% och uppnådde nivån 713 mkr (684). Nya IT-lösningar i kombination med effektiviseringar har medfört minskade kostnader med 2% jämfört med föregående år trots att kreditvolymerna ökade med 12%.

Leasing, avbetalning och biladministration

Handelsbanken Finans är ett av de ledande finansbolagen i Norden vad gäller objektsfinansiering. Genom Handelsbankens kontorsnät i Norden erbjuds företagskunderna lokal specialistkompetens vid alla typer av finansieringar.

Årets volymutveckling för leasing och avbetalning har varit mycket bra. Detta gäller för affärer genererade såväl från Handelsbankens lokala kontorsnät som från våra nära samarbeten med leverantörer. Totala medelvolymerna har ökat med 14%.

Biltjänsterna ökade kraftigt i Sverige och Finland. Under året lanserades vagnparkstjänster via Internet, där kunden själv kan analysera sin vagnpark på ett enkelt sätt. I Finland utökades antal återförsäljarsamarbeten med en mycket stark ställning på den finska bilmarknaden som följd.

Under året tecknades en rad större affärer. I Sverige ska Handelsbanken Finans finansiera 75 tunnelbanevagnar till Storstockholms

Hans Ekestang

Lokaltrafik, Handelsbanken Finans hittills största affär om totalt 1,8 mdkr. I Finland gjordes den hittills största affären på den marknaden på 1,4 mdkr för att finansiera ett kraftvärmeverk till Alholmens Kraft i Jakobstad.

Säljfinans

Säljfinans uppgift är att med finansiella tjänster bidra till ökad försäljning för sina samarbetspartners vilka är återförsäljare av konsumtions- och kapitalvaror. Säljfinans levererar lätthanterliga tjänster med hög grad av automatisering genom IT-stöd kombinerat med anpassat säljstödsmaterial och utbildning. Säljfinans har liksom kapitalvaruhandeln haft en fortsatt stark utveckling under 1999. Trots ökad konkurrens har marknadspositionen stärkts i framförallt Sverige och Finland. Ett exempel är Elgiganten som valt Handelsbanken Finans i flera nordiska länder.

Genom kreditkortet Aktiiviraha i Finland erbjuder Handelsbanken Finans konsumentfinansiering i nära samarbete med återförsäljare inom kapitalvaruhandel. Under året har också kontokrediten Aktiiviraha Privat framgångsrikt lanserats tillsammans med Handelsbankens kontor i Finland.

I Norge startades säljfinansieringsverksamhet med i första hand kapitalvaror i fokus. I Sverige relanserades varumärket Köpkort med en MultiCard-funktionalitet som medger köp med olika kreditvillkor på samma konto. Det gör nya Köpkort till en unik produkt på marknaden.

I syfte att förenkla kredithanteringen hos återförsäljarna har bland annat Finansguiden lanserats. Detta pc-program förenklar hanteringen av offerter och kreditavtal. Säljfinans lanserade också det egna Internetbaserade säljstödssystemet Netsale. Via Internet kan nu handlarna göra allt – från att söka kredit för kundens räkning och som svar få helt färdiga avtal utskrivna lokalt till att beställa nytt säljstödsmaterial.

Fakturaservice

Fakturaservice tillhandahåller tjänster för företagskundernas reskontraarbete i form av fakturahantering, kredit, bevakning, krav och inkasso. Effektivare administration, snabbare kassaflöde och bättre bevakning gör att allt fler företag använder tjänsterna från Fakturaservice. Ett företag som vill behålla sin administration kan utnyttja övriga fördelar i tjänsten Fakturakonto.

Inom Fakturaservice har ett samnordiskt projekt för ett gemensamt fakturasystem tagits i bruk.

Tillströmningen av nya kunder slog under året rekord.

Volvo Penta

HANDELSBANKEN LIV

Resultat per kvartal ¹⁾

mkr	1999:4	1999:3	1999:2	1999:1	Totalt 1999	Totalt 1998	Förändring %
Räntenetto	2	2	1	2	7	5	40
Provisionsnetto	32	24	24	20	100	54	85
Nettoresultat av finansiella transaktioner	23	- 4	2	6	27	22	23
Övriga intäkter	0	0	1	1	2	1	100
Summa intäkter	57	22	28	29	136	82	66
Från intäkterna har avgått nettot av interna ersättningar	53	42	41	37	173	125	38
Summa kostnader	16	20	19	18	73	62	18
Resultat före kreditförluster	41	2	9	11	63	20	215
Kreditförluster	—	—	—	—	—	—	—
Rörelseresultat	41	2	9	11	63	20	215
Räntabilitet, %	40,4	2,0	8,9	10,3	15,6	5,2	

1) I rörelsegrenen Liv redovisas Handelsbanken Liv Fondförsäkrings AB samt provisionsintäkter från det ömsesidiga bolaget.

Balansräkning

31 december

mkr	1999	1998
Utlåning till kreditinstitut	154	47
Utlåning till allmänheten	321	110
Obligationer	124	117
Övriga tillgångar	918	1 069
Summa tillgångar	1 517	1 343
Skulder till kreditinstitut	0	—
In- och upplåning från allmänheten	1 023	998
Emitterade värdepapper	—	—
Övriga skulder	178	42
Eget kapital	316	303
Summa skulder och eget kapital	1 517	1 343

I Handelsbankens universalbankskoncept i Norden ingår livförsäkring som en del av bankens produktsortiment.

Handelsbanken Liv marknadsför i Sverige genom bankens kontorsnät ett komplett sortiment av livförsäkringsprodukter för privatpersoner, anställda och företag. I övriga nordiska länder är produktutbudet mer begränsat. I Danmark tillhandahålls riskförsäkring i form av livförsäkring och sjukkapital. I Norge och Finland marknadsförs även fondförsäkring för pensions- och placeringsändamål.

Produkterna tillhandahålls i Sverige, på grund av lagkrav, av två dotterbolag till Handelsbanken – Handelsbanken Liv Försäkringsaktiebolag och Handelsbanken Liv Fondförsäkringsaktiebolag. Handelsbanken Liv Försäkringsaktiebolag, som är ett traditionellt livförsäkringsbolag, drivs enligt ömsesidig princip, medan

Handelsbanken Liv Försäkrings AB ²⁾

Resultat

mkr	1999	1998
Premieinkomster	2 203	1 819
Kapitalavkastning	3 496	2 513
Försäkringsersättningar	- 1 174	- 967
Förändring i livförsäkringsavsättning	- 1 721	- 1 204
Återbäring	- 96	- 72
Driftskostnader	- 224	- 185
Resultat i livförsäkringsrörelsen	2 484	1 904

2) Handelsbanken Liv Försäkrings AB är ett ömsesidigt bolag och konsolideras inte.

Handelsbanken Liv Fondförsäkringsaktiebolag är ett vinstutdelande bolag. Bolagen marknadsförs under det gemensamma namnet Handelsbanken Liv. Handelsbanken Liv Fondförsäkringsaktiebolag har ett dotterbolag i Danmark, SHB Liv Forsikringsaktieselskab, med filialer i Norge och Finland. Handelsbanken Liv Försäkringsaktiebolag har sedan 5 år verksamhet i Norge genom filial för vissa försäkringsprodukter.

Utveckling

Bolagens totala premieinkomst fortsatte under 1999 att öka kraftigt och uppgick till 6,9 mdkr (5,1), en ökning med 36%. Framför allt är det sparandet i fondförsäkring som visar en fortsatt god utveckling och där premieinkomsten ökade från 3,2 mdkr under 1998 till 4,7 mdkr 1999, en ökning med 44%. Även premiein-

komsten för traditionell försäkring ökade och uppgick till 2,2 mdkr (1,8), en ökning med 21%. Den största tillväxten har skett inom förmögenhetsmarknad där produkten Fondkapitalspar fortsätter att öka. Den svarar nu för över 40% av premieinkomsten i fondförsäkringsbolaget. En ökad fokusering på tjänstepensioner har medfört att premieinkomsten för dessa försäkringar har ökat med 43% under 1999.

Den kraftigt ökade premieinkomsten tillsammans med en mycket god värdeutveckling har inneburit att det förvaltrade kapitalet under 1999 har ökat från 22,4 mdkr till 33,3 mdkr. Fondförsäkringsbolaget mer än fördubblade det förvaltrade kapitalet under 1999 för att vid årsskiftet uppgå till 13,5 mdkr (6,4).

De ökade volymerna i fondförsäkringsbolaget är den främsta orsaken till att intäkterna steg med 66% och uppgick till 136 mkr (82). Kostnaderna ökade från 62 mkr till 73 mkr. Ökningen beror till stor del på de IT-investeringar som har gjorts för att effektivisera försäk-

ringsadministrationen och för att förenkla bankkontorens hantering av försäkringar. Den kraftiga intäktsökningen medförde också en väsentlig förbättring av rörelseresultatet som blev 63 mkr (20).

Även 1999 blev ett mycket gott år för kapitalförvaltningen i det traditionella livbolaget. Totalavkastningen uppgick till 21,6% (18,7). Genomsnittet i branschen var 20,2% (15,8). Återbäringsräntan var i genomsnitt under 1999 11,3% (14,0). Den kollektiva konsolideringen var vid utgången av året 130%.

Marknadsandelen mätt i premie för nytecknad försäkring har sedan 1992, då Handelsbanken Liv blev dotterbolag till Handelsbanken, ökat från 5% till 11% 1999. För traditionell försäkring uppgick marknadsandelen under 1999 till 7% (8) och för fondförsäkring till 13% (13). Målet för Handelsbanken Liv är att nå en marknadsandel inom samtliga produktområden som motsvarar den Handelsbanken har inom övriga produktområden.

Traditionella livbolag kan ombildas till vinstdrivande

Från och med 1 januari år 2000 införs genomgripande förändringar av försäkringsrörelselagen (FRL). Ändringarna är så omfattande att försäkringsbranschen har fått en övergångsperiod på två år för att anpassa sig till de nya reglerna. I första hand är det de traditionella livbolagens verksamhet som berörs.

Den nya lagstiftningen ger bl a möjlighet till att traditionell livförsäkringsrörelse kan bedrivas i sedvanligt vinstutdelande bolag samt att fondförsäkring och traditionell försäkringsverksamhet kan bedrivas i samma bolag. Dessa regler gäller redan idag i de flesta andra EU-länder.

Vid en ombildning av traditionella livbolag till vinstdrivande bolag ska försäkringstagarnas upparbetade riskkapital överföras till försäkringstagarna och ersättas av riskkapital från aktieägaren. Den nya lagen kräver dock att en majoritet av kunderna inte motsätter sig en sådan ombildning.

Handelsbanken Liv anser att en sådan ombildning skulle vara till fördel, både för kunder och företaget och har därför för avsikt att inom en tvåårsperiod erbjuda kunderna en ombildning. Tanken är att Handelsbanken då ska träda in med ytterligare kapital och ta över en del av den risk som kunderna själva står för idag.

Nya möjligheter till individuella val

Både inom lagstadgad och kollektivavtalad försäkring har införts en frihet för individen att placera viss del av premien efter eget val. Tjänstemän har sedan flera år denna möjlighet genom ITPK. Under 1998 infördes denna möjlighet även för SAF-LO-kollektivet. Fr o m år 2000 får även kommun- och landstingsanställda denna möjlighet. Totalt uppgår de årliga beloppen för dessa

individuella val till ca 11 mdkr. Valfrihet för individen att placera den s k premiepensionen i fonder kommer att finnas inom det lagstadgade försäkringsområdet. Hösten 2000 ska alla som omfattas av det allmänna pensionssystemet kunna välja i vilken fond Premiepensionsmyndigheten ska placera premiepensionen.

Produktområden

Handelsbanken Livs produkter är anpassade till försäkringstagarnas behov av försäkring för riskskydd och sparande inom företagsmarknad, privat pensionsmarknad och förmögenhetsmarknad. Samtliga tre produktområden har ökat sin försäljning under 1999.

Handelsbankens TjänstepensionsProgram är framtiget för de företag som vill ge sina anställda individuellt utformade tjänstepensioner. Programmet tillåter stor flexibilitet vad gäller premiestorlek, försäkringsbelopp och utbetalning. När familje- och inkomstförhållanden ändras kan försäkringen anpassas därefter.

De individuella tjänstepensionslösningarna har i allt större utsträckning börjat användas av företag för att både behålla och rekrytera kvalificerade medarbetare.

En tjänst som införts under året för större kunder är portföljförvaltning av pensionskapital som är placerat i fonder. Denna tjänst har blivit mycket uppskattad och majoriteten av dessa kunder har valt denna tilläggs-tjänst.

Genom Handelsbankens Privatförsäkring täcks en privatpersons personförsäkringsbehov i ett och samma försäkringsavtal. Detta tecknas i normalfallet direkt på bankkontoret. Försäkringen är flexibel och kan därmed anpassas till kundens livssituation. Efter kundens val kan försäkringen omfatta livförsäkring, ålderspension, familjepension, olycksfallsskydd, sjukersättning samt premiebefrielse vid långvarig sjukdom.

Kapitalförsäkringsområdet har ökat kraftigt under de senaste åren. En produkt som fått stort genomslag är Fondkapitalspar. Sedan introduktionen 1997 har mer än 50 000 kunder tecknat Fondkapitalspar till ett värde av drygt 3,7 mdkr. Denna produkt har under året totalt integrerats med bankens övriga produkter, vilket innebär att all handläggning vid nyteckning och omplacering sker på bankkontoret.

För att ge experthjälp till kontorens kunder och personal inom försäkringsområdet har Handelsbanken Liv ca 75 försäkringsrådgivare placerade på kontor runt om i Norden. Försäkringsrådgivarna ska främst ta hand om komplicerade försäkringslösningar inom områdena tjänstepension, generationsskifte och förmögenhetsskydd.

SCANPIX

STADSHYPOTEK BANK

Resultat per kvartal

mkr	1999:4	1999:3	1999:2	1999:1	Totalt 1999	Totalt 1998	Förändring %
Räntenetto	16	13	12	12	53	48	10
Provisionsnetto	18	17	19	20	74	99	- 25
Nettoresultat av finansiella transaktioner	0	0	0	0	0	0	0
Övriga intäkter	—	—	—	2	2	1	100
Summa intäkter	34	30	31	34	129	148	- 13
Från intäkterna har avgått nettot av interna ersättningar	4	4	3	3	14	10	40
Summa kostnader	29	26	29	30	114	121	- 6
Resultat före kreditförluster	5	4	2	4	15	27	- 44
Kreditförluster	—	—	—	—	—	—	—
Rörelseresultat	5	4	2	4	15	27	- 44
Räntabilitet, %	20,6	20,1	9,8	18,6	18,1	37,2	

Balansräkning

31 december

mkr	1999	1998
Utlåning till kreditinstitut	1 360	2 614
Utlåning till allmänheten	28	17
Obligationer	4 498	3 377
Övriga tillgångar	36	43
Summa tillgångar	5 922	6 051
Skulder till kreditinstitut	21	18
In- och upplåning från allmänheten	5 440	5 534
Emitterade värdepapper	—	—
Övriga skulder	402	438
Eget kapital	59	61
Summa skulder och eget kapital	5 922	6 051

För andra året i rad uppvisar Stadshypotek Bank en acceptabel lönsamhet. Kostnaderna har fortsatt att minska och var knappt 6% lägre än under 1998. De totala intäkterna har minskat, vilket framförallt beror på minskade provisionsintäkter då volymen PrivatObligationer sjunkit under året. Stadshypotek Bank har över 300 000 kunder och ca 20 mdkr i hanterade sparmedel, vilket gör den till Sveriges största fristående telefon- och Internetbank.

Stadshypotek Bank installerar interaktiv kundtjänst

1999 präglades av fortsatt hög utvecklingstakt. Stadshypotek Bank har som första bank i Norden och en av de första i världen infört ett "contact center" i full skala vilket är en helt ny typ av interaktiv kundtjänst, där telefoni och data integreras i samma tekniska plattform. Lösningen innebär att kunderna får en ökad service och att Stadshypotek Bank intar en ledande position i kundservice på distans.

Förutom personlig service får kunderna helt nya automatiserade tjänster som ger möjligheter att t ex köpa och sälja aktier via mobil- och knapptelefoner.

Med ett "contact center" hanteras alla typer av kommunikationsvägar effektivt i ett och samma system. Det innebär att kontakter via telefon, Internet, e-post, telefax och brev behandlas som jämställda uppdrag i gemensamma ärendeköer.

Affärsutvecklingen fortsatt god

Samarbetet mellan Handelsbankens kontorsrörelse och Stadshypotek Bank fortsatte under året. Ett ökat antal kontor visar intresse för PrivatPaketet som ett speciellt erbjudande till anställda hos sina kundföretag.

Stadshypotek Bank fortsatte att utveckla Internet-tjänsten och kunderna kan nu få tillgång till merparten av produkterna via Internet.

Stadshypotek Banks system för värdepappershantering har utvecklats ytterligare. AktieSpar har utökats med aktier som är noterade på SBI-listan, Aktietorget och inofficiella noteringar. Månadssparande i enskilda aktier fortsatte att utvecklas positivt och Stadshypotek Bank är nu ensam om att erbjuda månadssparande i ett så brett urval av enskilda aktier.

Kontoinlåningen var i genomsnitt 5,7 mdkr och har legat på en stabil nivå.

Marknadsandelen för PrivatObligationer har trots stora förfall inte förändrats.

Stadshypotek Bank FondSpar, ett urval av Handelsbankens fonder, utvecklades mycket positivt under året. Antalet sparare ökade med 73% och är nu drygt 19 000.

HANDELSBANKEN FINANSFÖRVALTNING

Resultat per kvartal

mkr	1999:4	1999:3	1999:2	1999:1	Totalt 1999	Totalt 1998	Förändring %
Räntenetto	61	90	138	167	456	616	- 26
Provisionsnetto	- 1	—	- 2	- 1	- 4	- 4	—
Nettoresultat av finansiella transaktioner	- 18	- 25	- 20	- 37	- 100	21	- 576
Övriga intäkter	8	1	4	—	13	—	—
Summa intäkter	50	66	120	129	365	633	- 42
Från intäkterna har avgått nettot av interna ersättningar	—	—	—	—	—	—	—
Summa kostnader	7	5	9	4	25	16	56
Resultat före kreditförluster	43	61	111	125	340	617	- 45
Kreditförluster	—	—	—	—	—	—	—
Rörelseresultat	43	61	111	125	340	617	- 45
Räntabilitet, %	8,2	10,7	17,4	18,5	14,2	29,9	—

Balansräkning

31 december

mkr	1999	1998
Utlåning till kreditinstitut	18 030	14 693
Utlåning till allmänheten	4	—
Obligationer	33 704	33 669
Övriga tillgångar	12 043	6 219
Summa tillgångar	63 781	54 581
Skulder till kreditinstitut	0	1 377
In- och upplåning från allmänheten	103	367
Emitterade värdepapper	46 122	32 284
Övriga skulder	15 748	19 004
Eget kapital	1 808	1 549
Summa skulder och eget kapital	63 781	54 581

Finansförvaltningen hanterar koncernens likviditet i svenska kronor, koncernens upplåning i kapitalmarknaden, upplåningen i dagslånemarknaden och i Riksbanken samt clearing i Riksbanken. Avdelningen mäter och kontrollerar de finansiella riskerna i koncernen. Den aktivitet som har en direkt påverkan på koncernens resultaträkning är likviditetshanteringen i svenska kronor.

Internbanken

Internbanken tar emot inlåning från och lånar ut till olika enheter i koncernen. Transaktionskostnaden i marknaden minimeras genom att hålla transaktionerna inom koncernen. Internbanken har mandat att ta ränterisker. Kontorsrörelsens likviditetsöverskott – i genomsnitt ca 29,7 mdkr under 1999 – slussas via internbanken till framförallt Stadshypotek.

Internbanken lånar ut på varierande löptider. Under 1999 har utlåning som gjorts under tidigare år – med högre räntelägen – förfallit. Då den ersatts med ny utlåning till under 1999 rådande – lägre – marknadsräntor har räntenettet fallit.

Detta är huvudförklaringen till att Finansförvaltningens resultat fallit från 617 mkr 1998 till 340 mkr 1999.

Likviditetshantering

Utöver internbanken hanterar Finansförvaltningen bankens upplåning i den s k dagslånemarknaden samt upplåning och clearing i Riksbanken. För att kunna hantera clearing krävs att banken har panter att deponera hos Riksbanken. Dessa panter utgörs av svenska stats- och bostadsobligationer samt certifikat vilka administreras av Finansförvaltningen i en för ändamålet avsedd portfölj. Avdelningen har även en pantportfölj i euro.

Pantportföljen gav 1999 upphov till en positiv resultateffekt, dock inte lika stor som den som kom från internbanken. Pantportföljen kan sägas utgöra Handelsbankens likviditetsreserv eller kassa. Den hålls för att klara dag-till-dag- eller till och med timma-till-timma-svängningarna i likviditeten.

Kapitalmarknadsupplåning

Finansförvaltningen ombesörjer koncernens upplåning i kapitalmarknaden. Den viktigaste delen av denna består i att emittera obligationer i Stadshypoteks namn för att finansiera hypoteksutlåningen.

Koncernen lånar även i utländsk valuta. Detta görs i bankens namn och oftast i syfte att finansiera Stadshypotek. Lån i utländsk valuta görs om till svenska kronor genom en s k swap.

Under det andra halvåret 1999 var upplåningen i utländska marknader begränsad. Det förklaras av att marknadsaktiviteterna allmänt var påverkade av milennieskiftet. Upplåning i utländska marknader – swappad till svenska kronor – var dyr jämfört med att låna direkt i den svenska marknaden.

Riskkontroll

Ansvaret för kontroll av finansiella risker ligger inom Finansförvaltningen. Häri ingår bl a limitering och utveckling av mätmetoder.

MILJÖARBETET

Miljöansvar och arbetsorganisation

Miljöfrågorna får allt större vikt i vårt samhälle och är sedan länge ett viktigt inslag i Handelsbankskoncernens verksamhet. Det gäller såväl miljöansvaret i bankens egen verksamhet som att beakta miljörisker i kreditbedömningen.

Handelsbanken har anslutit sig till Internationella Handelskammarens (ICC) Näringslivsprogram för varaktigt hållbar utveckling och Förenta Nationernas (UNEP) program Bankerna och Miljön.

Ansvaret för det praktiska miljöarbetet är liksom annat ansvar i Handelsbanken decentraliserat. Varje chef i Handelsbankskoncernen har det primära ansvaret för miljöfrågorna inom sin enhet och varje medarbetare har miljöansvar som en naturlig del av sitt ansvar.

Inom varje regionbank och dotterbolag och inom olika enheter på det centrala huvudkontoret finns en miljöansvarig utsedd som har ett funktionellt ansvar för miljöfrågorna inom enheten. För koncernen samordnas det interna miljöarbetet av Centrala administrationsavdelningen och de affärsrelaterade miljöfrågorna av Centrala kreditavdelningen.

Det interna miljöarbetet

Handelsbanken ska så långt det är tekniskt och ekonomiskt möjligt och förenligt med bankens åtaganden vidta åtgärder för att förorsaka så lite negativ miljöpåverkan som möjligt.

Miljöhänsyn vägs in i alla investerings- och inköpsbeslut. Miljökrav ställs på leverantörer vid upphandling av varor och tjänster. Bl a krävs miljö- och materialdeklarationer. Vidare efterfrågas lång livslängd på material och komponenter samt att de är återvinningsbara och energisnåla. Bedömningar sker utifrån ett livscykelperspektiv, d v s hur material och produkter påverkar miljön under hela sin livscykel.

Till stöd för lokala åtgärder har centrala rikstäckande avtal tecknats om återvinning och returhantering. Avtalen omfattar bl a elektronisk utrustning – pc och kontorsmaskiner – tonerkassetter, papper, plastförpackningar, belysningskällor och andra miljöfarliga ämnen.

Banken minimerar och avvecklar systematiskt användningen av miljöfarliga ämnen såsom asbest i rörisoleringar och branddörrar och kvicksilver i glödlampor. Kontorsinventariernas material, lack, lim och emballage ska förorsaka så lite miljöbelastning som

möjligt. Banken har övergått till halogenfri elkabel vid nyinstallationer, startat miljöinventering avseende PCB i fastigheter och har följt planen avseende utbyte av freoner i kylanläggningar enligt Naturvårdsverkets krav.

Banken minimerar energiförbrukningen genom ett konsekvent arbete över hela linjen – driftoptimering av datautrustning och värme- och kylanläggningar, energiåtervinning samt användning av energisnåla produkter. Drift- och underhållsinstruktioner ska säkra låg miljöpåverkan. Energiförbrukningen följs kontinuerligt upp för att effektiva åtgärder snabbt ska kunna sättas in.

För att sprida kunskaper internt om bankens miljöarbete sammanställs regionalt upprättade årliga miljöplaner till en koncerngemensam plan.

Miljöfrågor vid kreditgivning

Vid kreditgivning står kundens återbetalningsförmåga i fokus. När banken bildar sig en uppfattning om ett företags uthålliga återbetalningsförmåga vägs i första hand företagsekonomiska faktorer samman. Vid sidan av traditionella faktorer som intjäningsförmåga, konso- lideringsgrad, affärsplaner och måluppfyllelse är numera företagets miljöförhållanden ett viktigt element i analysen.

Medan verksamheten i vissa branscher knappast alls påverkar miljön, är företag i andra branscher i hög grad miljöpåverkande och beroende av myndighetstillstånd och de legala ramarna för att kunna bedriva sin verksamhet. Okunskap, slarv och medveten försummelse kan påverka företagen både på kostnads- och intäkts- sidan. Bristande respekt för miljökrav kan leda till av- sättningssvårigheter i spåren av negativa kundreaktioner. Bristande efterlevnad av miljöbestämmelser kan med- föra böter och att en miljöskuld byggs upp som kan komma att äventyra företagets återbetalningsförmåga och fortsatta existens.

Det är därför miljöfrågorna ingår som en viktig del i den företagsanalys som banken utför minst en gång om året för de större företagskunderna och som ligger till grund för kreditgivningen.

Det är viktigt att i detta sammanhang framhålla att ansvaret för miljöfrågor, ansökan om miljötillstånd och efterlevnad av miljölagstiftningen åligger respektive företag. Bankens påverkan är således av indirekt natur. Banken kan dels påverka företagen genom att som kreditgivare fästa stor vikt vid miljöfrågorna, dels påverka utvecklingen genom att förhålla sig avvaktande till före- tag som inte tar miljöproblemen på allvar.

Miljöutbildning

Med utgångspunkt från ett internt material baserat på information från NUTEK och Naturvårdsverket har bankens och dotterbolagens personal systematiskt utbildats i miljöfrågor under de senaste åren. Miljö- frågorna ingår som en integrerad del vid introduktion av nyanställda liksom i våra finansieringsutbildningar.

IT-UTVECKLING

Under 1999 uppgick koncernens IT-kostnader till 2,3 mdkr, en minskning sedan föregående år med ca 0,3 mdkr. Kostnaderna sjönk inom de flesta områden, men framför allt har antalet konsulter minskats under året med två tredjedelar.

Under 1999 påbörjades en konsolidering av systemdriften, där på sikt huvuddelen av dataproduktionen kommer att övervakas från ett enda ställe. Själva driften är sedan av säkerhetsskäl i huvudsak uppdelad på två driftcentraler med dubblerade datorer och speglade data.

Ökad produktivitet på systemutvecklingssidan uppnåddes bl a genom en fortsatt satsning på en gemensam utvecklingsmodell och förbättrad projektkontroll.

Eftersom en mycket stor del av utvecklingen för nya kanaler, som Internet och WAP, egentligen sker i de gamla produktionssystemen, är det viktigt för banken att så många som möjligt behärskar både gammal och ny teknik. Därför har en omfattande vidareutbildning av bankens systemutvecklare påbörjats.

Kostnaderna för IT-support, både till kunder och till den egna personalen, ökade kraftigt under året, beroende dels på kraftig tillströmning av Internetkunder, dels på införandet av ett mycket mer omfattande IT-stöd till hela banken. Rationaliseringar av IT-supporten påbörjades. Främst kommer införandet av en standardarbetsplats att ge bankens anställda säkrare pc-drift till lägre kostnader.

I Norge bytte banken servicebyrå. Efter omfattande förberedelser kunde själva bytet genomföras friktionsfritt. Bankens verksamhet i Asien har fått en helt ny

systemplattform. Bytet genomfördes under hård tidspress, men tog kortare tid än den ursprungliga tidplanen.

Installationen av nya arbetsplatsdatorer i hela den svenska kontorsrörelsen slutfördes i november. Sammanlagt 4 850 arbetsplatser har installerats. Mjukvaran i de nya arbetsplatserna kommer kontinuerligt att vidareutvecklas under de närmaste åren. I arbetsplatserna kommer kontoren bl a att få tillgång till ett data warehouse inkl avancerade sökverktyg. Detta datalager har driftsatts på ett antal pilotkontor under hösten.

Bankens Intranät har genomgått en omfattande utveckling, både vad gäller gemensamma databaser, avseende t ex instruktionssamling och produktbeskrivningar, som arbetsspecifika databaser.

Omfattande investeringar har gjorts för att hålla jämna steg med den kraftiga tillväxten av både antalet Internetkunder och mängden ärenden dessa kunder velat utföra över Internet.

Millennieskiftet

Inför övergången till det nya millenniet hade Handelsbankens år 2000-projekt arbetat sedan 1996 med att säkerställa att alla datasystem och all teknisk utrustning skulle fungera på samma sätt efter som före millennieskiftet och att alla relationer med omvärlden skulle fortgå oförändrade. Förberedelserna var i stort sett klara vid halvårsskiftet 1999. Det sista halvåret fram till millennieskiftet ägnades åt kompletterande tester och åt beredskapsplanering för den händelse oförutsedda störningar ändå skulle inträffa.

Förvaltningsberättelse

MÅL

Det övergripande målet för Handelsbankskoncernen har sedan många år varit att ha en räntabilitet överstigande genomsnittet för övriga börsnoterade banker vilka är verksamma på koncernens hemmamarknad. I takt med koncernens etableringar i Norden har jämförelsen utökats att omfatta även norska banker (1995) och finska banker (1997).

Lönsamheten ska alltid prioriteras före volym. I kreditgivningen innebär detta också att krediternas kvalitet aldrig får åsidosättas för hög kreditvolym.

EN SAMMANHÅLLEN UNIVERSALBANK

Handelsbanken är en universalbank. Universalbanken täcker alla slag av banktjänster för såväl företag som privatpersoner: in- och utlåning, fastighetsfinansiering, betalningsförmedling, investment banking, trading, fondförvaltning, fakturaservice och leasing samt livförsäkringar.

I Handelsbanken ligger kundansvaret på det lokala bankkontoret. Där samordnas tjänsterna för varje kund, i samarbete med regionala och centrala specialister när så behövs.

Handelsbankens strävan är att alltid möta kundernas behov. Internet är ett sätt att möta ett sådant behov.

Tillgångar

31 december

mkr	1999	1998	Förändring %
Räntebärande värdepapper	93 415	107 826	- 13
Utlåning till allmänheten	626 206	587 405	7
Utlåning till kreditinstitut	98 859	139 823	- 29
Övriga tillgångar	104 319	91 396	14
Summa tillgångar	922 799	926 450	0

Skulder och eget kapital

31 december

mkr	1999	1998	Förändring %
In- och upplåning från allmänheten	221 483	206 524	7
Skulder till kreditinstitut	186 503	261 146	- 29
Emitterade värdepapper	359 540	299 378	20
Övriga skulder	96 853	101 836	- 5
Efterställda skulder	19 850	23 135	- 14
Eget kapital	38 570	34 431	12
Summa skulder och eget kapital	922 799	926 450	0

Internettjänsterna i banken utvecklas därför i nära samarbete med kontorsrörelsen och inte som ett alternativ till denna.

Universalbankskonceptet gäller Handelsbankens verksamhet i alla de fyra nordiska länderna. Utanför Norden är bankens enheter främst inriktade på norden-relaterade affärer med undantag för Storbritannien där banken under år 2000 kommer att erbjuda ett komplett utbud av banktjänster till såväl privatpersoner som företag.

Handelsbankens mål, politik och organisation beskrivs närmare på sid 10 och följande.

BALANSOMSLUTNING

Handelsbankskoncernens balansomslutning var i princip oförändrad under 1999 jämfört med året före och uppgick till 923 mdkr (926).

Utlåningen till allmänheten ökade till 626 mdkr (587). Utlåningen i banken har ökat i såväl svenska kronor som utländsk valuta, medan utlåningen i Stads-hypotekskoncernen, i enlighet med förväntningar vid förvärvet, minskat något.

Portföljer i räntebärande värdepapper har minskat till 93 mdkr (108). Av portföljen utgör nu värdepapper klassificerade som anläggningstillgångar 6 mdkr (1).

Balansräkningar för år 1995–1999 redovisas på sid 82–83. Nyckeltal för motsvarande år redovisas på sid 4.

KAPITALTÄCKNING

Koncernens kapitaltäckning uppgick vid 1999 års utgång till 9,4% (9,8). Primärkapitalrelationen uppgick till 6,5% (6,3).

Primärkapitalet, som i huvudsak består av eget kapital, har ökat med 12% under 1999. Förändring i primärkapital mellan åren beror på under året genererad vinst reducerad med föreslagen utdelning. Därutöver har primärkapitalet i år huvudsakligen reducerats med den goodwill (832 mkr) som uppstod vid förvärvet av Bergensbanken.

I den totala kapitalbasen ingår förutom primärkapitalet s k supplementärt kapital samt s k utvidgad kapitalbas. Dessa typer av kapital, som ur förmånsrättssynpunkt är efterställt, erhålls genom upplåning på marknaden. Supplementärt kapital och utvidgad kapitalbas har minskat något då förfallande volymer till stor del ej ersatts med ny upplåning.

Den totala riskvägda volymen har ökat med 9%. Kreditriskvolymen har ökat med 12%, medan marknadsriskvolymen sjunkit med 32%.

RATING

Ratinginstitutens kreditbedömningar påverkar bankens kostnader för finansiering på de internationella marknaderna. Under 1999 har bankens rating hos Moody's höjts till Aa2 (Aa3). Banken har den bästa ratingen bland de nordiska bankerna.

RESULTAT OCH LÖNSAMHET

Resultat

Rörelseresultatet ökade efter justering för jämförelsestörande poster med 17%. God utveckling av provisionsnettot, sänkta kostnader och minskade kreditförluster är de huvudsakliga orsakerna till den positiva utvecklingen. Resultaträkning för 1995–1999 redovisas på sid 82–83.

Intäkter

Intäkterna ökade med 1%. Exklusive reavinst vid fastighetsförsäljning 1998 ökade intäkterna med 3%. Det totala räntenettot ökade med 1% trots att den generellt lägre räntenivån minskade avkastningen på bankens likvida medel. Räntemarginalen förbättrades något. Räntenettot har belastats med 308 mkr (287) i avgift till staten för insättargarantin.

Provisionsnettot ökade med 17% till 3 978 mkr (3 408) främst beroende på den goda utvecklingen av såväl aktiecourtage som fondförvaltning.

Nettoresultatet av finansiella transaktioner har minskat med 22% till 969 mkr främst beroende på ett lägre resultat i räntehandeln.

Övriga intäkter minskade med 156 mkr till 601 mkr. Bland övriga intäkter ingick 1998 reavinst vid försäljning av fastigheter med 338 mkr.

Kostnader

Kostnaderna minskade med 2% eller 138 mkr. Minskningen är hänförlig till IT-relaterade kostnader

Kapitalbas och kapitalkrav

mkr	1999	1998
KAPITALBAS		
Primärt kapital	31 177	27 736
Supplementärt kapital	14 478	15 331
Avgår aktieinnehav i försäkringsbolag och inhemska finansinstitut	– 874	– 674
Summa primärt och supplementärt kapital	44 781	42 393
Utvidgad kapitalbas	670	1 250
Total kapitalbas	45 451	43 643
KAPITALKRAV		
Riskvägt belopp		
Kreditrisker	461 947	413 258
Marknadsrisker	20 319	29 940
Totalt	482 266	443 198
Kapitaltäckning	9,4%	9,8%
Primärkapitalrelation	6,5%	6,3%

Detaljerad information finns på sid 76.

Rörelseresultat

mkr	1999	1998	Förändring %
Räntenetto	11 508	11 430	1
Provisionsnetto	3 978	3 408	17
Nettoresultat av finansiella transaktioner	969	1 242	– 22
Övriga intäkter	601	757	– 21
Summa intäkter	17 056	16 837	1
Personalkostnader	4 888	4 579	7
Övriga omkostnader	3 780	4 227	– 11
Summa omkostnader	8 668	8 806	– 2
Resultat före kreditförluster	8 388	8 031	4
Kreditförluster	– 219	319	
Rörelseresultat	8 607	7 712	12

Rating av nordiska banker den 31 december 1999

	MOODY'S			S&P		FITCH IBCA				BANKWATCH	
	Finansiell styrka	Långfristig	Kortfristig	Långfristig	Kortfristig	Individer ¹⁾	Legal ¹⁾	Långfristig	Kortfristig	Issuer ¹⁾	Kortfristig
Handelsbanken	B+	Aa2	P-1	A+	A-1	B	2	AA–	F1+	B	TBW-1
Nordbanken	C+	A1	P-1	A	A-1	B	2	A+	F1	B/C	TBW-1
SEB	C	A2	P-1	A–	A-2	B/C	2	A+	F1	C	TBW-1
FöreningsSparbanken	B	Aa3	P-1	A	A-1	B	2	A+	F1	B/C	TBW-1
Merita Bank	C	A1	P-1	A	A-1	C	2	A+	F1	B/C	TBW-1
Den Danske Bank	B	Aa3	P-1	A+	A-1	B	2	AA–	F1+	B	TBW-1
Unibank	C+	A1	P-1	—	A-1	B/C	2	A+	F1	B/C	TBW-1
Den norske Bank	C	A2	P-1	A	A-1	—	—	—	—	C	TBW-1
Christiania Bank	C	A2	P-1	—	A-1	B/C	2	A+	F1	B/C	TBW-1

1) Vedertagen svensk term saknas.

där minskningen är ca 300 mkr. Kostnadsreduktionen har kunnat genomföras trots fortsatta satsningar inom Norden samt inom Internetområdet.

Personalkostnaderna ökade med 7% medan övriga kostnader minskade med 11%. Av personalkostnadsökningen beror 2 procentenheter på förvärvet av Bergensbanken samt ett ökat antal anställda inom IT-området. Minskningen av övriga kostnader består till stor del av minskade konsultkostnader.

I/K-talet uppgick till 1,97 (1,87) före kreditförluster och till 2,02 (1,81) efter kreditförluster.

Lönsamhet

Räntabiliteten beräknad efter full skatt uppgår till 18,4% (18,6).

Handelsbankens lönsamhet, uttryckt som rörelse-resultat efter schablonskatt och justerad för jämförelse-störande poster, uppgick till 17,0% (16,3). Handelsbanken överträffade därmed väsentligt de övriga bankernas lönsamhetsnivå. Handelsbankens räntabilitet har varit högre än genomsnittet för övriga banker sedan 1972.

Bokslutsdispositioner och skatt

Gottgörelse från bankens pensionsstiftelse uppgick till 750 mkr. Vid årsskiftet översteg marknadsvärdet av pensionsstiftelsens tillgångar bankens pensionsåtagande med 11,2 mdkr. I pensionskassan översteg marknadsvärdet kassans förpliktelser med 7,7 mdkr. Totala över-skottet är således 18,9 mdkr. Det är bankens avsikt att även under kommande år gottgöra sig maximalt ur pensionsstiftelsen.

Koncernens skattekostnader för 1999 uppgick till 2 525 mkr (2 168). Detta medför en effektiv skattesats i koncernen på 27,5%. Specifikation på avvikelser från nominell skattesats återfinnes under not 13, sid 62.

Utdelning

Styrelsen föreslår en utdelning på aktierna serie A och B med 3 kr (föregående år 2,67 kr efter omräkning för split). Utdelningen tar i anspråk 2 144 mkr.

ÅTERKÖP AV EGNA AKTIER

Styrelsen bedömer att bankens kapitalsituation för närvarande är sådan att återköp av egna aktier kan göras för i storleksordningen 4 mdkr. Därför föreslås att bolagsstämman ska bemyndiga styrelsen att besluta om köp av högst 50 miljoner aktier av serie A eller serie B under tiden fram till ordinarie bolagsstämma år 2001. Ett sådant bemyndigande avser styrelsen att utnyttja för återköp för det ovannämnda beloppet såvida inte ändrade förhållanden föranleder annat. Återköpen ska göras över börsen.

Återköpen bedöms ej påverka bankens rating. Även efter återköpen har banken tillräcklig kapitalbas för fortsatt tillväxt i den nuvarande verksamheten.

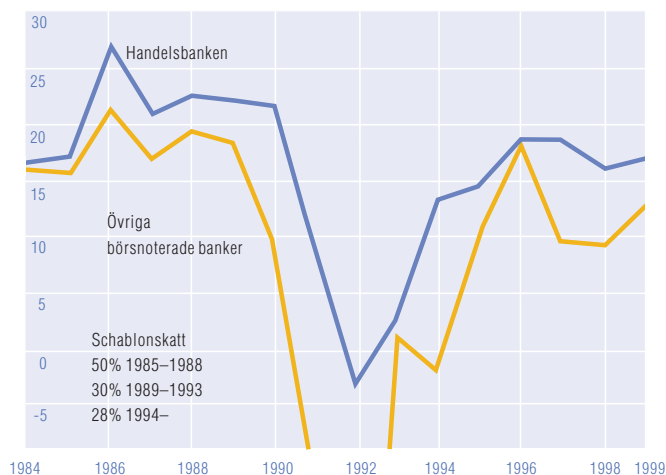
I/K-talet

	1999	1998
Före kreditförluster	1,97	1,87
Efter kreditförluster	2,02	1,81

Känslighetsanalys, koncernens resultat

	För- ändring	Effekt på rörelse- resultatet	Effekt på vinst per stamaktie i kronor
Provisioner, netto	+/- 1%	+/-40	0,04
Antal anställda	+/- 100	-/+56	0,06
Löneändring	+/- 1%	-/+45	0,05
Allmänna administrations- omkostnader, övrigt	+/- 1%	-/+30	0,03

Räntabilitet på eget kapital efter schablonskatt

För bankens aktieägare bör ett återköp vara av intresse, oavsett om respektive aktieägare säljer sina aktier eller ej. Återköp för 4 mdkr till den hypotetiska kursen 110 kr skulle medföra att resultatet per aktie ökar med ca 3%, räknat på tolv månaders basis. Räntabiliteten på eget kapital skulle, allt annat lika, genom återköpen förbättras med omkring 1,5 procentenheter. Återköpen minskar bankens kapacitet för mera betydande företagsförvärv eftersom återköpsbeloppet reducerar bankens kapitalbas. Dock kommer återköpta aktier ej att under överskådlig tid elimineras. Därmed kan de åter säljas om så skulle krävas för att banken ska kunna genomföra ett strategiskt företagsförvärv. En sådan försäljning kommer dock, om och när den blir aktuell, att underställas bolagsstämman för beslut.

Styrelsen avser att även efter år 2000 utnyttja återköpsmöjligheten när så är motiverat.

KREDITFÖRLUSTER OCH KREDITRISKER

Den finansiella oro som uppstod på de internationella marknaderna under andra halvåret 1998 förbyttes i en snabb återhämtning under 1999. Världskonjunktorens utveckling blev betydligt starkare än vad som hade förutsetts i början av året. I Norden var bilden splittrad med svag tillväxt i Danmark och Norge men starkare i Finland och Sverige. Den svenska exporten ökade samtidigt som hushållens konsumtionsefterfrågan var stark. Därmed förbättrades förutsättningarna för både export- och hemmamarknadsföretagen.

Kreditriskerna var fortsatt låga. Till detta bidrog en i huvudsak god resultatnivå i företagen, ökade disponibla inkomster för hushållen och ett lågt ränteläge. Antalet företagskonkurser i Sverige fortsatte att minska.

Kreditförluster

Handelsbankens återvinningar av tidigare redovisade kreditförluster översteg kreditförlusterna, inklusive värdeförändring på övertagen egendom, med 219 mkr. Föregående år uppgick kreditförlusterna till 319 mkr. I återvinningarna ingick 16 mkr (11) avseende värdeförändring på övertagen egendom.

Influtet på tidigare års konstaterade förluster uppgick till 371 mkr (377) och återförda reserveringar till 642 mkr (306).

Av årets kreditförluster var fyra större än 20 mkr. I tabellen visas kreditförlusterna fördelade på olika låntagare.

Handelsbankens verksamhet utanför Norden är framförallt inriktad mot bankens nordiska kundbas, varför riskexponeringen mot emerging markets är låg. Detta gäller särskilt i förhållande till Handelsbankens storlek. Vid utgången av året uppgick exponeringen till 6,6 mdkr.

Osäkra fordringar

Osäkra fordringar efter avdrag av reserv för befarade förluster minskade med 37% till 1 723 mkr (2 756). De utgjorde 0,27% (0,45) av utlåningen vid årets slut.

Reserven för befarade kreditförluster uppgick till 3 463 mkr (3 926), vilket är 67% (59) av osäkra fordringars bruttobelopp.

För fullständig redovisning, se not 16, sid 65.

Hantering av kreditrisker

I enlighet med bankens av centralstyrelsen fastställda kreditpolitik har det kundansvariga kontoret ansvaret för såväl utvärdering av som hantering av kreditrisker. Härigenom utnyttjar banken kontorets kännedom om kunden och den lokala marknaden, samtidigt som hanteringen blir snabb och effektiv. Kontoret biträds vid behov av den expertis som finns såväl regionalt som centralt.

Kreditförluster fördelade på kategorier

	1999		1998	
	mkr	% ¹⁾	mkr	% ¹⁾
Företag inom industri, handel, service m m	372	0,25	307	0,20
Hushåll	85	0,04	191	0,10
Bygg- och fastighetsbolag	- 9	- 0,01	125	0,07
Bostadsrättsföreningar	0	—	67	0,11
Kreditinstitut exkl banker	- 40	- 0,14	0	—
Utländska banker	5	—	18	—
Avgår ej fördelade återvinningar	- 616	—	- 378	—
Värdeförändring på övertagen egendom	- 16	—	- 11	—
	- 219	- 0,03	319	0,05

1) I procent av krediter per kategori respektive totala krediter vid årets början.

FINANSIELLA RISKER

I bankens verksamhet uppstår förutom kreditrisker även olika typer av finansiella risker. Risktagandet är kontrollerat och begränsat. Finansiella risker uppdelas i marknads- och likviditetsrisker. Marknadsrisker består i sin tur av ränte-, valutakurs- och aktiekursrisker. De utgör de värdeförändringar som uppstår till följd av en pris-, kurs- eller volatilitetsförändring. Likviditetsrisk är risken att bankens kostnader ökar till följd av att upplåningsbehovet en enskild dag blir för stort i förhållande till tillgänglig upplåning.

Följande figur visar hur begreppen relateras till varandra.

Samtliga tre typerna av marknadsrisker kan kvantifieras enligt Value-at-Risk (VaR)-metoden. I det följande beskrivs de tre typerna av marknadsrisker samt VaR.

Historiskt har ränterisken varit den största kategorin av marknadsrisker. Mäter man ränterisk, aktiekursrisk och växelkursrisk var för sig med VaR-metoden utan att ta hänsyn till samvariationen (korrelationen) mellan risklagen, utgjorde under 1999 ränteriskerna 62%, aktiekursriskerna 25% och växelkursriskerna 13%.

Aktiekursriskerna tenderar att öka i relativ betydelse. Detta avspeglar väsentligen förändringar i bankens omvärld såsom tillkomsten av EMU samt det kraftigt ökade intresset för aktieplaceringar hos bankens kunder.

Marknadsrisker

RÄNTERISKER

Ränterisker uppstår som ett resultat av att räntebindingstiden för koncernens tillgångar och skulder eller poster utanför balansräkningen inte sammanfaller. En förändring av avkastningskurvan kan leda till sämre räntenetto och/eller värdeförluster när tillgångarnas och skuldernas räntebindingsvillkor skiljer sig.

De största källorna till ränterisk är tradingportföljerna på Handelsbanken Markets samt internbanken som hanteras av Finansförvaltningen. Därutöver finns det ränterisker i regionbankernas och dotterbolagens in- och utlåningsverksamhet.

Tradingportföljer inom Handelsbanken Markets är bankens handelslager av finansiella instrument. Ränterisken i tradingportföljerna varierar från dag till dag.

Ränteriskmättet mäter effekten på marknadsvärdet för samtliga tillgångar och skulder inom och utanför balansräkningen när samtliga räntor förändras en procentenhet.

Internbanken hanteras inom ramen för Finansförvaltningen och förmedlar pengar mellan olika enheter inom koncernen. Under 1999 har stora belopp förmedlats från kontorsrörelsen till Stadshypotek. Ränterisk i internbanken uppstår som ett resultat av avsiktliga val av olika löptider för internbankens inlåning och utlåning. De pengar som förmedlas från kontors-

rörelsen till Stadshypotek är mindre än det upplåningsbehov Stadshypotek har. Det finns därför inte något behov av att placera medel i externa värdepapper.

Tabellen nedan visar räntebindingstiderna för koncernens tillgångar och skulder i balansräkningen samt poster utanför balansräkningen i samtliga valutor vid utgången av 1999.

Förändringar i marknadsräntorna ändrar marknadsvärdet på tillgångar, skulder och poster utanför balansräkningen. I de delar av koncernen där alla tillgångar, skulder och poster utanför balansräkningen marknadsvärderas går den fullständiga effekten av dessa marknadsvärdesförändringar till resultatet.

I övriga delar av koncernen visar sig effekten av förändrade räntor uteslutande på räntenettet. Ibland kallas denna räntenetterisken.

Effekten på resultatet av en uppgång i alla räntor med en procentenhet kommer således från två källor: dels via räntenettet, dels via effekten på tradingen – d v s alla de tillgångar och skulder som marknadsvärderas.

Effekten på räntenettet förklaras för det första av att koncernen har mer räntebärande tillgångar än skulder. Detta framgår av räntebindingstabellen nedan. Skillnaden mellan volymen räntebärande tillgångar och räntebärande skulder förklaras till en betydande del av det egna kapitalet. Då räntorna stiger ökar avkastningen på det egna kapitalet när det successivt placeras om i ett högre ränteläge. Den andra effekten på räntenettet beror på ofullständig matchning mellan tillgångarnas och skuldernas räntebindingstider. Om tillgångarna har längre räntebindingstider än skulderna – vilket typiskt är fallet – minskar detta den positi-

Räntebindingstider för koncernens tillgångar och skulder

mkr	–3 mån	3–6 mån	6–12 mån	1–5 år	5 år–	Totalt
TILLGÅNGAR						
Utlåning	324 010	37 708	36 581	198 872	37 956	635 127
Banker och andra finansinstitut	78 685	10 645	7 235	2 867	1 261	100 693
Obligationer m m	55 193	11 184	11 228	6 535	1 326	85 466
Summa tillgångar	457 888	59 537	55 044	208 274	40 543	821 286
SKULDER						
Inlåning	214 390	2 923	703	5 925	6 386	230 327
Banker och andra finansinstitut	150 218	12 038	4 048	8 790	2 890	177 984
Emitterade värdepapper	180 159	33 910	36 972	121 527	8 880	381 448
Summa skulder	544 767	48 871	41 723	136 242	18 156	789 759
Poster utanför balansräkningen	30 916	14 829	– 9 577	– 13 024	– 17 059	6 085
Skillnad mellan tillgångar och skulder inkl poster utanför balansräkningen	– 55 963	25 495	3 744	59 008	5 328	37 612

Tabellen visar räntebindingstiden för koncernens ränterelaterade tillgångar och skulder per 1999-12-31, rapporterade per affärsdag.

Icke räntebärande tillgångar och skulder har exkluderats. Ränterisken vid en uppgång i samtliga marknadsräntor med en procentenhet vid årets slut uppgick till 359 mkr (685).

Vid beräkning av ränterisk för dotterbolag åsätts det egna kapitalet en räntebindingstid som motsvarar den genomsnittliga löptiden för tillgångarna.

va effekten på räntenettet från stigande räntor. Nettot av de två effekterna var vid årsskiftet positivt. Således leder stigande räntor till ett förbättrat räntenetto. Effekten på tradingen varierar kraftigt beroende på mät dagen. Den mäts bäst med ett annat ränteriskmått – nämligen Value-at-Risk som beskrivs i det följande. Där framgår att VaR för tradingens ränte- och valutapositioner under 1999 i genomsnitt var 30 mkr. Som högst var den 58 mkr och som lägst 12 mkr.

AKTIEKURSRISKER

Bankens exponering för aktiekursrisk, d v s risken för förluster till följd av att aktiekurser förändras, delas in i systematisk och specifik risk. Den systematiska risken har sitt ursprung i hela börsens kursrörelser. Den specifika risken kommer av kursvariationen hos varje individuell aktie jämfört med index. Aktierelaterade risker uppstår främst i Handelsbanken Markets. Banken är marknadsгарant (market maker) på aktie- och indexoptionsmarknaderna, där aktierelaterade risker uppstår.

VALUTAKURSRISKER

Valutakursrisker uppstår då det existerar en skillnad mellan nuvärdet av tillgångar och skulder i utländska valutor – inkluderande effekterna av derivatpositioner.

När så är fallet påverkas koncernens resultat av förändringar i växelkurser. Exponeringen för valutakursrisk är i allt väsentligt begränsad till Handelsbanken Markets tradingverksamhet.

VALUE-AT-RISK

Value-at-Risk är en metod för att mäta marknadsrisk. Metoden har under de senaste åren fått stor spridning bland banker och andra aktörer på de finansiella marknaderna. Handelsbanken har arbetat med VaR under ett antal år. Till skillnad från traditionella riskmått, t ex en parallellförskjutning av avkastningskurvan med en procentenhet, är VaR ett sannolikhetsbaserat mått på marknadsrisk. Det beräknas utifrån historiska prISRörelser. VaR anger den största förlust som kan förväntas inträffa utifrån ett visst *konfidensintervall* och för en viss *innehavsperiod*. Om t ex ett 99-procentigt konfidensintervall används, innebär detta att sannolikheten för en större förlust än vad VaR-beloppet anger endast är 1%. Innehavsperioden anger hur lång tid det kan förväntas ta att stänga positionerna, d v s att neutralisera risken i dem. För tradingpositioner används ofta en innehavsperiod på en dag eftersom marknaderna är så likvida att det relativt snabbt går att stänga positionerna.

FÖRKLARINGAR AV ANVÄNDA BEGREPP

AVISTAKONTRAKT. Avistakontrakt, även ibland kallad för spotkontrakt, kräver omedelbar leverans. Avistakontrakt kan vara köp och försäljning av aktier, valuta, råvaror etc.

AVKASTNINGSKURVA. Avkastningskurvan (eng. yield curve), även ibland kallad för räntekurvan, är ett diagram med räntan (yield-to-maturity) på ena axeln och återstående löptid på den andra. Den konstrueras oftast för räntan på statobligationer med olika återstående löptid, men kan även visa räntorna för exempelvis bostadsobligationer eller ränteswappar.

BACKTEST. För att utvärdera modeller jämförs beräknat utfall med faktiskt för en historisk tidsperiod.

DERIVATKONTRAKT. Ett instrument vars värde är kopplat till värdet av en underliggande tillgång. Optioner och terminer är exempel på derivat. En option ger innehavaren en rättighet men inte en skyldighet. T ex rätten att köpa eller sälja en aktie till en viss kurs (lösenpriset) inom en viss tid (löptiden). Kan användas för att öka eller minska risknivån i en portfölj.

HANDELSLAGER. Till handelslaget ska hänföras sådana positioner i finansiella instrument som tagits med syfte att på kort sikt göra vinst på ränte-, valuta- och aktiemarknaderna. För handelslaget utgår kapitalkrav för marknadsrisk.

INNEHAVSPERIOD. Innehavsperioden anger den tid det förväntas ta att stänga en position, d v s att neutralisera risken i positionen. Allt annat lika blir VaR större om innehavsperioden förlängs. För tradingportföljer antas ofta en innehavsperiod på en dag. I oroliga marknader kan det vara rimligt att räkna med längre innehavsperioder än en dag då det ofta är svårt att hitta köpare eller säljare i sådana situationer.

KONFIDENSINTERVALL. Ett konfidensintervall anger sannolikheten för att ett slumpmässigt utfall från en statistisk fördelning ska anta ett värde inom ett visst intervall av värden.

RISKMATRIS. En riskmatris anger hur mycket marknadsvärdet för en position i en option, eller marknadsvärdet av en portfölj som innehåller optioner, förändras när priset på den underliggande tillgången samt volatiliteten ändras med ett/vissa på förhand bestämda skift. Längs med den ena axeln anges procentuella förändringar av priset på den underliggande tillgången och längs med den andra axeln procentuella förändringar av volatiliteten. Varje post i matrisen ger svar på en fråga av följande karaktär: hur mycket förändras positionens marknadsvärde om priset på den underliggande tillgången ökar med 10%, samtidigt som volatiliteten faller med 1%.

SPECIFIK RISK. Den specifika risken hos en aktie är den prisvariation som härrör från

företagsspecifika förhållanden och händelser. Det kan t ex röra sig om att ett visst bolag fått en ny stor order eller att det offentliggjort ett oväntat dåligt resultat.

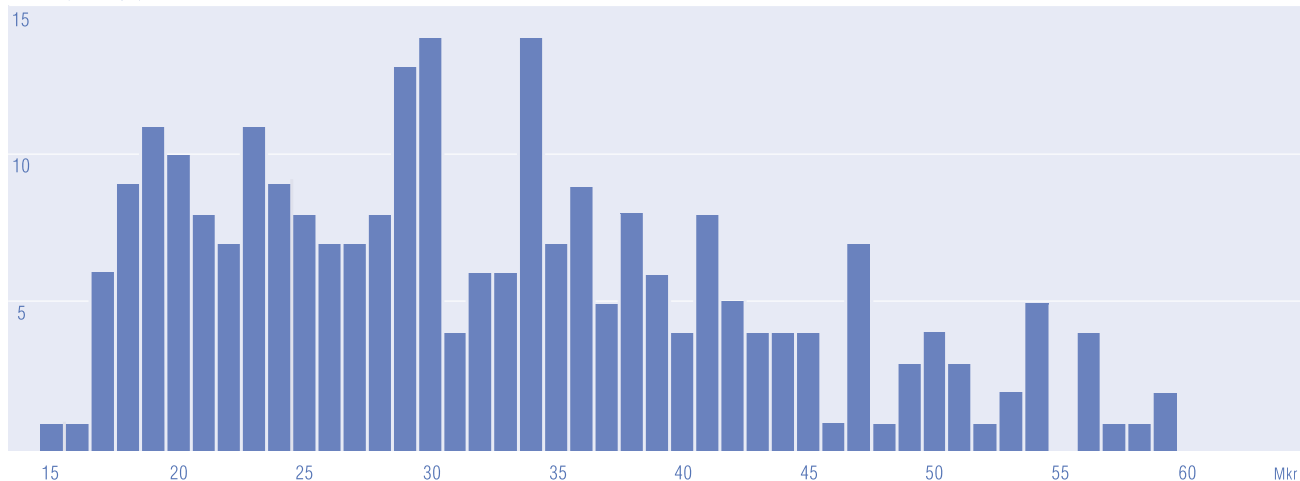
SYSTEMATISK RISK. Den systematiska risken hos en aktie är den prisvariation som förklaras av generella rörelser på aktiemarknaden. Vid beräkning av den systematiska risken får aktiemarknaden representeras av ett brett diversifierat aktieindex, t ex för den svenska marknaden av OMX. För en svensk aktie som helt följer rörelserna kommer en relativ nedgång i OMX på 10% att påverka priset på aktien relativt sett lika mycket, d v s aktien faller liksom marknaden med 10%. Även volatiliteten kan betraktas som en systematisk riskkälla.

TERMSKONTRAKT. En termin är ett avtal om köp av en underliggande vara till ett förutbestämt pris och med leverans och betalning vid en förutbestämd framtida tidpunkt. Till skillnad från optioner är terminer bindande för båda parter.

VOLATILITET. Volatiliteten uttrycker rörligheten i priset på optionens underliggande tillgång. Volatiliteten ingår som en variabel i teoretiska optionsvärderingsmodeller. I statistiska termer mäts volatiliteten av standardavvikelsen för förändringen i marknadspriset.

Daglig Value-at-Risk 1999 för Handelsbanken Markets, ränterisker, valuta- och aktiekursrisker

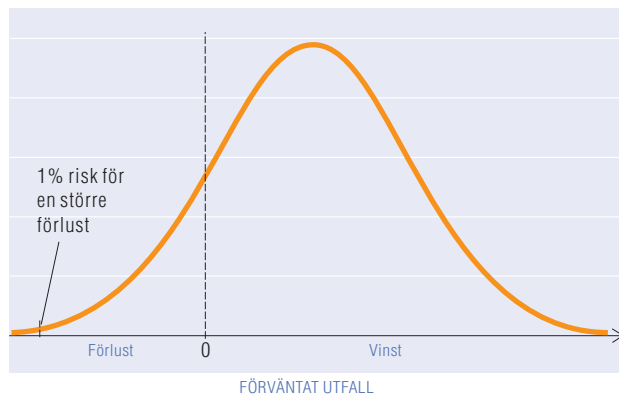
Frekvens (antal dagar)

Nedanstående schematiska bild åskådliggör VaR-metoden. VaR är det värde på den horisontella axeln som gör att sannolikheten för en större förlust endast uppgår till en viss procent, t ex 1%, medan sannolikheten att få en mindre förlust än detta värde uppgår till 99%.

Value-at-Risk, principskiss

Frekvens

Det finns flera skäl till att VaR håller på att etableras som standard för mätning av marknadsrisk. För det första är VaR ett mer realistiskt mått på marknadsrisken än tidigare använda mått. Detta beror dels på att VaR mäter effekten av realistiska prisförändringar i marknaden istället för schabloner, dels att korrelationer mellan olika priser, t ex mellan ränte- och valutakursrörelser, fångas upp. För det andra anger VaR hur mycket man riskerar att förlora i kronor och ören med en viss sannolikhet. Detta gör det lätt att förstå och kommunicera risk som mäts med VaR. För det tredje innebär VaR-metoden att de olika riskslagen, d v s aktierisk, ränterisk och valutakursrisk, behandlas på ett homogent sätt, vilket innebär att riskerna kan aggregeras till en total marknadsrisk. Med traditionella riskmått är detta inte möjligt.

För att beräkna VaR finns det tre olika huvudtyper av metoder att välja mellan. De brukar benämnas historisk simulering, den parametriska metoden och Monte Carlo-simulering. De har alla sina för- och nackdelar. Vid val av metod måste ett antal faktorer beaktas, t ex kostnaden för implementering och vilken typ av verksamhet som bedrivs. Den metod som intuitivt är lättast att förstå är historisk simulering. Handelsbanken har valt den av två skäl: den är lätt att kommunicera och den använder verkliga data utan att påtvinga dem antaganden om någon viss fördelning.

Tillvägagångssättet när man beräknar VaR med historisk simulering är i korthet följande. Först insamlas historiska prisuppgifter, t ex priset på valutaparet USD/SEK. Vanligtvis brukar man använda en historisk tidsserie som täcker åtminstone ett år bakåt i tiden. Därefter beräknas procentuella förändringar mellan två på varandra följande dagar i tidsserien, varvid en *fördelning* över dagliga relativa prisförändringar erhålls. Sedan görs ett antagande om att denna fördelning av historiska prisrörelser också ger en rättvisande bild av prisrörelserna på marknaden i framtiden. Då är det utifrån den aktuella positionen enkelt att erhålla en fördelning över hypotetiska framtida vinster och förluster.

Om t ex VaR för valutakursrisken i en position i USD/SEK ska beräknas, multipliceras positionens marknadsvärde med var och en av de relativa förändringarna. För varje dag i tidsserien erhålls därmed vinsten eller förlusten som den dagen hade orsakat den aktuella positionen om den inträffat igen. När detta utförts sorteras de hypotetiska vinsterna och förlusterna från den största förlusten till den största vinsten, varvid det sökta beloppet kan hittas för det valda konfidensintervallet. Det värde som då erhålls är VaR för dagen i fråga.

Eftersom VaR-modellen är en sannolikhetsbaserad modell för riskmätning, är det viktigt att försöka verifiera om den är korrekt eller inte. Om t ex ett 99-procentigt konfidensintervall används, ska alltså det faktiska tradingresultatet överstiga VaR en dag av 100 om modellen är korrekt. Sådan s k *backtesting* genomförs regelbundet inom Handelsbanken och resultaten av dessa har inte lett oss till att förändra modellantagandena.

VaR-nivån i Markets ränte- och valutapositioner var i genomsnitt 30 mkr, d v s med 99% sannolikhet kunde banken inte förlora mer än 30 mkr. Under året var VaR-nivån som högst 58 mkr och som lägst 12 mkr.

VaR-nivån i Markets aktiekursrisker var i genomsnitt 12 mkr. Som mest har aktiekursrisken uppgått till 19 mkr och som minst 7 mkr.

Likviditetsrisker

Likviditetsrisker uppstår då tillgångar och skulder har olika förfallotidpunkter. I det fall t ex tillgångar förfaller senare i tiden än skulder måste tillgångarna refinansieras en eller flera gånger under deras löptid.

Risken är att finansieringskostnaden ökar om behovet av refinansiering under en enskild dag blir betydande i en enskild valuta.

Den huvudsakliga finansieringen i icke-nordiska valutor sker genom inlåning från utländska banker samt genom regelbundna emissioner på den internationella kapitalmarknaden.

För att trygga koncernens finansiering i utländsk valuta har målet fastställts att medel- och långfristig finansiering i utländsk valuta ska uppgå till minst 25% av medel- och långfristig utlåning i utländsk valuta. Därutöver upprätthålls en likviditetsreserv i utländsk valuta för att överbrygga tillfälliga störningar i valutamarknaderna. Handelsbankens finansiering på utländska marknader sker delvis genom ett antal finansieringsprogram, bland annat ett US Commercial Paper Program, ett Euro Commercial Paper Program och ett Euro Medium-Term Note Program.

Under 1999 fanns en tidvis betydande oro för att millennieskiftet skulle medföra stora störningar på världens finansiella marknader. Många banker och företag minskade sina riskpositioner och såg till att öka sin likviditet. Även Handelsbanken vidtog successivt under hösten 1999 ett antal likviditetsskyddande och riskminskande åtgärder för att vara väl förberedd för eventuella störningar i samband med millennieskiftet. Millennieskiftet förflöpte utan några speciella störningar på de finansiella marknaderna.

Begränsningar av marknads- och likviditetsrisker

I en banks verksamhet är det naturligt att aktivt exponera sig för marknadsrisker och likviditetsrisker. Det går att tjäna pengar på sådant risktagande. För att begränsa riskerna finns ett limitsystem. Limitsystemet

Finansiering i utländsk valuta

31 december

mkr	1999	1998	Förändring %
Allmänheten	63 709	64 947	– 2
Certifikat	120 704	101 233	19
Kreditinstitut	115 004	154 574	– 26
Obligationer	34 279	26 624	29
Förlagslån	11 848	10 999	8
Summa	345 544	358 377	– 4

ska förhindra att en förlust utöver en viss nivå inträffar. Ytterst ansvarar styrelsen för limitering av finansiella risker. Styrelsens risklimiter delegeras vidare till de enheter vars resultat är beroende av marknadsförändringar.

Bankens valutakursrisker kontrolleras med limiter som begränsar de olika enheternas valutakursrisk-exponeringar. För tradingenheterna begränsas valutakursriskexponeringen med hjälp av VaR-limiter, medan valutakursriskexponering i övriga enheter begränsas med hjälp av exponeringslimiter. Exponeringslimiterna är av två slag. Den ena avser nettopositionen, d v s den maximala exponeringen i en enskild valuta. Den andra avser aggregerad nettoposition och syftar till att begränsa omfattningen av bankens totala risktagande i valutor.

Värdeförändringen i en portfölj eller balansräkning vid en samtidig förändring med en procentenhet av samtliga marknadsräntor används som mått för att limitera ränterisker både i trading och i övriga enheter inom banken. Value-at-Risk kalkyleras men används inte för limitering.

Ränte- och valutaoptioner kontrolleras och limiteras genom en limit på maximalt tillåtna förluster vid extrema volatilitets- och pris- eller kursrörelser. Dessa s k riskmatriser förser handeln med en begränsande ram.

Aktiehandeln kontrolleras genom att mäta och begränsa systematisk och specifik risk. Systematisk risk definieras som den största negativa värdeförändringen inom en riskmatris bestående av indexförändring på den ena axeln samt volatilitetsförändring på den andra. Riskmatrisen täcker in alla optionsrisker och både sannolika och osannolika händelser. Specifik risk definieras som den del av en akties värdeförändring som inte påverkas av den generella marknaden utan påverkas enbart av den specifika aktien. Som ett komplement till begränsningen beräknas VaR dagligen.

Likviditetsrisken mäts med en kassaflödesprognos i olika valutor över alla löptider. Limiteringen begränsar likviditetsunderskottet upp till 7 dagar.

Organisation av koncernens riskkontroll

Styrelsen fastställer totala marknadsrisk- och likviditetsrisklimiter för hela koncernen inom respektive riskslag. Dessa fördelas på olika verksamhetsområden av VD. Det övergripande ansvaret för finansiella risker och för vidare allokering av limiter ligger hos koncernens finanschef. Inom tilldelade limiter ansvarar koncernenheterna för uppföljning och kontroll av de finansiella riskerna.

Internbankens placeringar med avseende på maximal riskexponering och typer av transaktioner begränsas av regler som fastställs av VD.

För tradingverksamheter, internbank och hypoteks-rörelsen kontrolleras de finansiella riskerna och limitutnyttjandet på daglig basis. I praktiken ändras risken i tradingportföljen oftare och kraftigare än i hypoteksbolagen och internbanken. Exponering för finansiella risker för hela koncernen rapporteras månadsvis till styrelsen.

En enhet inom Finansförvaltningen har som enda uppgift att utöva en från tradingorganisationen oberoende riskkontroll. Enheten har det övergripande ansvaret för mätmetoder, limitering och granskning av finansiella risker oavsett om risken är trading-relaterad eller uppstår i kundaffärer i regionbanksrörelsen eller dotterbolagen. Förutom fortlöpande analys av koncernens exponering för marknadsrörelser genomför avdelningen regelbundna genomgångar av den lokala riskkontrollen på enheterna. Dessa genomgångar omfattar bland annat enhetens positionstagande, mätmetoder, limitstruktur, administrativa kontroller och riskrapportering. Dessutom gör revisionsavdelningen oberoende granskningar.

Derivatinstrument

Derivatinstrument ger inte upphov till någon unik typ av marknadsrisk. Värdet av ett derivatkontrakt beror på en valutakurs, ränta eller aktiekurs. Derivat är instrument för att förändra finansiella risker.

Derivatinstrument ingår som en naturlig del i tradingportföljer och används även för att förändra och begränsa finansiella risker utanför tradingrörelsen. Riskerna i derivaten kan mätas med samma metoder som används vid mätningen av riskexponeringen i avistaportföljerna. Det innebär att riskerna i derivat och motsvarande avistainstrument kan aggregeras och jämföras.

Optioner är det derivatinstrument som skiljer sig från avistainstrument i riskhänseende. Optionernas värde beror på, förutom nivån i räntor och priser, även på förändringar i takten i ränte- och prisförändringar (volatiliteten). Värdet av en option kan dessutom förändras proportionellt mycket mer än den underliggande räntan, aktie- eller växelkursen. Man brukar säga att riskerna är icke-linjära. De kan växa mycket fort under

Derivatvolym

31 december

mdkr	Totalt 1999	Totalt 1998
Valutaterminer	1 442	1 365
Ränte- och valutaswappar	1 373	1 057
Ränteterminer och FRA	2 583	3 671
Ränte- och valutaoptioner	109	82
Aktiederivat	36	14
Summa	5 543	6 189

Motpartsrisk i derivatinstrument

mkr	Nominellt belopp	Omräknat belopp
Klass A	30 182	2 065
Klass B	3 736 481	27 719
Klass C	491 779	9 595
Totalt	4 258 442	39 379

marknadsstörningar. Optionsrelaterade risker utgör en mindre del av koncernens totala risker men måste av ovannämnda skäl bevakas speciellt noga.

De huvudgrupper av derivatinstrument som banken innehar framgår av tabellen ovan. De framtida betalningsflödena från derivatinstrumenten är avsedda att samvariera med betalningsflödena hos underliggande avistainstrument. Derivatinstrumenten är antingen delar av tradingportföljen, av finansförvaltningen, av någon regionbank eller av något dotterbolag där de i allmänhet säkringsredovisas.

Derivatinstrumenten i tradingportföljen hålls antingen som en del av en kundaffär – banken gör t ex en ränteswap med en kund – eller används för att öka eller minska risker i tradingportföljen.

Marknads- och likviditetsriskerna i derivatinstrumenten mäts inte separat. Riskerna mäts i portföljer där såväl avista- som derivatinstrument ingår. Då riskerna är av samma slag i avista- och derivatinstrument är det enbart av intresse att mäta den totala risken i portföljen. Kreditriskerna i poster utanför balansräkningen – vari derivatinstrument ingår – framgår av Övriga upplysningar avseende kapitalkrav på sid 76.

Trender i derivathandeln

Volymen av innehavda derivatinstrument har minskat i Handelsbanken. Detta säger inget om huruvida riskerna har förändrats. Den finansiella risken är summan av riskerna i avistainstrument och derivat.

Av derivatvolymen svarade tradingrörelsen för mer än 97%.

Motpartsrisker i derivathandeln

Bankens innehav av derivatkontrakt medför inte bara exponering för olika marknadsrisker, utan även för s k motpartsrisker. Det finns risk för att de som utfärdat derivaten inte kommer att fullfölja sina åtaganden.

Om en sådan situation inträffar måste banken anskaffa ett nytt motsvarande kontrakt i marknaden som ersättning för det gamla.

Till skillnad från kreditrisken i utlåning påverkas motpartsrisk av utvecklingen i marknadspriserna. Om derivatinstrumentet värderas positivt, uppstår en orealiserad vinst, vilket utgör en motpartsrisk.

Motpartsrisker i en derivattransaktion bedöms på samma sätt som övriga kreditrisker.

I motpartsrisken ingår, utöver risk på grund av utvecklingen av marknadspriser, även den betalningsrisk som kan förekomma vid avvecklingen av derivattransaktioner. Denna risk hanteras genom separata limiter på motparten, s k settlementlimiter.

Instrument som handlas via en börs överför motpartsexponering på clearinginstitutet. De orsakar en väsentligt lägre exponering än s k OTC-kontrakt (over the counter). Clearinginstitutet tillämpar multilateral netting av aktörernas inbördes åtaganden, vilket innebär att avvecklingsriskerna begränsas. Dessutom ställer aktörerna marginalsäkerheter i relation till positionerna.

OPERATIVA RISKER

Utöver kreditrisker och finansiella risker innefattar bankverksamheten också s k operativa risker. Dessa utgörs av de risker som uppkommer i själva bedrivandet av verksamheten. Det kan t ex vara risker i IT-verksamheten, risker p g a bristande efterlevnad av instruktioner och regelverk, extern och intern brottslighet och legala risker.

Styrningen av dessa risker utövas genom instruktioner. De funktionsansvariga är ålagda att tillse att instruktionerna följer verksamhetens utveckling. Årligen görs en utvärdering av riskerna och den interna kontrollen.

För instruktionernas efterlevnad ansvarar de operativa cheferna.

För att tydliggöra de operativa riskerna åsätts alla operativa enheter ett betyg vid internrevisionen avseende risknivån.

Alla kostnader som drabbar koncernen på grund av brister i handläggningen etc rapporteras och utvärderas i syfte att reducera de framtida riskerna.

STYRELSEARBETET UNDER ÅRET

För styrelsens arbete under året hänvisas till redogörelse på sid 22.

KOMPETENTA MEDARBETARE

Handelsbankens decentraliserade sätt att arbeta och den ökade komplexiteten i verksamheten ställer höga krav på medarbetarnas kompetens. Handelsbanken satsar starkt och konsekvent på utbildning och utveckling av chefer och medarbetare på alla nivåer.

Mer om våra medarbetare finns att läsa på sid 12.

OKTOGONEN

Sedan 1973 har Handelsbanken varje år avsatt en del av bankens resultat till ett resultatandelssystem för de anställda. Enda undantaget är 1992 då ingen utdelning lämnades till bankens aktieägare. Pengarna förvaltas av Stiftelsen Oktogonen. Huvudförutsättning för att avsättning ska kunna ske är att Handelsbankskoncernen har en högre räntabilitet på eget kapital efter schablon-skatt än övriga banker i enlighet med det fastställda övergripande målet för verksamheten. Av merresultatet kan då en del avsättas enligt vissa regler till de anställda. Avsättningsbeloppet begränsas dock till 25% av utdelningen. Varje anställd får en lika stor del av det avsatta beloppet. Utbetalning kan ske när medarbetaren nått 60 års ålder. En grundtanke i stiftelsens förvaltning är att en betydande del av medlen placeras i Handelsbanksaktier. Idag är Oktogonen bankens största aktieägare med 10,1% av röstvärdet och mer än 9,3% av kapitalet.

Resultatandelssystemet bygger på tanken att bankens medarbetare bör få del av ett merresultat som de i hög grad har medverkat till. Med åren har det fått allt större betydelse som stimulans för de anställda.

Från och med 1995 omfattar resultatandelssystemet utöver alla medarbetare i Sverige även medarbetare i Norge samt från och med 1997 medarbetarna i Finland.

OPTIONSPROGRAM

Under hösten beslöt styrelsen att erbjuda samtliga kontorschefer och andra ledande befattningshavare möjligheten att förvärva s k syntetiska optioner. Optionsprogrammet är femårigt. Genom säkringstransaktioner har banken begränsat den maximala kostnaden för banken till 7 mkr per kvartal. Om bankens aktier ökar i värde med mer än 30% under denna femårsperiod kostar inte optionsprogrammet någonting för Handelsbanken. Uppslutningen bland dem som erbjuds möjlighet att teckna optioner var mycket stor. Totalt tecknade 87% av den erbjudna gruppen optioner.

Resultaträkning

mkr		KONCERNEN		MODERBOLAGET	
		1999	1998	1999	1998
Ränteintäkter	Not 1	58 048	61 940	38 924	38 273
Räntekostnader	Not 1	– 46 540	– 50 510	– 32 678	– 32 514
Räntenetto		11 508	11 430	6 246	5 759
Erhållna utdelningar	Not 2	245	139	1 490	2 552
Provisionsintäkter	Not 3	4 693	4 077	4 078	3 656
Provisionskostnader	Not 4	– 715	– 669	– 736	– 614
Nettoreultat av finansiella transaktioner	Not 5	969	1 242	859	1 211
Övriga rörelseintäkter	Not 6	356	618	278	648
Summa rörelseintäkter		17 056	16 837	12 215	13 212
Allmänna administrationskostnader					
Personalkostnader	Not 7	4 888	4 579	4 443	4 108
Övrigt	Not 8	3 030	3 543	2 488	2 991
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar	Not 9	750	684	437	370
Summa kostnader före kreditförluster		8 668	8 806	7 368	7 469
Resultat före kreditförluster		8 388	8 031	4 847	5 743
Kreditförluster, netto	Not 10	– 203	330	182	131
Värdeförändring på övertagen egendom	Not 11	– 16	– 11	– 1	—
Rörelseresultat		8 607	7 712	4 666	5 612
Minoritetsandelar		– 22	– 22		
Bokslutsdispositioner	Not 12	603	505	4 177	188
Resultat före skatter		9 188	8 195	8 843	5 800
Skatter	Not 13	– 2 525	– 2 168	– 2 101	– 771
Årets resultat		6 663	6 027	6 742	5 029

Balansräkning

31 december

		KONCERNEN		MODERBOLAGET	
mkr		1999	1998	1999	1998
TILLGÅNGAR					
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker		6 285	4 054	5 735	4 050
Belåningsbara statsskuldförbindelser m m	Not 14	13 260	34 032	12 392	33 981
Utlåning till kreditinstitut	Not 15	98 859	139 823	189 725	215 541
Utlåning till allmänheten	Not 16	626 206	587 405	272 110	242 056
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	Not 14	80 155	73 794	85 992	81 575
Aktier och andelar	Not 17	9 452	3 107	9 240	3 059
Aktier och andelar i intresseföretag	Not 18	266	47	233	42
Aktier och andelar i koncernföretag	Not 19	247	247	29 828	28 404
Immateriella anläggningstillgångar					
Goodwill	Not 20	5 171	4 645	11	38
Materiella tillgångar					
Inventarier	Not 21	785	693	633	597
Byggnader och mark	Not 22	1 074	1 087	956	1 015
Övriga tillgångar	Not 23	71 315	67 695	71 797	64 255
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	Not 24	9 724	9 821	7 514	9 474
Summa tillgångar		922 799	926 450	686 166	684 087
SKULDER, AVSÄTTNINGAR OCH EGET KAPITAL					
Skulder till kreditinstitut	Not 25	186 503	261 146	174 886	215 730
In- och upplåning från allmänheten					
Inlåning	Not 26	185 294	168 006	180 356	175 789
Upplåning	Not 27	36 189	38 518	33 815	36 398
Emitterade värdepapper m m					
Emitterade skuldebrev	Not 28	359 540	299 378	159 463	119 501
Övriga skulder	Not 29	80 500	85 304	78 172	83 115
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	Not 30	11 602	12 663	5 876	5 227
Avsättningar					
Avsättningar för skatter		4 490	3 608	233	—
Efterställda skulder	Not 31	19 850	23 135	15 489	15 742
Summa skulder och avsättningar		883 968	891 758	648 290	651 502
Minoritetens andel av eget kapital		261	261		
Obeskattade reserver	Not 32			7 570	6 282
Aktiekapital	Not 33	2 859	2 605	2 859	2 605
Andra fonder					
Reservfond	Not 33	2 754	3 007	2 682	2 936
Fond för orealiserade vinster	Not 33	633	22	602	8
Övriga bundna fonder	Not 33	8 263	6 393	—	—
Balanserad vinst	Not 33	17 398	16 377	17 421	15 725
Årets resultat	Not 33	6 663	6 027	6 742	5 029
Summa eget kapital		38 570	34 431	30 306	26 303
Summa skulder, avsättningar och eget kapital		922 799	926 450	686 166	684 087
För egna skulder ställda säkerheter	Not 34	85 007	93 782	84 188	93 758
Ansvarsförbindelser	Not 35	69 288	76 731	72 739	79 081
Pensionsförpliktelser	Not 36	—	—	—	—
Övriga åtaganden	Not 37	5 713 401	6 304 560	5 695 990	6 290 006

REDOVISNINGSPRINCIPER

Redovisningen följer bestämmelserna i lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag (ÅRKL), Redovisningsrådets rekommendationer samt tillämpningsföreskrifter utfärdade av Finansinspektionen (FFFS 1998:27).

Ändrade redovisningsprinciper

Tillämpade redovisningsprinciper har anpassats till Redovisningsrådets rekommendation RR 8 om redovisning av effekter av ändrade valutakurser. I enlighet med detta bokförs goodwill som uppstått vid förvärv av utlandsetablering till balansdagskurs. Effekten på ingående eget kapital uppgår till 0 mkr. Jämförelsesiffror har i enlighet med Redovisningsrådets rekommendation nr 5 omräknats med tillämpning av den nya redovisningsprincipen.

I övrigt har vissa mindre omklassificeringar gjorts. Jämförelsesiffrorna har omarbetats i enlighet härmed.

Koncernredovisning

Koncernredovisningen upprättas enligt förvärvsmetoden. Enhetliga redovisningsprinciper tillämpas inom koncernen i alla väsentliga hänseenden. Koncernredovisningen omfattar samtliga bolag där Handelsbanken direkt eller indirekt innehar mer än 50% av röstvärdet. Interessebolag redovisas i koncernredovisningen enligt kapitalandelsmetoden. Bolag övertagna för skyddande av fordran ingår inte i koncernredovisningen.

Handelsbanken Liv, som är ett ömsesidigt försäkringsbolag, konsolideras ej då hela överskottet i livförsäkringsrörelsen tillfaller försäkringstagarna i form av återbäring.

Innehav av koncerninterna obligationer klassificerade som finansiella anläggningstillgångar elimineras i koncernredovisningen. Den vid elimineringen uppkomna differensen mellan bokfört värde på de koncerninterna obligationerna och det bokförda värdet på motsvarande skulder resultatföres mot räntenettot.

Samtliga utlandsverksamheter har klassificerats som självständiga. Klassificeringen grundas på att respektive verksamhet i linje med koncernens decentraliserade organisation bedrivs självständigt och att transaktioner mellan moderbolaget och respektive enhet endast utgör en del av verksamheten. Utlandsverksamheterna sköter också själva sin finansiering och moderbolaget påverkas endast indirekt av respektive verksamhets kassaflöden. Slutligen sker lönebetalningar och inköp normalt i lokal valuta.

Vid omräkning av utländska etableringars balans- och resultaträkningar har dagskursmetoden använts. Tillgångar, skulder och minoritetsandel i kapitalet omräknas till balansdagskurs. Eget kapital omräknas till kursen vid investerings- respektive intjänandetidpunkten. Förvärvad andel av obeskattade reserver omräknas till dagskursen vid förvärvstidpunkten. Resultaträkningen omräknas efter genomsnittskursen under året. Omräkningsdifferenser som därvid uppkommer förs direkt till eget kapital.

Värdering av fordringar och skulder i utländsk valuta

Fordringar och skulder i utländsk valuta har värderats till mittkursen av köp- och säljnoteringar vid dagens slut. Utländska sedlar har värderats till köpkurs gentemot allmänheten på balansdagen.

Skulder i utländsk valuta som avser finansiering av dotterbolagsaktier eller innehav av förlagslån utgivna av dotterbolag värderas till anskaffningskurs (säkringsredovisning).

Terminskontrakt i utländsk valuta värderas till nuvärde.

Orealiserade vinster eller förluster, som uppstått på grund av ovanstående värderingsmetoder, gottskrivs eller belastar rörelseresultatet.

Finansiella instrument

I balansräkningen redovisas *räntebärande värdepapper* beroende på emittentkategori antingen som Belåningsbara statspapper eller som Obligationer. Såväl handelslagret som värdepapper som innehas långsiktigt men utan avsikt att innehas till förfall klassificeras som Finansiell omsättningstillgång. Värdepapper i handelslagret värderas till marknadsvärde, medan övriga finansiella omsättningstillgångar värderas enligt lägsta värdets princip. Realiserade samt orealiserade resultateffekter redovisas i posten Nettoresultat av finansiella transaktioner.

Räntebärande värdepapper som anskaffats med avsikt att innehas till förfall klassificeras som Finansiella anläggningstillgångar och redovisas till anskaffningsvärde. För värdepapper vars värde försämrats och där värdenedgången bedöms vara varaktig sker en nedskrivning. Realiserade kursvinster redovisas i posten Övriga rörelseintäkter, medan realiserade kursförluster redovisas under Övriga rörelsekostnader.

Med anskaffningsvärde på diskonterings- och kuponginstrument (innehavda och utgivna) avses det upplupna anskaffningsvärdet. Det upplupna anskaffningsvärdet är det diskonterade nuvärdet av framtida betalningar där diskonteringsräntan utgörs av den effektiva räntan vid anskaffningstidpunkten. Detta innebär att förvärvade över- och undervärden på kuponginstrument periodiseras över obligationens återstående löptid eller, för lån med räntestjustering, till nästa räntestjusteringstillfälle.

Köp och försäljning av penning- och kapitalmarknadsinstrument på avistamarknaden redovisas med tillämpning av affärsdagsredovisning. Terminsaffärer registreras på affärsdagen men betraktas som ett åtagande utanför balansräkningen fram till likviddagen. På likviddagen sker redovisning i balansräkningen.

Aktier utgörande handelslager värderas till marknadsvärde. Övriga aktier klassificerade som omsättningstillgångar värderas enligt lägsta värdets princip.

Korta positioner, *blankningar*, i såväl räntebärande värdepapper som aktier redovisas som skuld till sitt marknadsvärde.

Derivatinstrument värderas till marknadsvärde. Undantag är derivattransaktioner som utgör säkring till balansposter vilka ej marknadsvärderas. Om säkringen bedöms utgöra ett effektivt skydd mot ogynnsamma värdeförändringar, d v s att värdeförändringar på säkrat instrument möts av motsvarande värdeförändringar på säkringsinstrumentet, redovisas derivattransaktionen med tillämpning av de redovisningsprinciper som gäller för den säkrade transaktionen. I de fall det vid säkringsredovisning till anskaffningsvärdering uppkommer orealiserade förluster, redovisas dessa i balans- och resultaträkningarna. Derivattransaktioner med positivt marknadsvärde vid balansstidpunkten redovisas i posten Övriga tillgångar och transaktioner med ett negativt marknadsvärde redovisas i posten Övriga skulder. Fordringar och skulder med en och samma motpart som är kvittningsbara, d v s där ett avtalsförhållande föreligger som innebär att en legal rätt finnes för en tillämpning av kvittning, nettoredovisas i balansräkningen i de fall det finns en avsikt att avveckla förpliktelserna netto eller samtidigt.

Emitterade aktieindexobligationer redovisas i balansräkningen uppdelade på skuld- och derivatinstrument. Eget innehav i handelslager uppdelas inte.

Ut- och inlåning

Utlåning till allmänheten och kreditinstitut klassificeras som finansiell anläggningstillgång och redovisas i balansräkningen på likviddagen till sitt anskaffningsvärde. Som utlåningsfordran redovisas även leasingavtal där lease-tagaren bär de ekonomiska risker och förmåner som är hänförliga till ägandet av objektet. Lånefordringar som utgör osäkra fordringar redovisas i balansräkningen med sitt nettobelopp, d v s efter avdrag för befarade och konstaterade kreditförluster. För utlåning med framtida räntebindning betraktas den förtida räntebindningen som ett åtagande utanför balansräkningen fram till likviddagen. Vid förtidslösen av lånefordran periodiseras erhållen ränteskillnadsersättning över lånets återstående löptid. In- och upplåning redovisas i balansräkningen till sitt anskaffningsvärde.

Pensionskostnader

Som rörelsekostnad redovisas en kalkylmässig pensionskostnad avseende pensionsutfästelser som tryggas av Handelsbankens pensionsstiftelse. Även erlagda premier avseende pensionsförsäkringar redovisas som rörelsekostnader.

Den kalkylmässiga pensionspremien återförs som bokslutsdisposition under Avräkning av pensioner, där avräkning sker mot utbetalade pensioner och eventuell gottgörelse från pensionsstiftelsen.

Utvecklingskostnader

Investeringar i såväl egenutvecklad programvara som förvärvad programvara kostnadsförs löpande.

Avskrivningar

INVENTARIER

Inventarier avskrivs i huvudsak linjärt över 5 år. Personatorer avskrivs på 3 år och investeringar i bankvalv och liknande lokalinvesteringar på 10 år.

BANKFASTIGHETER

Fastigheter inrymmande egna lokaler skrivs av med skattemässigt högsta tillåtna procentsatser.

FASTIGHETER ÖVERTAGNA FÖR SKYDDANDE AV FORDRAN

Fastigheter övertagna för skyddande av fordran redovisas till det lägsta av anskaffningsvärdet och det verkliga värdet vid bokslutstillfället. Någon avskrivning av dessa fastigheter sker därför inte.

GOODWILL

Goodwill uppkommen år 1997 i samband med förvärvet av Stadshypotek respektive 1999 vid förvärvet av Bergensbanken avskrivs på 20 år. Vald avskrivningstid motiveras av förvärvens långsiktiga betydelse då respektive kontorsnäs kundbas och relativa konkurrensförmåga förstärks. Övrig goodwill avskrivs på 10 år.

Kreditförluster

Som kreditförluster redovisas under året konstaterade kreditförluster samt nedskrivning avseende befarade kreditförluster för lånefordringar. Som kreditförlust redovisas också nedskrivning av i tidigare bokslut balanserade räntor.

Avsättning för länderrisker sker utifrån en individuell bedömning med belopp som bedöms erforderliga enligt bankens bedömningar. I redovisningen fördelas reserven på de tillgångsposter i balansräkningen som reserven avser.

Som *konstaterad förlust* redovisas förlust som är beloppsmässigt fastställd eller övervägande sannolik genom att konkursförvaltare lämnat uppskattning av utdelning i konkurs, ackordsförslag antagits eller fordran eftergivits på annat sätt.

För osäkra fordringar görs nedskrivning för *befarade kreditförluster* om kredittagarens återbetalningsförmåga bedöms inte kunna förbättras tillräckligt inom två år och säkerhetens värde inte täcker lånebeloppet.

Nedskrivningen görs till det belopp som, med hänsyn tagen till säkerhetens värde, beräknas inflyta. Är säkerheten en marknadsnoterad tillgång, görs värderingen med utgångspunkt i det noterade värdet, i annat fall görs värderingen med utgångspunkt i avkastningsvärdet eller på annat sätt uppskattat marknadsvärde.

Utörs säkerhet för fordran av fastighetsinteckningar, görs den underliggande säkerhetsvärderingen på samma sätt som för övertagna fastigheter (se nedan).

Obetalda räntor på oreglerade fordringar för vilka säkerhetens värde inte med betryggande marginal täcker både kapitalbelopp och upplupna räntor intäktsförs ej. Under räkenskapsåret intäktsbokförda men ej betalda räntor på sådan fordran har återförts. Fortsättningsvis erhållna räntebetalningar avseende sådan kredit redovisas enligt kontantprincipen.

Värdering av egendom övertagen för skyddande av fordran

Fastigheter övertagna för skyddande av fordran utgör omsättningstillgång och värderas till det lägsta av anskaffningsvärdet och verkliga värdet. Med verkligt värde avses marknadsvärdet efter avdrag för försäljningskostnader. Detta värde bestäms utifrån individuell värdering av värderingsman med erforderlig kompetens på området. Vid övertagandet skrivs fastigheterna ned till marknadsvärde. I det fall detta värde understiger värdet av bankens ursprungliga pant redovisas skillnaden som konstaterad kreditförlust. Värdeförändringar efter övertagandet redovisas i posten Värdeförändring på övertagen egendom.

NOTER TILL RESULTAT- OCH BALANSRÄKNINGARNA

Belopp i mkr där ej annat anges

Not 1 Räntor

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	1999	1998	1999	1998
RÄNTEINTÄKTER				
Ränteintäkter i svenska kronor				
Kreditinstitut	3 838	2 488	6 463	4 584
Allmänheten	31 349	36 667	8 262	8 713
Räntebärande värdepapper, anläggningstillgångar	108	266	620	1 266
Räntebärande värdepapper, omsättningstillgångar	1 914	1 522	1 771	1 473
Övriga ränteintäkter	1 569	443	3 002	1 992
Summa ränteintäkter i svenska kronor	38 778	41 386	20 118	18 028
Ränteintäkter i utländsk valuta				
Kreditinstitut	5 061	6 730	5 451	7 135
Allmänheten	6 213	6 857	5 448	6 229
Räntebärande värdepapper, anläggningstillgångar	16	78	16	78
Räntebärande värdepapper, omsättningstillgångar	1 905	1 184	1 896	1 184
Övriga ränteintäkter	6 075	5 705	5 995	5 619
Summa ränteintäkter i utländsk valuta	19 270	20 554	18 806	20 245
Summa ränteintäkter	58 048	61 940	38 924	38 273
RÄNTEKOSTNADER				
Räntekostnader i svenska kronor				
Kreditinstitut	6 432	8 445	3 684	2 319
Allmänheten	2 667	3 711	2 358	3 335
Emitterade värdepapper	11 742	12 222	633	562
Efterställda skulder	417	807	220	264
Övriga räntekostnader	4 352	3 015	5 160	4 164
Summa räntekostnader i svenska kronor	25 610	28 200	12 055	10 644
Räntekostnader i utländsk valuta				
Kreditinstitut	6 521	8 184	6 575	8 269
Allmänheten	2 403	2 871	3 016	4 359
Emitterade värdepapper	6 926	6 797	6 050	4 899
Efterställda skulder	797	797	789	794
Övriga räntekostnader	4 283	3 661	4 193	3 549
Summa räntekostnader i utländsk valuta	20 930	22 310	20 623	21 870
Summa räntekostnader	46 540	50 510	32 678	32 514
Räntenetto	11 508	11 430	6 246	5 759
MEDELVOLYMER				
Tillgångar				
Utlåning kreditinstitut	65 261	53 306	133 268	98 151
Utlåning allmänheten	484 958	482 557	152 101	135 767
Räntebärande värdepapper, anläggningstillgångar	1 583	3 719	11 598	18 440
Räntebärande värdepapper, omsättningstillgångar	43 953	36 438	39 354	35 193
Medelvolymer svenska kronor	595 755	576 020	336 321	287 551
Utlåning kreditinstitut	118 320	137 307	125 052	144 186
Utlåning allmänheten	116 412	108 917	105 266	100 602
Räntebärande värdepapper, anläggningstillgångar	229	1 106	229	1 106
Räntebärande värdepapper, omsättningstillgångar	50 981	34 781	50 828	34 760
Medelvolymer utländsk valuta	285 942	282 111	281 375	280 654
Skulder				
Inlåning kreditinstitut	101 887	121 193	69 616	60 697
Inlåning allmänheten	149 981	136 491	143 160	129 948
Emitterade värdepapper	205 580	198 968	18 286	12 242
Medelvolymer svenska kronor	457 448	456 652	231 062	202 887
Inlåning kreditinstitut	154 143	167 713	156 144	170 071
Inlåning allmänheten	59 493	57 652	71 618	84 838
Emitterade värdepapper	151 197	122 222	135 060	89 903
Medelvolymer utländsk valuta	364 833	347 587	362 822	344 812
Medelränta utlåning allmänheten	6,25%	7,36%	5,33%	6,32%
Medelränta inlåning allmänheten	2,42%	3,39%	2,50%	3,58%
Ränteintäkter erhållna från koncernföretag			5 244	5 595
Räntekostnader betalda till koncernföretag			2 949	3 323
Försäkringspremier betalda till koncernföretag	91	67	91	67

Not 2 Erhållna utdelningar

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	1999	1998	1999	1998
Utdelningar på aktier och andelar	242	136	239	133
Utdelningar från intresseföretag	3	3	3	3
Utdelningar från koncernföretag			1 248	2 416
	245	139	1 490	2 552

Not 3 Provisionsintäkter

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	1999	1998	1999	1998
Betalningar	759	736	746	734
Utlåning	426	352	239	176
Inlåning	69	92	69	92
Garantier	209	160	209	159
Värdepapper	2 281	1 892	1 779	1 497
Övrigt	949	845	1 036	998
	4 693	4 077	4 078	3 656
Provisionsintäkter erhållna från koncernföretag			387	369

Not 4 Provisionskostnader

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	1999	1998	1999	1998
Betalningar	469	428	453	419
Värdepapper	120	91	94	74
Övrigt	126	150	189	121
	715	669	736	614
Provisionskostnader betalda till koncernföretag			76	10

Not 5 Nettoresultat av finansiella transaktioner

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	1999	1998	1999	1998
Aktier och andelar	– 469	229	– 520	219
Räntebärande värdepapper	– 907	– 525	– 907	– 532
Realisationsresultat	– 1 376	– 296	– 1 427	– 313
Aktier och andelar	835	21	817	15
Räntebärande värdepapper	10	720	13	717
Orealiserade värdeförändringar	845	741	830	732
Valutaförändringar	1 500	797	1 456	792
Nettoresultat av finansiella transaktioner	969	1 242	859	1 211

Not 6 Övriga rörelseintäkter

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	1999	1998	1999	1998
Realiserade kursvinster på aktier, ej handelslager	191	181	190	206
Överskott vid försäljning av fastigheter	42	334	—	326
Resultat före avskrivningar för fastigheter övertagna för skyddande av fordran	3	1	4	3
Hyresintäkter	16	30	14	30
Andra rörelseintäkter	104	72	70	83
	356	618	278	648
Specifikation av driftsöverskott av fastigheter övertagna för skyddande av fordran				
Externa intäkter	7	9	5	4
Driftskostnader	4	8	1	1
Driftsöverskott	3	1	4	3

Not 7 Personalkostnader

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	1999	1998	1999	1998
Löner och arvoden	3 243	3 021	2 934	2 699
Sociala avgifter	943	887	865	800
Pensionskostnader ¹⁾	321	289	288	254
Avsättning till vinstandelsstiftelse	147	142	133	129
Andra personalkostnader	234	240	223	226
	4 888	4 579	4 443	4 108

1) Av pensionskostnader utgörs 217 mkr (192) av kalkylmässig pensionskostnad och 104 mkr (97) av pensionspremier. Den kalkylmässiga pensionskostnaden som belastar rörelseresultatet beräknas utifrån i aktiv tjänst varande personer.

Försäkringspremier betalda till koncernföretag	4	4	4	4
--	---	---	---	---

Löner och andra ersättningar

Styrelse, VD och vVD

Sverige	47	50	40	42
Norge	3	3	2	2
Finland	4	3	2	2
Danmark	4	1	2	—
Frankrike	2	2		
Luxemburg	2	2		
USA	3	4		
	65	65	46	46

Övriga

Sverige	2 403	2 217	2 222	2 023
Norge	139	126	132	120
Finland	174	162	142	132
Danmark	95	99	82	81
Storbritannien	160	154	160	153
Luxemburg	45	40	14	12
Tyskland	20	19	20	19
USA	81	71	71	63
Singapore	23	24	23	24
Hongkong	19	21	19	21
Övriga länder	19	23	3	5
	3 178	2 956	2 888	2 653

Totalt	3 243	3 021	2 934	2 699
---------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Antal anställda

Medeltal under året	1999	1998	Kvinnor	Män
Sverige	7 115	7 142	3 984	3 131
Norge	320	295	131	189
Finland	422	402	241	181
Danmark	144	159	48	96
Storbritannien	203	214	67	136
Luxemburg	81	77	34	47
Tyskland	41	40	17	24
USA	88	88	24	64
Singapore	43	48	25	18
Hongkong	35	47	10	25
Övriga länder	28	34	10	18
	8 520	8 546	4 591	3 929

Uppgifter för bolag som ej konsolideras

Handelsbanken Liv Försäkrings AB

Antalet anställda i medeltal i uppgick till 220 (191).

Löner och andra ersättningar till VD och styrelse har utgått med 2,3 mkr (1,6).

Lån till ledande befattningshavare

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	1999	1998	1999	1998
VD och vVD	70	57	49	37
Styrelseledamöter	26	11	7	5
	96	68	56	42

Ledande befattningshavares villkor och ersättningar

VILLKOR: Det finns inga avtal i banken om avgångsvederlag. Sedan lång tid tillbaka har banken ett avtal med VD som innebär att om VD inte väljs om skall han till och med den femte ordinarie bolagsstämman därefter erbjudas andra arbetsuppgifter och uppbära ersättning som om han vore VD. Någon ersättning utgår inte om VD tar nytt arbete utanför banken.

Arne Mårtensson har, i likhet med tidigare verkställande direktörer, 55 års pensionsålder, vilket har ansetts önskvärt både för banken och VD med tanke på bankens tradition att ofta välja relativt unga personer till verkställande direktörer. Ålderspensionen utgör 75% av lönen till 65 år och därefter 65%. Pensionen intjänas successivt under åren fram till pensionsåldern och är fullt intjänad vid 55 års ålder. Banken belastas årligen för kostnaden i samma takt som intjänning sker. Intjänad utfästelse garanteras av bankens pensionsstiftelse. Vid avgång före 55 år utfärdas fribrev på intjänad pension.

Grundprincipen är att vice verkställande direktörerna har 60 års pensionsålder (enstaka avvikelser förekommer). Ålderspensionen utgör i åldersintervallet 60–64 år 65% av lönen.

Från 65 års ålder utgår ålderspensionen med 65% av årslönen upp till 40 basbelopp, och därutöver med 32,5%. Pensionsbeloppen inkluderar belopp som utgår i form av AFP och ATP.

Med bankens styrelseordförande, Tom Hedelius, finns ett avtal i enlighet med tidigare beskrivning för VD. Från november 1994, då Tom Hedelius uppnådde avtalad pensionsålder och pension började utgå, gäller ett tilläggsavtal fram till bolagsstämman år 2000. Tilläggsavtalet innebär att Tom Hedelius, i likhet med vad som gäller enligt det tidigare avtalet, inte tar på sig andra styrelseuppdrag än banken önskar och att styrelsearvodena betalas in till banken. I gengäld erhåller Tom Hedelius ett arvode under avtalsperioden som utgör skillnaden mellan pensionen och ersättningen före pensioneringen.

Såväl ordförandens som VD:s ersättning justeras årligen av centralstyrelsens lönekommitté.

ERSÄTTNINGAR: Under 1999 har ordförande Tom Hedelius uppburit ersättningar och förmåner från banken på 97 546 kr, sedan de arvoden som Tom Hedelius erhållit för styrelseuppdrag utanför banken avräknats från det avtalade arvodet från banken. Pension har utgått enligt tidigare beskrivet avtal. Tantiem utgår ej.

Till verkställande direktören Arne Mårtensson har ersättning och förmåner utgått med 7 228 638 kr. Styrelsearvoden har levererats in till banken. Tantiem utgår ej.

PENSIONSFORPLIKTELSE: Ökade förpliktelser samt erlagda pensionsförsäkringspremier för nuvarande och tidigare styrelse, VD:ar samt vVD:ar uppgår i koncernen till 66 mkr (61) och i moderbolaget till 58 mkr (55). Pensionsförpliktelserna uppgår för samma krets till 533 mkr (498) i koncernen och 482 mkr (458) i moderbolaget. Antal personer som omfattas av dessa förpliktelser är 64 (62), varav 26 (26) är pensionärer. Förpliktelserna är täckta av bankens pensionsstiftelse.

OPTIONSERBJUDANDE: Under november 1999 erbjöds kontorschefer samt andra ledande befattningshavare, totalt 685 st, att förvärva syntetiska optioner med aktier av serie A i Handelsbanken som underliggande värdepapper. Totalt tecknades 3,85 miljoner syntetiska optioner. Priset för varje option var 11 kr med lösenkurs 178:50. Slutdag för optionerna är 25 november 2004. Genomsnittlig kurs för Handelsbanksaktier av serie A var 111:83 kr under måttiden som inföll under anmälningsperioden. Värdering av optionerna har gjorts av Alfred Berg Fondkommission AB, varvid som lösenkurs angivits ett intervall om 176–181 kr. Handelsbanken Markets har i sin värdering kommit till ett liknande resultat. Styrelsen bedömde att värderingarna kan anses ha skett på affärsmässig grund.

Not 8 Övriga administrationskostnader

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	1999	1998	1999	1998
Fastigheter och lokaler	715	757	654	678
Data	812	1 165	610	1 029
Kommunikation	404	394	348	302
Resor och marknadsföring	281	357	213	283
Köpta tjänster	430	486	320	411
Materialanskaffning	155	157	136	139
Andra omkostnader	233	227	207	149
	3 030	3 543	2 488	2 991
Leasingkostnader betalda till koncernföretag			58	80

Not 9 Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	1999	1998	1999	1998
Inventarier	407	351	376	308
Fastigheter	33	34	33	33
Goodwill	305	294	27	27
Övriga avskrivningar/nedskrivningar	5	5	1	2
	750	684	437	370

Not 10 Kreditförluster

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	1999	1998	1999	1998
A. INDIVIDUELLT VÄRDERADE FORDRINGAR				
Årets nedskrivning, konstaterade kreditförluster	709	1 005	504	763
Återförda tidigare gjorda reserveringar för befarade kreditförluster som i årets bokslut redovisats som konstaterade förluster	– 530	– 759	– 426	– 595
Årets nedskrivning avseende befarade kreditförluster	610	719	558	528
Influtet på tidigare års konstaterade kreditförluster	– 347	– 355	– 193	– 380
Återförda ej längre erforderliga reserveringar för befarade kreditförluster	– 642	– 306	– 260	– 184
Årets nettokostnad för individuellt värderade fordringar	– 200	304	183	132
B. GRUPPVIS VÄRDERADE FORDRINGAR				
Årets nedskrivning, konstaterade kreditförluster	26	30	2	2
Influtet på tidigare års konstaterade kreditförluster	– 24	– 22	– 1	– 1
Avsättning/upplösning av reserv för kreditförluster	– 5	18	– 2	– 2
Årets nettokostnad för gruppvis värderade fordringar	– 3	26	– 1	– 1
C. AVSÄTTNING GENERELL RESERV FÖR LÄNDERRISKER				
	—	—	—	—
Summa kreditförluster (A+B+C)	– 203	330	182	131

Såväl konstaterade som befarade kreditförluster reducerar motsvarande fordringsbelopp på balansräkningens tillgångssida. Reserven för befarade kreditförluster har minskats med 8 mkr i koncernen och ökat med 2 mkr i moderbolaget i form av valutaomräkningsdifferens.

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	1999	1998	1999	1998
Nedskrivningar:				
Fordringar på kreditinstitut	18	26	18	26
Fordringar på allmänheten	797	987	620	672
Summa nedskrivningar	815	1 013	638	698
Återföringar:				
Fordringar på kreditinstitut	50	9	50	9
Fordringar på allmänheten	597	297	212	177
Summa återföringar	647	306	262	186

Not 11 Värdeförändring på övertagen egendom

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	1999	1998	1999	1998
Övertagna fastigheter	– 2	—	– 2	—
Övrig övertagen egendom	– 19	– 11	—	—
Realiserad värdeförändring	– 21	– 11	– 2	—
Övertagna fastigheter	1	—	1	—
Övrig övertagen egendom	4	—	—	—
Orealiserad värdeförändring	5	—	1	—
Värdeförändring på övertagen egendom	– 16	– 11	– 1	—

Not 12 Bokslutsdispositioner

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	1999	1998	1999	1998
Avräkning av pensioner				
Kalkylmässiga pensionspremier i banken	217	192	217	192
Erlagda pensioner	– 364	– 287	– 364	– 281
Gottgörelse från pensionsstiftelse	750	600	750	600
	603	505	603	511
Förändring av skatteutjämningsreserv K			457	457
Förändring av periodiseringsfond			– 1 725	– 750
Förändring av övriga obeskattade reserver			– 20	– 30
Koncernbidrag			4 862	—
	603	505	4 177	188

Not 13 Skatter

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	1999	1998	1999	1998
Aktuell skatt	1 917	1 807	1 834	739
Uppskjuten skatt	564	324	233	—
Övriga skatter	44	37	34	32
	2 525	2 168	2 101	771
Nominell skattesats i Sverige	28,0 %	28,0%		
Avvikelser				
Ej skattepliktiga intäkter/ej avdragsgilla kostnader	0,0%	– 0,6%		
Utnyttjande av underskottsavdrag i koncernbolag	– 0,5%	– 0,4%		
Goodwillavskrivningar	0,9%	1,0%		
Effekter av utländska skatter och övrigt	– 0,9%	– 1,5%		
Koncernens effektiva skattesats	27,5%	26,5%		

Svenska skattemyndigheter har fattat taxeringsbeslut som skulle kunna innebära, om besluten fastställs i högre rätt, att koncernens skattekostnad ökar med 384 mkr. Banken bestrider skattemyndighetens beslut och har överklagat dessa. I koncernen fanns vid årsskiftet 1999/2000 utnyttjade förlustavdrag, vars skatteeffekt uppgår till 45 mkr. Dessa förlustavdrag, som beräknas kunna utnyttjas i sin helhet, har ej beaktats vid beräkningen av årets skattekostnad.

Not 14 Räntebärande värdepapper

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	1999	1998	1999	1998
BELÄNINGSBARA STATSSKULDFÖRBINDELSER				
Belåningsbara statspapper	12 814	33 505	11 946	33 454
Andra belåningsbara värdepapper	446	527	446	527
Belåningsbara statsskuldförbindelser	13 260	34 032	12 392	33 981
Belåningsbara statsskuldförbindelser				
Återstående löptid högst ett år	10 150	18 394	9 355	18 394
Återstående löptid längre än ett år men högst fem år	2 056	12 779	2 029	12 758
Återstående löptid längre än fem år men högst tio år	1 049	2 014	1 008	1 983
Återstående löptid längre än tio år	5	845	0	846
Summa	13 260	34 032	12 392	33 981
Genomsnittlig återstående löptid	1,9	1,5	2,0	1,5
OBLIGATIONER OCH ANDRA RÄNTEBÄRANDE VÄRDEPAPPER				
Emitterade av offentliga organ	—	—	—	—
Emitterade av andra låntagare	80 155	73 794	85 992	81 575
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	80 155	73 794	85 992	81 575
Varav onoterade värdepapper	33 964	19 945	29 212	19 945
Varav efterställt (förlagsbevis)	—	5	—	5
Varav fordran på koncernföretag	—	—	10 670	11 469
Obligationer och andra räntebärande värdepapper				
Återstående löptid högst ett år	61 788	51 158	67 080	48 947
Återstående löptid längre än ett år men högst fem år	11 798	12 838	12 313	18 634
Återstående löptid längre än fem år men högst tio år	6 553	9 014	6 594	13 127
Återstående löptid längre än tio år	16	784	5	867
Summa	80 155	73 794	85 992	81 575
Genomsnittlig återstående löptid	1,5	1,2	1,6	1,2
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR				
Omsättningstillgångar anskaffningsvärde				
Svenska staten	10 429	26 230	10 354	26 180
Svenska kommuner	102	—	102	—
Svenska bostadsinstitut	23 119	31 277	19 639	29 576
Övriga svenska emittenter:				
icke-finansiella företag	4 586	3 217	4 524	3 170
övriga finansiella företag	7 424	8 979	6 177	7 083
Utländska stater	2 300	7 104	1 506	7 104
Övriga utländska emittenter	39 155	28 869	39 132	28 847
Summa	87 115	105 676	81 434	101 960
Varav efterställt (förlagsbevis)	—	5	—	5
Omsättningstillgångar verkligt värde				
Svenska staten	10 413	26 351	10 340	26 300
Svenska kommuner	102	—	102	—
Svenska bostadsinstitut	22 983	31 687	19 515	29 986
Övriga svenska emittenter:				
icke-finansiella företag	4 600	3 314	4 504	3 245
övriga finansiella företag	7 424	9 000	6 176	7 105
Utländska stater	2 301	7 139	1 506	7 139
Övriga utländska emittenter	39 123	28 980	39 102	28 957
Summa	86 946	106 471	81 245	102 732
Varav efterställt (förlagsbevis)	—	5	—	5
Skillnad verkligt värde och anskaffningsvärde	- 169	795	- 189	772

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	1999	1998	1999	1998
Omsättningstillgångar bokfört värde				
Svenska staten	10 413	26 351	10 340	26 300
Svenska kommuner	102	—	102	—
Svenska bostadsinstitut	22 983	31 687	19 515	29 986
Övriga svenska emittenter:				
icke-finansiella företag	4 600	3 295	4 504	3 226
övriga finansiella företag	7 424	9 000	6 176	7 105
Utländska stater	2 300	7 139	1 505	7 139
Övriga utländska emittenter	39 123	28 966	39 102	28 943
Summa	86 945	106 438	81 244	102 699
Varav efterställt (förlagsbevis)	—	5	—	5
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR				
Anläggningstillgångar anskaffningsvärde				
Svenska staten	—	—	—	—
Svenska kommuner	—	—	—	—
Svenska bostadsinstitut	6 143	1 260	16 813	12 729
Övriga svenska emittenter:				
icke-finansiella företag	293	—	293	—
övriga finansiella företag	—	—	—	—
Utländska stater	—	15	—	15
Övriga utländska emittenter	34	113	34	113
Summa	6 470	1 388	17 140	12 857
Varav efterställt (förlagsbevis)	—	—	—	—
Anläggningstillgångar verkligt värde				
Svenska staten	—	—	—	—
Svenska kommuner	—	—	—	—
Svenska bostadsinstitut	6 160	1 323	16 797	12 952
Övriga svenska emittenter:				
icke-finansiella företag	286	—	286	—
övriga finansiella företag	—	—	—	—
Utländska stater	—	15	—	15
Övriga utländska emittenter	28	107	28	107
Summa	6 474	1 445	17 111	13 074
Varav efterställt (förlagsbevis)	—	—	—	—
Bokfört värde överstigande nominellt värde	745	2 570	1 082	2 809
Bokfört värde understigande nominellt värde	402	515	387	553

Not 15 Utlåning till kreditinstitut

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	1999	1998	1999	1998
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR				
Banker i utländsk valuta	43 999	69 149	47 915	72 269
Banker i svenska kronor	34 768	42 157	34 448	41 586
Övriga kreditinstitut i utländsk valuta	8 500	25 837	21 623	31 712
Övriga kreditinstitut i svenska kronor	11 630	2 847	85 777	70 141
	98 897	139 990	189 763	215 708
Befarade kreditförluster	– 38	– 167	– 38	– 167
	98 859	139 823	189 725	215 541
Varav efterställt	—	—	260	245
Varav fordran på koncernföretag	—	—	83 179	75 840
Varav fordran på intresseföretag	1 511	262	—	—
Löptidsinformation:				
Betalbara på anfordran	18 894	24 349	35 667	24 240
Återstående löptid om högst tre månader	58 490	76 400	76 663	102 984
Återstående löptid längre än tre månader men högst ett år	17 515	35 194	48 628	63 254
Återstående löptid längre än ett år men högst fem år	2 368	1 855	25 916	21 871
Återstående löptid längre än fem år	1 592	2 025	2 851	3 192
Summa	98 859	139 823	189 725	215 541
Genomsnittlig återstående löptid	0,3	0,3	0,7	0,6

Not 16 Utlåning till allmänheten

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	1999	1998	1999	1998
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR				
Utlåning SEK				
Hushåll	202 161	194 573	35 192	32 924
Företag m fl	292 600	287 583	127 566	111 825
Summa	494 761	482 156	162 758	144 749
Utlåning utländsk valuta				
Hushåll	19 289	12 970	13 085	10 567
Företag m fl	115 572	95 985	98 038	88 470
Summa	134 861	108 955	111 123	99 037
Befarade kreditförluster	– 3 416	– 3 706	– 1 771	– 1 730
Summa utlåning till allmänheten	626 206	587 405	272 110	242 056
Varav efterställda	5	3	2	3
Varav fordran på koncernföretag			470	451
Varav fordran på intresseföretag	1	5	1	5

Bruttoinvesteringen avseende finansiella leasingavtal tecknade fr o m 1997 har beräknats till 8 210 mkr (6 863). Ej intjänade finansiella intäkter är enligt samma beräkning 1 580 mkr (1 567).

Löptidsinformation:

Betalbara på anfordran	76 716	20 692	24 077	20 329
Återstående löptid om högst tre månader	102 512	121 079	64 303	56 093
Återstående löptid längre än tre månader men högst ett år	109 711	122 366	62 361	59 394
Återstående löptid längre än ett år men högst fem år	245 977	250 812	65 970	60 035
Återstående löptid längre än fem år	91 290	72 456	55 399	46 205
Summa	626 206	587 405	272 110	242 056
Genomsnittlig återstående löptid	2,0	2,2	1,8	2,2

Osäkra fordringar m m

(Definitioner, se avsnitt "Handelsbanken i sammandrag")

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	1999	1998	1999	1998
Osäkra fordringar	5 186	6 682	2 556	2 892
Reserv för befarade förluster	– 3 463	– 3 926	– 1 809	– 1 937
Osäkra fordringar, netto	1 723	2 756	747	955
Räntenedsatta fordringar utan reservering för befarade kreditförluster	128	231	85	130
Summa problemkrediter	1 851	2 987	832	1 085
Reserveringsgrad för osäkra fordringar	66,8%	58,8%	70,8%	67,0%
Andel osäkra fordringar	0,27%	0,45%	0,20%	0,28%
Problemerkrediter före nedskrivning för befarade kreditförluster	5 314	6 913	2 641	3 022
Löpande avkastning på problemkrediter under räkenskapsåret	340	391	51	44
Årlig procentuell ränta på problemkrediter	6,40	5,67	1,93	1,46
Årlig procentuell ränta på fordringar som inte utgör problemkrediter	6,09	7,02	5,23	6,26
Oreglerade fordringar för vilka ränta intäktsförs	1 372	1 617	250	370

ÖVERTAGNA PANTER**Bokfört värde**

Byggnader och mark	21	64	4	30
Aktier och andra andelar	55	120	34	94
Övrigt	76	9	—	0
	152	193	38	124

Nettoavkastning (Driftsöverskott)

Byggnader och mark	3	1	4	3
Aktier och andelar	—	—	—	—
	3	1	4	3

Driftsöverskott, % av genomsnittligt bokfört värde

Byggnader och mark	6,0	1,6	16,7	10,0
Aktier och andelar	—	—	—	—

Not 17 Aktier och andelar

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	1999	1998	1999	1998
Handelslager	7 840	1 989	7 517	1 837
För skyddande av fordran	55	120	34	94
Andra aktier och andelar	1 075	529	1 208	662
Omsättningstillgångar	8 970	2 638	8 759	2 593
Aktier i kreditinstitut	171	171	171	171
Andra aktier och andelar	311	298	310	295
Anläggningstillgångar	482	469	481	466
Aktier och andelar	9 452	3 107	9 240	3 059
Varav onoterade	282	268	393	372

I moderbolaget ingår Fv Fastighetsvärden AB som är ett helägt dotterbolag till banken. Aktierna i bolaget betraktas som placeringsaktier och därmed som omsättningstillgång. I koncernen har innehavet eliminerats med 133 mkr.

OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR**Anskaffningsvärde**

Handelslager	5 706	1 857	5 425	1 724
För skyddande av fordran	55	160	34	134
Andra aktier och andelar	1 075	529	1 209	662
Summa	6 836	2 546	6 668	2 520

Verkligt värde

Handelslager	7 840	1 989	7 517	1 837
För skyddande av fordran	55	120	34	94
Andra aktier och andelar	1 727	941	1 901	1 086
Summa	9 622	3 050	9 452	3 017

ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR**Anskaffningsvärde**

Aktier i kreditinstitut	74	74	74	74
Andra aktier och andelar	311	298	310	295
Summa	385	372	384	369

Verkligt värde

Aktier i kreditinstitut	171	171	171	171
Andra aktier och andelar	579	298	576	295
Summa	750	469	747	466

Not 18 Aktier och andelar i intresseföretag

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	1999	1998	1999	1998
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR				
Kreditinstitut	37	35	30	30
Övriga intresseföretag	229	12	203	12
	266	47	233	42

Samtliga intresseföretag är onoterade.

Aktier och andelar i intresseföretag 31 december 1999

	Antal aktier	Bokfört värde Koncernen	Bokfört värde Moderbolaget	Moderbolagets kapitalandel %
KREDITINSTITUT				
Svensk Bostadsfinansiering AB BOFAB (Stockholm)	25 000	37	30	50,0
Summa		37	30	
ÖVRIGA INTRESSEFÖRETAG				
Värdepapperscentralen AB VPC (Stockholm)	147 900	198	200	24,7
Diverse bolag	—	31	3	—
Summa		229	203	
Totalt		266	233	

Intresseföretags namn, organisationsnummer, säte, eget kapital, resultat, kapitalandel, antal andelar och dess värde enligt balansräkningen har ej medtagits enär uppgiften har bedömts vara av ringa betydelse för att ge en rättvisande bild.

Not 19 Aktier och andelar i koncernföretag

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	1999	1998	1999	1998
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR				
Aktier i svenska kreditinstitut			27 376	27 376
Aktier i utländska kreditinstitut			1 856	547
Aktier övriga svenska bolag ¹⁾	247	247	445	445
Aktier övriga utländska bolag			151	36
	247	247	29 828	28 404

Samtliga dotterföretag är onoterade.

1) Handelsbanken Liv Försäkrings AB konsolideras ej.

Aktier och andelar i koncernföretag 31 december 1999

	Antal aktier	Bokfört värde Koncernen	Bokfört värde Moderbolaget	Moderbolagets kapitalandel %
SVENSKA KREDITINSTITUT				
Handelsbanken Finans AB (Stockholm)	1 550 000	0	145	100
Stadshypotek AB (Stockholm)	162 000 000	0	26 870	100
Stadshypotek Bank AB (Stockholm)	3 000 000	0	361	100
Summa		0	27 376	
UTLÄNDSKA KREDITINSTITUT				
Handelsbanken Norge Holding AS (Oslo)	1 550 000	0	1 682	100
Svenska Handelsbanken S.A. (Luxemburg)	1 000 000	0	147	100
Diverse bolag	—	0	27	—
Summa		0	1 856	
ÖVRIGA SVENSKA BOLAG				
Handelsbanken Liv Försäkrings AB (Stockholm)	1 500	247	300	100
Handelsbanken Liv Fondförsäkrings AB (Stockholm)	100 000	0	139	100
Diverse bolag	—	0	6	—
Summa		247	445	
ÖVRIGA UTLÄNDSKA BOLAG				
Svenska International (London)	8 000 000	0	92	100
Svenska Re S.A. (Luxemburg)	19 999	0	35	99,99
Diverse bolag	—	0	24	—
Summa		0	151	
Totalt		247	29 828	

Uppgifter om dotterföretags organisationsnummer återfinns på sid 84.

Dotterföretags namn, organisationsnummer, säte, eget kapital, resultat, kapitalandel, antal andelar och dess värde enligt balansräkningen har ej medtagits när uppgiften har bedömts vara av ringa betydelse för att ge en rättvisande bild.

Not 20 Goodwill

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	1999	1998	1999	1998
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR				
Anskaffningsvärde vid ingången av året	5 419	5 251	274	274
Anskaffningsvärde på tillkommande goodwill	832	168	—	—
Anskaffningsvärde på avgående goodwill	– 16	—	—	—
Summa anskaffningsvärde	6 235	5 419	274	274
Akkumulerade avskrivningar vid ingången av året	– 771	– 477	– 232	– 205
Akkumulerade avskrivningar på avgående goodwill	16	—	—	—
Årets avskrivningar enligt plan	– 300	– 294	– 27	– 27
Akkumulerade avskrivningar vid utgången av året	– 1 055	– 771	– 259	– 232
Akkumulerade nedskrivningar vid ingången av året	—	—	—	—
Årets nedskrivningar	– 5	—	—	—
Akkumulerade nedskrivningar vid utgången av året	– 5	—	—	—
Valutaeffekt	– 4	– 3	– 4	– 4
	5 171	4 645	11	38

Av anskaffningsvärdet 1998 på 168 mkr i koncernen avseende tillkommande goodwill avser 166 mkr justering av förvärvsbalansen avseende Stadshypotek AB.

Not 21 Inventarier

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	1999	1998	1999	1998
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR				
Planenligt restvärde 1 januari	693	721	597	521
Nyanskaffningar netto under året	423	314	412	384
Årets avskrivningar enligt plan	– 407	– 351	– 376	– 308
Bokfört värde på återtagna leasingobjekt	76	9	0	0
Planenligt restvärde	785	693	633	597

Förutom ägda inventarier disponerar banken inventarier nyttjade med stöd av leasingkontrakt. Det bokförda restvärdet på leasade inventarier uppgick i koncernen till 97 mkr (51). Motsvarande värde för moderbolaget uppgick till 231 mkr (204).

Not 22 Byggnader och mark

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	1999	1998	1999	1998
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR				
För inrymmande av egna lokaler	1 053	1 023	952	985
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR				
För skyddande av fordringar m m	21	64	4	30
	1 074	1 087	956	1 015
För inrymmande av egna lokaler				
Anskaffningsvärde vid ingången av året	971	1 729	928	1 209
Nyanskaffningar under året	101	0	—	0
Aktiverade ny- och ombyggnadskostnader	0	8	0	8
Anskaffningsvärde på under året sålda fastigheter	– 38	– 766	—	– 289
Summa anskaffningsvärde	1 034	971	928	928
Akkumulerade avskrivningar vid ingången av året	– 280	– 344	– 275	– 322
Akkumulerade avskrivningar sålda fastigheter	—	83	—	65
Avskrivningar under året	– 18	– 19	– 18	– 18
Summa ackumulerade avskrivningar	– 298	– 280	– 293	– 275
Uppskrivning vid ingången av året	436	436	436	436
Akkumulerade avskrivningar på uppskrivning	– 104	– 89	– 104	– 89
Årets avskrivning	– 15	– 15	– 15	– 15
Summa uppskrivning	317	332	317	332
Planenligt restvärde	1 053	1 023	952	985
Taxeringsvärde, svenska fastigheter	1 344	1 323	1 344	1 290

Not 23 Övriga tillgångar

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	1999	1998	1999	1998
Skattefordran	916	74	14	54
Fondlikvidfordringar	7 187	5 156	4 698	3 375
Derivatkontrakt med positivt värde	58 444	58 424	57 282	57 775
Befarade kreditförluster	– 9	– 13	—	—
Övrigt	4 777	4 054	9 803	3 051
	71 315	67 695	71 797	64 255

Not 24 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	1999	1998	1999	1998
Upplupna ränteintäkter	7 567	7 955	6 301	6 779
Övriga upplupna intäkter	1 082	290	1 131	2 606
Förutbetalda kostnader	1 075	1 576	82	89
	9 724	9 821	7 514	9 474

Not 25 Skulder till kreditinstitut

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	1999	1998	1999	1998
Banker i utländsk valuta	105 710	138 993	103 203	140 657
Banker i svenska kronor	59 608	51 831	55 841	47 890
Övriga kreditinstitut i utländsk valuta	9 294	15 581	10 047	16 413
Övriga kreditinstitut i svenska kronor	11 891	54 741	5 795	10 770
	186 503	261 146	174 886	215 730
Varav skuld till koncernföretag			6 766	11 432
Varav skuld till intresseföretag	184	—	0	—
Löptidsinformation:				
Betalbara på anfordran	28 398	34 544	31 563	42 041
Återstående löptid om högst tre månader	130 830	152 237	126 658	130 251
Återstående löptid längre än tre månader men högst ett år	15 509	57 381	16 134	41 513
Återstående löptid längre än ett år men högst fem år	9 001	9 854	465	1 884
Återstående löptid längre än fem år	2 765	7 130	66	41
Summa	186 503	261 146	174 886	215 730
Genomsnittlig återstående löptid	0,1	0,4	0,1	0,1

Not 26 Inlåning från allmänheten

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	1999	1998	1999	1998
Inlåning SEK				
Hushåll	68 778	66 193	64 043	61 505
Företag m fl	70 409	59 330	69 074	58 080
Summa	139 187	125 523	133 117	119 585
Inlåning utländsk valuta				
Hushåll	8 014	4 103	5 477	3 872
Företag m fl	38 093	38 380	41 762	52 332
Summa	46 107	42 483	47 239	56 204
Summa inlåning	185 294	168 006	180 356	175 789
Varav skuld till koncernföretag			8 321	15 214
Varav skuld till intresseföretag	15	14	15	14
Löptidsinformation:				
Betalbara på anfordran	154 182	147 496	144 672	141 971
Återstående löptid om högst tre månader	27 682	7 009	31 762	18 994
Återstående löptid längre än tre månader men högst ett år	310	307	943	2 104
Återstående löptid längre än ett år men högst fem år	3 099	12 856	2 958	12 689
Återstående löptid längre än fem år	21	338	21	31
Summa	185 294	168 006	180 356	175 789
Genomsnittlig återstående löptid	0,1	0,1	0,1	0,0

Not 27 Upplåning från allmänheten

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	1999	1998	1999	1998
Upplåning från allmänheten				
utländsk valuta	17 602	22 464	16 173	21 193
svenska kronor	18 587	16 054	17 642	15 205
	36 189	38 518	33 815	36 398
Varav skuld till koncernföretag			42	40
Varav skuld till intresseföretag	—	—	—	—
Löptidsinformation:				
Betalbara på anfordran	2 712	1 889	2 754	1 790
Återstående löptid om högst tre månader	28 217	31 765	25 937	30 007
Återstående löptid längre än tre månader men högst ett år	3 816	3 415	3 698	3 229
Återstående löptid längre än ett år men högst fem år	808	1 029	793	974
Återstående löptid längre än fem år	636	420	633	398
Summa	36 189	38 518	33 815	36 398
Genomsnittlig återstående löptid	0,2	0,1	0,2	0,2

Not 28 Emitterade skuldebrev

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	1999	1998	1999	1998
CERTIFIKAT				
i utländsk valuta	120 704	101 233	113 292	87 149
i svenska kronor	36 136	23 512	10 617	4 246
Summa certifikat	156 840	124 745	123 909	91 395
OBLIGATIONSÅN				
i utländsk valuta	34 279	26 624	29 619	22 959
i svenska kronor	168 421	148 009	5 935	5 147
Summa obligationslån	202 700	174 633	35 554	28 106
	359 540	299 378	159 463	119 501
Varav fordran på koncernföretag			—	—
Varav fordran på intresseföretag	—	—	—	—
Löptidsinformation:				
Återstående löptid om högst ett år	193 389	140 777	144 175	91 942
Återstående löptid längre än ett år men högst fem år	159 720	139 350	14 828	15 100
Återstående löptid längre än fem år men högst tio år	6 431	18 783	460	11 973
Återstående löptid längre än tio år	0	468	0	486
Summa	359 540	299 378	159 463	119 501
Genomsnittlig återstående löptid	1,3	1,6	0,4	0,6

Not 29 Övriga skulder

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	1999	1998	1999	1998
Skatteskuld	825	361	744	23
Fondlikvidskulder	3 942	4 567	3 817	4 559
Derivatkontrakt med negativt värde	58 168	63 501	56 621	62 579
Korta positioner	12 889	14 003	12 889	14 003
Övrigt	4 676	2 872	4 101	1 951
	80 500	85 304	78 172	83 115

Not 30 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	1999	1998	1999	1998
Upplupna räntekostnader	9 162	10 433	4 700	4 389
Övriga upplupna kostnader	1 352	1 095	1 127	768
Förutbetalda intäkter	1 088	1 135	49	70
	11 602	12 663	5 876	5 227

Not 31 Efterställda skulder

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	1999	1998	1999	1998
Förlagslån i utländsk valuta	11 848	10 999	11 374	10 943
Förlagslån i svenska kronor	8 002	12 136	4 115	4 799
	19 850	23 135	15 489	15 742
Varav skuld till koncernföretag			—	—
Varav skuld till intresseföretag	—	—	—	—

Specifikation, förlagslån, moderbolaget 31 december 1999

Utgivn./konv./ slutbet.år	Ursprungligt nominellt belopp i milj. av resp valuta	Ränte- sats %	Utestående belopp mkr
I SVENSKA KRONOR			
1990/05 ¹⁾	2 000	rörlig	2 000
Övriga svenska kronor ⁵⁾			2 115
Summa			4 115
I UTLÄNDSK VALUTA			
1992/04 ²⁾ USD	400	8,350	3 141
1997/evigt ³⁾ USD	350	rörlig	2 985
1997/evigt ⁴⁾ USD	360	7,125	3 070
Övrig utländsk valuta ⁵⁾			2 178
Summa			11 374
Totalt			15 489

1) Tidsbundet förlagslån med 6 månaders rörlig kupong knuten till Stibor.

2) Tidsbundet förlagslån till fast ränta som betalas 2 gånger per år. Förtida återbetalning kan ske vid ändrade skatteregler.

3) Evigt förlagslån med 3 månaders rörlig kupong knuten till Libor. Förtida återbetalning kan dels ske vid ändrade skatteregler, dels fr o m 2002-03-03. I samband med rätten att påkalla förtidslösen justeras räntesatsen. Förtida lösen kräver Finansinspektionens medgivande.

4) Evigt förlagslån till fast ränta som betalas 2 gånger per år. Förtida återbetalning kan dels ske vid ändrade skatteregler, dels vid ränteförfallotidpunkter fr o m 2007-03-07 under förutsättning att Finansinspektionen ger sitt medgivande. I samband med rätten att förtidslösa blir räntan rörlig, knuten till Libor.

5) Övriga, här ej specificerade förlagslån, är emitterade i form av tidsbundna eller eviga förlagslån.

Not 32 Obeskattade reserver

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	1999	1998	1999	1998
Akkumulerade överavskrivningar fastigheter			11	11
Skatteutjämningsreserv K			456	913
Periodiseringsfond			7 018	5 293
Övriga obeskattade reserver			85	65
			7 570	6 282

Not 33 Eget kapital

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	1999	1998	1999	1998
BUNDET EGET KAPITAL:				
Aktiekapital	2 859	2 605	2 859	2 605
Reservfond	2 754	3 007	2 682	2 936
Fond för orealiserade vinster	633	22	602	8
Övriga bundna fonder	8 263	6 393	—	—
FRITT EGET KAPITAL:				
Balanserad vinst	17 398	16 377	17 421	15 725
Årets resultat	6 663	6 027	6 742	5 029
	38 570	34 431	30 306	26 303
Fond för orealiserade vinster fördelat på balansposter:				
Aktier och andelar	633	22	602	8
	633	22	602	8

KONCERNEN	Aktie- kapital	Bundna reserver	Fria reserver	Årets vinst	Totalt
Ingående eget kapital	2 605	9 422	16 378	6 026	34 431
Ändrad redovisningsprincip för goodwill i utländsk valuta			– 1	1	0
Ingående eget kapital efter justering	2 605	9 422	16 377	6 027	34 431
Utdelning kontant				– 1 922	– 1 922
Övriga vinstdispositioner		222	3 883	– 4 105	0
Inlösen av index- och preferensaktier	– 222		– 262		– 484
Fondemission	476	– 476			0
Förskjutning mellan bundet och fritt eget kapital		2 577	– 2 577		0
Förändring av omräkningsdifferens		– 95	– 61		– 156
Förändring av kursdifferens på säkringsinstrument			38		38
Årets resultat				6 663	6 663
Utgående eget kapital 1999	2 859	11 650	17 398	6 663	38 570

Koncernens orealiserade omräkningsdifferenser uppgår ackumulerat till 140 mkr (296). Kurseffekten på matchande säkringsinstrument uppgår ackumulerat till –77 mkr (–115).

MODERBOLAGET	Aktie- kapital	Bundna reserver	Fria reserver	Årets vinst	Totalt
Ingående eget kapital	2 605	2 944	15 725	5 029	26 303
Utdelning kontant				– 1 922	– 1 922
Övriga vinstdispositioner		222	2 885	– 3 107	0
Inlösen av index- och preferensaktier	– 222		– 262		– 484
Fondemission	476	– 476			0
Lämnat koncernbidrag			– 327		– 327
Förskjutning mellan bundet och fritt eget kapital		594	– 594		0
Förändring av omräkningsdifferens			– 6		– 6
Årets resultat				6 742	6 742
Utgående eget kapital 1999	2 859	3 284	17 421	6 742	30 306

Aktiekapitalet består av:

A-aktier	2 600	649 949 619 st à 4:–		
B-aktier	259	64 797 321 st à 4:–		
	2 859			

Not 34 För egna skulder ställda säkerheter

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	1999	1998	1999	1998
Belånade värdepapper	72 874	64 096	72 059	64 076
Rebelånade värdepapper	11 506	29 682	11 506	29 682
Övrigt	627	4	623	0
	85 007	93 782	84 188	93 758

Not 35 Ansvarsförbindelser

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	1999	1998	1999	1998
Garantiförbindelser, krediter	16 753	19 427	21 281	28 557
Garantiförbindelser, övriga	18 551	18 691	17 823	18 312
Garantifondförbindelser	62	62	62	62
Oåterkalleliga rembursar	28 493	26 647	28 476	26 647
Egna acceptar	927	5 503	927	5 503
Övrigt	4 502	6 401	4 170	—
	69 288	76 731	72 739	79 081

Not 36 Kapitalvärdet av pensionsförpliktelser

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	1999	1998	1999	1998
Marknadsvärde på tillgångar i bankens pensionsstiftelse	19 399	11 691	19 399	11 691
Pensionsskuld	– 8 200	– 5 621	– 8 200	– 5 621
Överskott	11 199	6 070	11 199	6 070

I Pensionskassan SHB, försäkringsförening uppgår pensionsförpliktelserna till 1 499 mkr (1 349) och marknadsvärdet av tillgångarna till 9 246 mkr (5 254). Överskottet i Pensionskassan SHB, försäkringsförening uppgår således till 7 747 mkr (3 905).

Not 37 Övriga åtaganden

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	1999	1998	1999	1998
Certifikatprogram	6 466	—	6 466	—
Övriga åtaganden	3 309	958	3 283	931
Åtaganden om framtida betalningar	9 775	958	9 749	931
Ränteswappar	1 237 170	963 576	1 233 920	960 339
FRA/Terminer	2 583 496	3 670 759	2 583 496	3 670 758
Ränteoptioner	56 861	28 565	51 822	25 766
Ränterelaterade kontrakt	3 877 527	4 662 900	3 869 238	4 656 863
Valutaterminer	1 441 665	1 365 212	1 440 911	1 364 090
Valutaswappar	135 437	93 295	134 052	88 551
Valutaoptioner	52 381	53 900	52 381	53 900
Valutarelaterade kontrakt	1 629 483	1 512 407	1 627 344	1 506 541
Aktieterminer	3 405	1 027	3 405	1 027
Aktieswappar	1 486	—	1 486	—
Aktieoptioner	30 786	13 048	30 786	13 048
Aktierelaterade kontrakt	35 677	14 075	35 677	14 075
Kreditlöften	87 323	63 535	80 366	60 911
Outnyttjad del av beviljade räkningskrediter	73 616	50 685	73 616	50 685
Andra åtaganden	160 939	114 220	153 982	111 596
Summa åtaganden	5 713 401	6 304 560	5 695 990	6 290 006

Avtalade framtida operationella leasingavgifter fördelade på de år de förfaller till betalning

2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Total
344	281	209	129	83	52	32	23	15	15	11	11	1 205

ÖVRIGA UPPLYSNINGAR

Intäkternas geografiska fördelning

KONCERNEN	Norden	Övriga Europa	Övriga världen
Ränteintäkter	45 461	8 703	3 884
Erhållna utdelningar	243	2	0
Provisionsintäkter	4 309	253	131
Nettoresultat av finansiella transaktioner	923	– 77	123
Övriga rörelseintäkter	306	50	0
Summa	51 242	8 931	4 138

MODERBOLAGET	Norden	Övriga Europa	Övriga världen
Ränteintäkter	26 550	8 491	3 883
Erhållna utdelningar	1 489	1	
Provisionsintäkter	3 863	130	85
Nettoresultat av finansiella transaktioner	820	– 84	123
Övriga rörelseintäkter	274	1	3
Summa	32 996	8 539	4 094

Fördelningen av intäkterna har gjorts utifrån i vilket land koncernens olika enheter är lokaliserade.

Tillgångar och skulder i utländsk valuta

KONCERNEN	USD	EUR	GBP	NOK	DKK	Övriga valutor
Tillgångar						
Utlåning till kreditinstitut	36 413	11 529	4 250	3 859	1 654	11 258
Utlåning till allmänheten	40 093	51 684	7 825	29 496	8 395	5 614
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	29 085	14 234	5	1 368	211	2 113
Övriga tillgångar	1 424	4 489	736	2 324	484	83
Summa tillgångar	107 015	81 936	12 816	37 047	10 744	19 068

KONCERNEN	USD	EUR	GBP	NOK	DKK	Övriga valutor
Skulder						
Skulder till kreditinstitut	73 957	21 066	11 231	1 901	4 619	6 677
In- och upplåning från allmänheten	23 472	23 137	3 719	16 662	3 303	2 552
Emitterade värdepapper	105 510	42 114	2 777	3 334	336	1 370
Övriga skulder	2 151	2 496	3 399	1 678	314	51
Efterställda skulder	10 520	949	—	355	—	24
Summa skulder	215 610	89 762	21 126	23 930	8 572	10 674

Beloppen i miljoner kronor.

Balansräkningens fördelning mellan valutor är inget uttryck för valutakursrisker. Banken finansierar sig i de valutor som vid upplåningstillfället erbjuder de förmånligaste villkoren. Lånen kan sedan växlas till en annan valuta genom transaktioner i derivatmarknaden, s k swappar. Dessa transaktioner utanför balansräkningen begränsar växelkursrisker och är skälet till att tabellen ovan inte ger någon bild av exponeringen för växelkursrisker. Beträffande valutakursrisker se sid 49.

Kassaflödesanalys

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	1999	1998	1999	1998
LÖPANDE VERKSAMHET				
Rörelseresultat	8 607	7 712	4 666	5 612
Justering för ej kassaflödespåverkande poster i rörelseresultatet:				
Kreditförluster	167	707	376	512
Orealiserade värdeförändringar	– 841	– 741	– 830	– 732
Av- och nedskrivningar	750	686	437	370
Betalda inkomstskatter	– 2 313	– 2 168	– 1 089	– 1 225
Förändring i den löpande verksamhetens tillgångar och skulder:				
Utlåning till kreditinstitut	40 258	– 340	24 604	– 32 377
Utlåning till allmänheten	– 28 292	2 239	– 31 227	– 17 705
Finansiella omsättningstillgångar	14 176	– 44 131	15 497	– 40 922
Skulder till kreditinstitut	– 80 714	20 121	– 41 409	37 860
In- och upplåning från allmänheten	10 444	– 682	2 759	– 12 535
Emitterade värdepapper	53 196	11 639	38 513	45 894
Övrigt	– 430	5 216	– 852	2 008
Kassaflöde av löpande verksamhet	15 008	258	11 445	– 13 240

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	1999	1998	1999	1998
INVESTERINGSVERKSAMHET				
Förvärv av dotterföretag ¹⁾	255	—	—	—
Förändring aktier	– 231	– 265	– 1 631	– 82
Förändring räntebärande värdepapper	– 5 082	4 462	– 4 283	17 639
Förändring materiella anläggningstillgångar	– 527	– 342	– 389	– 407
Förändring immateriella anläggningstillgångar	– 834	130	0	0
Kassaflöde av investeringsverksamhet	– 6 419	3 985	– 6 303	17 150
FINANSIERINGSVERKSAMHET				
Förlagslån	– 3 781	– 418	– 620	– 85
Utbetald utdelning	– 1 922	– 1 565	– 1 922	– 1 565
Utdelning avseende Balder	—	– 1 950	—	– 1 950
Utbetalning avseende inlösta index- och preferensaktier	– 484	—	– 484	—
Gottgörelse från pensionsstiftelse	—	600	—	600
Koncernbidrag	—	—	– 264	0
Kassaflöde av finansieringsverksamhet	– 6 187	– 3 333	– 3 290	– 3 000
Årets kassaflöde	2 402	910	1 852	910
Likvida medel vid årets början	4 054	3 025	4 050	3 023
Kassaflöde av löpande verksamhet	15 008	258	11 445	– 13 240
Kassaflöde av investeringsverksamhet	– 6 419	3 985	– 6 303	17 150
Kassaflöde av finansieringsverksamhet	– 6 187	– 3 333	– 3 290	– 3 000
Kursdifferens i likvida medel	– 171	119	– 167	117
Likvida medel vid årets slut	6 285	4 054	5 735	4 050

Kassaflödesanalysens poster har justerats för kursdifferenser. Förändringar i balansräkningen är därför inte jämförbara med kassaflödesanalysens poster. Likvida medel består av kassa och tillgodohavanden hos såväl svensk som utländsk centralbank.

Upplysningar till Kassaflödesanalys

1) FÖRVÄRV AV DOTTERFÖRETAG

Under året förvärvades Bergensbanken. Värdet av förvärvade tillgångar och skulder var enligt förvärvsanalysen följande:

	1999
Utlåning till allmänhet	12 595
Utlåning till kreditinstitut	289
Räntebärande värdepapper	796
Goodwill	839
Övriga tillgångar	616
In- och upplåning från allmänheten	5 266
Skulder till kreditinstitut	3 696
Emitterade värdepapper	3 568
Övriga skulder	919
Utbetald köpeskilling	1 686
Likvida medel i det förvärvade bolaget	255
Påverkan på koncernens likvida medel	255

Upplysningar om verkligt värde, koncernen

	Bokfört värde 1999	Justering till verkligt värde 1999
TILLGÅNGAR		
Utlåning till kreditinstitut, anläggningstillgångar	98 859	– 381
Utlåning till allmänheten, anläggningstillgångar	626 206	– 3 822
Räntebärande värdepapper		
anläggningstillgångar	6 470	4
omsättningstillgångar	86 945	0
Övriga tillgångar		
anläggningstillgångar	8 004	2 127
omsättningstillgångar	96 315	8 808
Summa tillgångar	922 799	6 736
SKULDER		
Skulder till kreditinstitut	186 503	– 40
In- och upplåning från allmänheten	221 483	13
Emitterade värdepapper	359 540	– 3 932
Övriga skulder	96 592	4 174
Efterställda skulder	19 850	367
Summa skulder	883 968	582
Summa övervärde		6 154

Enligt Finansinspektionens föreskrifter (1998:27) skall för såväl tillgångar och skulder i balansräkningen som finansiella poster som ej redovisas i balansräkningen göras en jämförelse mellan verkligt värde och bokfört värde. Värden som har sitt ursprung i kundrelationer skall ej beaktas trots att de kan vara av betydelse för värdering av bland annat inlåningskonton och bostads- och konsumentkrediter. Föreskrifterna ger utrymme för metodval samt olika antaganden. Såväl tillämpade metoder som gjorda antaganden kan således variera mellan kreditinstituten. Upplysningar om verkligt värde är ingen företagsvärdering och kan således inte ligga till grund för en jämförelse mellan kreditinstitut.

För betalningsmedel, kortfristiga fordringar och skulder samt för fordringar och skulder till rörlig ränta har det verkliga värdet likställts med bokfört värde. Fordringar och skulder med slutförfallodag alternativt tidpunkt för nästkommande ränteomsättning inom 30 dagar har ansetts vara kortfristiga.

Omsättningstillgångar och skulder vilka handlas på likvida marknader har värderats till balansdagens mittpris. Marknadsnoterade poster utanför balansräkningen värderas på samma sätt.

Poster vilka inte handlas på likvida marknader, oavsett om dessa är omsättningstillgångar, anläggningstillgångar, emitterade skulder eller finansiella poster utanför balansräkningen värderas till den aktuella marknadsräntan för motsvarande löptid med justering för kredit- och likviditetsrisk. Den kredit- och likviditetsriskpremie som marknadsräntan justerats med vid värdering har antagits vara lika med den genomsnittliga marginalen för nyutlåning vid mättdpunkten.

Fastigheterna är värderade utifrån en extern värdering.

Med den metod som tillämpats ger ränterisken i balansräkningen upphov till övervärden vid fallande kortfristiga räntor och undervärden vid stigande räntor. Vidare uppstår ett övervärde när marginalerna minskar och ett undervärde när marginalerna vidgas.

I de fall verkligt värde på tillgångar understiger bokfört värde och för skulder bokfört värde understiger verkligt värde förklaras detta dels av att posterna är föremål för säkringsredovisning, dels att de är att betrakta som anläggningstillgångar där värdenedgången har bedömts vara tillfällig.

Derivatinstrument

KONCERNEN	MARKNADSVÄRDERADE			SÄKRINGSREDOVISADE				
	Nominellt värde	Bokfört värde Positivt	Negativt	Nominellt värde	Marknadsvärde Positivt	Negativt	Bokfört värde Positivt	Negativt
Ränterelaterade instrument								
Optioner	51 822	270	295	5 039	193	—	94	—
FRA/Terminer	2 580 034	2 031	2 041	3 462	124	124	—	—
Swappar	1 105 556	12 354	13 443	131 614	6 022	5 480	899	2 329
Summa	3 737 412	14 655	15 779	140 115	6 339	5 604	993	2 329
Varav clearat	448 466	213	231	—	—	—	—	—
Valutarelaterade instrument								
Optioner	52 381	260	290	—	—	—	—	—
Terminer	1 438 915	26 791	23 538	2 750	111	67	14	5
Swappar	131 040	4 623	6 619	4 397	2 612	784	– 79	– 6
Summa	1 622 336	31 674	30 447	7 147	2 723	851	– 65	– 1
Varav clearat	—	—	—	—	—	—	—	—
Aktierelaterade instrument								
Optioner	29 592	4 059	5 133	1 194	129	39	106	42
Terminer	3 405	1 036	389	—	—	—	—	—
Swappar	989	—	90	497	0	53	0	3
Summa	33 986	5 095	5 612	1 691	129	92	106	45
Varav clearat	21 204	2 168	2 719	—	—	—	—	—

För marknadsnoterade derivat motsvarar marknadsvärdet det bokförda värdet. De avvikelser mellan verkligt värde och bokfört värde som redovisas i sammanställningen motsvaras av omvända avvikelser mellan verkligt värde och bokfört värde på de tillgångar och skulder som är föremål för säkringsredovisning. För en beskrivning av riskerna och betalningsflödena avseende utestående derivatpositioner, se även sid 49–53.

Kapitalbas 31 december 1999

	KONCERNEN	MODERBOLAGET
PRIMÄRT KAPITAL		
Eget kapital ¹⁾	36 426	28 162
Periodiseringsfond 72% därav		5 053
Skatteutjämningsreserv K 72% därav		328
Minoritetsintressen	261	
Avgår goodwill	– 5 171	– 11
Avgår justering för uppskrivning	– 339	– 339
Summa primärt kapital	31 177	33 193
SUPPLEMENTÄRT KAPITAL		
Förlagslån, efter reduktion, max	14 139	13 607
Justering uppskrivning	339	339
Summa supplementärt kapital	14 478	13 946
Summa	45 655	47 139
Avgår aktieinnehav i försäkringsbolag och inhemska finansinstitut	– 874	– 874
Summa primärt och supplementärt kapital	44 781	46 265
Utvidgad kapitalbas	670	670
Total kapitalbas	45 451	46 935

1) Kapitalbasen har reducerats med föreslagen utdelning.

Kapitalkrav 31 december 1999

	KONCERNEN	MODERBOLAGET
RISKVÄGT BELOPP		
Kreditrisker	461 947	248 291
Marknadsrisker	20 319	20 300
Totalt	482 266	268 591
Kapitaltäckningsgrad	9,4%	17,5%
Primärkapitalrelation	6,5%	12,4%

Kapitalkrav 31 december 1999**AVSEENDE KREDITRISKER**

			KONCERNEN		MODERBOLAGET	
Vägningstal			Placeringar	Riskvägt belopp	Placeringar	Riskvägt belopp
Poster i balansräkningen						
Grupp	A	0	135 350		195 270	
	B	20	97 706	19 541	96 199	19 240
	C	50	325 785	162 892	47 306	23 653
	D	100	232 701	232 701	160 200	160 200
Summa A–D			791 542	415 134	498 975	203 093

Poster utanför balansräkningen

			KONCERNEN			MODERBOLAGET		
Vägningstal			Nominellt belopp	Omräknat belopp	Riskvägt belopp	Nominellt belopp	Omräknat belopp	Riskvägt belopp
Grupp	A	0	39 636	15 063		83 956	15 994	
	B	20	108 912	11 168	2 234	93 790	10 064	2 013
	C	50	66 578	5 008	2 504	52 793	4 513	2 256
	D	100	74 471	42 075	42 075	72 574	40 929	40 929
Summa A–D			289 597	73 314	46 813	303 113	71 500	45 198
Totalt kreditrisker				864 856	461 947		570 475	248 291

AVSEENDE MARKNADSRISKER

			KONCERNEN			MODERBOLAGET		
			Specifik risk	Generell risk	Total risk	Specifik risk	Generell risk	Total risk
Ränterisker			4 824	4 020	8 844	4 824	4 020	8 844
Aktiekursrisker			269	118	387	269	118	387
Avvecklingsrisker					632			632
Motpartsrisker och andra risker					10 456			10 437
Valutakursrisker					0			0
Totalt marknadsrisker					20 319			20 300

Handelsbanken Liv Försäkrings AB**RESULTATRÄKNING**

	1999	1998
Teknisk redovisning av livförsäkringsrörelse		
Premieinkomst	2 203	1 819
Kapitalavkastning	3 496	2 513
Försäkringsersättningar	– 1 174	– 967
Förändring i livförsäkringsavsättning	– 1 721	– 1 204
Återbäring	– 96	– 72
Driftskostnader	– 224	– 185
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat	2 484	1 904
Icke-teknisk redovisning		
Skatt	– 176	– 186
Årets resultat	2 308	1 718

BALANSRÄKNING

	1999	1998
Tillgångar		
Byggnader och mark	535	470
Aktier och andelar	10 444	7 136
Obligationer och andra värdepapper	8 476	7 000
Övriga placeringstillgångar	6	6
Fordringar	212	1 060
Andra tillgångar	754	963
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	327	328
Summa tillgångar	20 754	16 963

	1999	1998
Skulder, avsättningar och eget kapital		
Eget kapital	150	150
Återbäringsmedel	5 412	3 948
Årets resultat	2 308	1 718
Försäkringstekniska avsättningar	12 012	10 226
Avsättningar för skatter	84	62
Skulder	744	829
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	44	30
Summa skulder, avsättningar och eget kapital	20 754	16 963

Kommentarer:

Redovisningen har upprättats enligt årsredovisningslagen för försäkringsföretag samt de föreskrifter som utfärdats av Finansinspektionen.

Resultat- och balansräkning för Handelsbanken Liv Försäkrings AB bygger på preliminära uppgifter och kan komma att avvika från den definitiva som finns i Handelsbanken Livs årsredovisning.

Handelsbanken Liv Försäkrings AB drivs enligt ömsesidiga principer. Enligt försäkringsrörelselagen får någon vinstutdelning till aktieägarna inte ske i ett traditionellt livförsäkringsbolag. Det resultat som uppstår skall i sin helhet tillfalla försäkringstagarna.

Förslag till vinstdisposition

Handelsbankskoncernens fria kapital uppgår till 24 061 mkr. Inga medel åtgår för avsättning till bundna fonder. Till bolagsstämmans förfogande står enligt balansräkningen för Handelsbanken vinstmedel på sammanlagt 24 163 mkr.

Styrelsen föreslår att vinstmedlen disponeras på följande sätt:

	mkr
Till aktieägarna utdelas per aktie 3,00 kr (2,67 kr för 1998 omräknat efter split)	2 144,2
Till nästa år överförs	22 018,5
Summa disponerat	24 162,7

Stockholm den 22 februari 2000

TOM HEDELIUS

BO RYDIN

LOTTY BERGSTRÖM
LENNART CLAEISSON
GÖRAN ENNERFELT

PER-OLOF ERIKSSON
ROLAND FAHLIN
HANS LARSSON
OLLE PERSSON

CLAS REUTERSKIÖLD
BENGT SAMUELSSON
SVEN ÅGRUP

ARNE MÅRTENSSON
Verkställande direktör

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Svenska Handelsbanken AB (publ)
Organisationsnummer 502007-7862

Vi har granskat årsredovisningen, koncernredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning i Svenska Handelsbanken AB (publ) för år 1999. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för räkenskapshandlingarna och förvaltningen. Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen, koncernredovisningen och förvaltningen på grundval av vår revision.

Revisionen har utförts i enlighet med god revisionssed i Sverige. Det innebär att vi planerat och genomfört revisionen för att i rimlig grad försäkra oss om att årsredovisningen och koncernredovisningen inte innehåller väsentliga fel. Bankens interna revisionsavdelning har under året löpande granskat den interna kontrollen och räkenskaperna. Rapporter häröver har avgivits till oss. En revision innefattar att granska ett urval av underlagen för belopp och annan information i räkenskapshandlingarna. I en revision ingår också att pröva redovisningsprinciperna och styrelsens och verkställande direktörens tillämpning av dem samt att bedöma den samlade informationen i årsredovisningen och koncernredovisningen. Som underlag för vårt uttalande om ansvarsfrihet har vi granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i bolaget för att kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören är ersättningsskyldig mot bolaget. Vi har även granskat om någon styrelseledamot eller verkställande direktören på annat sätt har handlat i strid med aktiebolagslagen, lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag eller bolagsordningen. Vi anser att vår revision ger oss rimlig grund för våra uttalanden nedan.

Årsredovisningen och koncernredovisningen har upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag och ger därmed en rättvisande bild av bolagets och koncernens resultat och ställning i enlighet med god redovisningssed i Sverige.

Vi tillstyrker att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och för koncernen, disponerar vinsten i moderbolaget enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Stockholm den 1 mars 2000

Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

BERTIL EDLUND
Auktoriserad revisor

ÅKE DANIELSSON
Auktoriserad revisor

Ernst & Young AB

ÅKE HEDÉN
Auktoriserad revisor

ULF DAVÉUS
Auktoriserad revisor
Av Finansinspektionen
förordnad revisor

Handelsbanksaktien

KURsutVECKLING OCH utDELNING

Kursutvecklingen på den svenska börsen, mätt i Affärsvärldens aktieindex, uppgick till 66% under 1999. Bankaktierna hade emellertid en svag utveckling. För Handelsbankens aktie blev kursnedgången 5,9%. Handelsbanksaktien har emellertid under 90-talet utvecklats i samma takt som generalindex och nästan dubbelt så snabbt som bankindex exklusive Handelsbanken.

Handelsbankens långsiktiga utdelningspolitik innebär en strävan att höja utdelningen i en takt som överstiger genomsnittet för branschen. Styrelsen föreslår en utdelning för 1999 med 3 kr, en ökning med 12% jämfört med föregående år.

BÖRSVÄRDE

Börsvärdet på Handelsbankens aktier var per 31 december 1999 76 mdkr. Börsvärdet har femfaldigats under 90-talet.

AKTIERNA

Vid bolagsstämman 1999 föreslog styrelsen en fondemission och split där varje aktie delades upp i 3 nya aktier. Antalet aktier uppgår därefter till 714 746 940 med ett nominellt belopp på 4 kr. Bankens aktiekapital uppgår till 2 859 mkr.

Vid stämman beslöts också att samtliga index- och preferensaktier skulle inlösas. Likvid erlades den 12 augusti 1999.

Samtliga stamaktier är fria sedan årsskiftet 1992/93. Stamaktier av serie A har en röst vardera. Stamaktier av serie B har 1/10 röst vardera.

Vid bolagsstämman får ingen aktieägare rösta för mer än 10% av det totala röstetalet i banken.

Handelsbankens aktier är noterade på Stockholms Fondbörs. En börspost motsvarar 100 aktier.

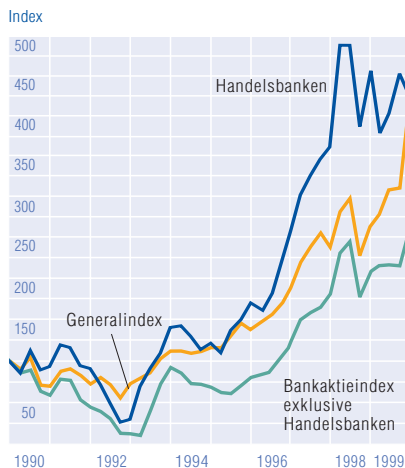
AKTIEÄGARNA

Handelsbanken hade vid årsskiftet drygt 83 000 aktieägare. Huvuddelen av dem var privatpersoner. Flertalet ägde, som framgår av tabellen på nästa sida, endast ett mindre antal aktier. Bland de 193 aktieägarna med mer än 250 000 aktier fanns ett antal förvaltare som företrädde utländska privatpersoner och juridiska personer. Cirka 26% av antalet aktier ägdes vid årsskiftet av placerare utanför Sverige.

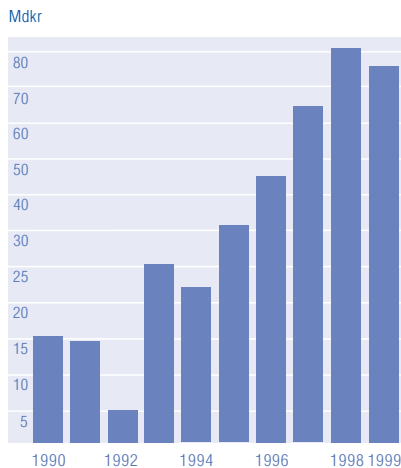
Av det totala antalet aktier ägdes ca 54% av svenska institutioner. Institutionerna utgjordes till stor del av försäkringsbolag, investmentbolag och aktiefonder som representerade ett stort antal privatpersoner.

Åtta av de svenska aktieägarna innehade var och en mer än 2% av röstetalet, enligt tabellen på nästa sida.

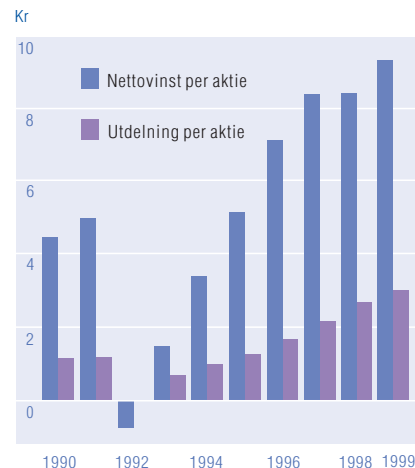
Aktiens kursutveckling

Börsvärde 31 december 1990–1999

Nettovinst och utdelning per aktie

Data per aktie

	1999	1998	1997	1996	1995
Rörelseresultat per aktie, kr	8,64	7,72	7,84	6,75	5,12
Nettovinst per aktie, kr	9,31	8,41	8,38	7,11	5,13
Utdelning per aktie, kr ¹⁾	3,00	2,67	2,17	1,67	1,25
Utdelningstillväxt, %	12,4	23,0	30,0	33,3	25,0
Justerat eget kapital per aktie, kr	53,97	47,56	44,66	38,15	36,67
Börskurs A-aktien, 31 dec, kr	107	114	91	65	46
Genomsnittlig dagsomsättning på Stockholms Fondbörs					
Serie A, antal aktier	1 317 270	1 141 320	1 205 370	1 179 120	1 278 660
Serie B, antal aktier	63 101	57 434	78 078	86 160	94 740
Högsta/lägst betalkurs, A-aktien, kr	132/91	131/83	100/61	67/40	47/28
Direktavkastning, %	2,8	2,3	2,4	2,6	2,7
P/E-tal	11,5	13,6	10,9	9,2	8,9
Börskurs/Eget kapital, %	198	240	205	171	125

1) Utdelning 1999 enligt styrelsens förslag.

Data för 1998 och tidigare har justerats för split 3:1, genomförd under 1999. Justering har skett till aktuella redovisningsprinciper och definitioner.

Aktieinnehav per aktieägare 31 december 1999

Antal aktier	Aktieägare		Aktieinnehav		
	Antal	% av alla aktieägare	Antal 1 000-tal	% av aktiekapitalet	Medeltal aktier per ägare
1 – 500 aktier	40 658	48,7	7 460	1,0	183
501 – 2 500 aktier	29 434	35,3	34 557	4,8	1 174
2 501 – 25 000 aktier	12 562	15,1	73 993	10,4	5 890
25 001 – 250 000 aktier	617	0,7	41 117	5,8	66 641
250 001 – aktier	193	0,2	557 620	78,0	2 889 222
Summa	83 464	100,0	714 747	100,0	8 564

De största svenska aktieägarna 31 december 1999

	% av röster
Stiftelsen Oktogonen	10,1
Industrivärden	6,8
Roburs värdepappersfonder (22 st)	6,0
AP-fonden 4:e fondstyrelsen	5,5
Nordbankens aktiefonder (21 st)	3,3
SPP	3,3
AMF-Pension	3,2
Skandia	2,0

Aktierna fördelade på aktieslag 31 december 1999

Aktieslag	Antal	Andel av kapital	% av röster
Serie A	649 949 619	90,93	99,01
Serie B	64 797 321	9,07	0,99
Totalt	714 746 940	100,00	100,00

Resultat- och balansräkningar 1995–99

Koncernen

RESULTATRÄKNING (mkr)	1999	1998	1997	1996	1995
Ränteeintäkter	58 048	61 940	57 209	40 179	40 112
Räntekostnader	– 46 540	– 50 510	– 46 040	– 30 798	– 31 368
Erhållna utdelningar	245	139	150	107	65
Provisionsintäkter	4 693	4 077	4 024	3 294	2 770
Provisionskostnader	– 715	– 669	– 687	– 666	– 404
Nettoresultat av finansiella transaktioner	969	1 242	593	2 143	1 574
Övriga rörelseintäkter	356	618	566	290	689
Summa intäkter	17 056	16 837	15 815	14 549	13 438
Allmänna administrationskostnader					
Personalkostnader	4 888	4 579	4 150	3 477	3 413
Övrigt	3 030	3 543	2 926	2 237	2 248
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar	750	684	616	309	340
Summa omkostnader	8 668	8 806	7 692	6 023	6 001
Resultat före kreditförluster	8 388	8 031	8 123	8 526	7 437
Kreditförluster	– 219	319	302	1 806	2 392
Rörelseresultat	8 607	7 712	7 821	6 720	5 045
Minoritetsintresse	– 22	– 22	– 19	– 1	10
Pensionsavräkning	603	505	532	201	– 72
Resultat före skatt	9 188	8 195	8 334	6 920	4 983
Skatter	– 2 525	– 2 168	– 2 326	– 1 829	– 1 340
Årets resultat	6 663	6 027	6 008	5 091	3 643

BALANSRÄKNING (mkr)	1999	1998	1997	1996	1995
TILLGÅNGAR					
Kassa	6 285	4 054	3 025	7 487	1 304
Räntebärande värdepapper	93 415	107 826	65 955	107 965	87 758
Utlåning till kreditinstitut	98 859	139 823	134 472	119 166	92 286
Utlåning till allmänheten	626 206	587 405	586 824	277 790	259 168
Aktier och andelar	9 965	3 401	2 299	4 488	2 629
Materiella tillgångar	1 859	1 780	9 329	1 937	8 560
Övriga tillgångar	86 210	82 161	57 553	52 282	54 843
Summa tillgångar	922 799	926 450	859 457	571 115	506 548
SKULDER OCH EGET KAPITAL					
Skulder till kreditinstitut	186 503	261 146	241 436	170 974	143 646
In- och upplåning från allmänheten	221 483	206 524	204 747	167 507	137 452
Emitterade värdepapper	359 540	299 378	284 051	129 284	120 741
Övriga skulder	96 592	101 575	73 371	63 492	65 904
Efterställda skulder	19 850	23 135	23 231	12 302	12 826
Summa skulder	883 968	891 758	826 836	543 559	480 569
Minoritetens andel av eget kapital	261	261	268	7	30
Eget kapital	38 570	34 431	32 353	27 549	25 949
Summa skulder och eget kapital	922 799	926 450	859 457	571 115	506 548
POSTER INOM LINJEN					
För egna skulder ställda säkerheter	85 007	93 782	59 437	48 650	39 639
Ansvarsförbindelser	69 288	76 731	81 921	58 984	62 768
Pensionsförpliktelser	—	—	—	—	—
Övriga åtaganden	5 713 401	6 304 560	5 452 935	4 445 388	3 258 729

Resultat- och balansräkningar har justerats med hänsyn till nu tillämpade redovisningsprinciper.

Moderbolaget

RESULTATRÄKNING (mkr)	1999	1998	1997	1996	1995
Ränteintäkter	38 924	38 273	28 976	28 822	29 342
Räntekostnader	– 32 678	– 32 514	– 22 941	– 21 864	– 22 669
Erhållna utdelningar	1 490	2 552	1 729	1 839	385
Provisionsintäkter	4 078	3 656	3 736	3 389	2 948
Provisionskostnader	– 736	– 614	– 608	– 576	– 430
Nettoresultat av finansiella transaktioner	859	1 211	570	2 093	1 598
Övriga rörelseintäkter	278	648	2 037	244	175
Summa intäkter	12 215	13 212	13 499	13 947	11 349
Allmänna administrationskostnader					
Personalkostnader	4 443	4 108	3 520	3 183	3 100
Övrigt	2 488	2 991	2 347	2 045	2 028
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar	437	370	321	249	275
Summa kostnader	7 368	7 469	6 188	5 477	5 403
Resultat före kreditförluster	4 847	5 743	7 311	8 470	5 946
Kreditförluster	181	131	– 123	1 638	1 672
Rörelseresultat	4 666	5 612	7 434	6 832	4 274
Bokslutsdispositioner	4 177	188	– 129	– 882	– 1 071
Resultat före skatt	8 843	5 800	7 305	5 950	3 203
Skatter	– 2 101	– 771	– 1 050	– 1 344	– 768
Årets resultat	6 742	5 029	6 255	4 606	2 435
Utdelning för året	2 144	1 922	3 515	1 208	3 877

BALANSRÄKNING (mkr)	1999	1998	1997	1996	1995
TILLGÅNGAR					
Kassa	5 735	4 050	3 023	7 347	1 303
Räntebärande värdepapper	98 384	115 556	90 166	122 262	106 530
Utlåning till kreditinstitut	189 725	215 541	175 771	133 517	116 084
Utlåning till allmänheten	272 110	242 056	223 426	160 451	148 259
Aktier och andelar	39 301	31 505	30 385	8 023	8 147
Materiella tillgångar	1 589	1 612	1 788	1 732	1 826
Övriga tillgångar	79 322	73 767	47 829	49 806	53 449
Summa tillgångar	686 166	684 087	572 388	483 138	435 598
SKULDER OCH EGET KAPITAL					
Skulder till kreditinstitut	174 886	215 730	172 855	177 362	153 265
In- och upplåning från allmänheten	214 171	212 187	222 161	175 827	154 677
Emitterade värdepapper	159 463	119 501	72 311	38 264	30 749
Övriga skulder	84 281	88 342	58 441	57 033	63 203
Efterställda skulder	15 489	15 742	15 609	8 934	10 126
Summa skulder	648 290	651 502	541 377	457 420	412 020
Obeskattade reserver	7 570	6 282	5 959	5 298	4 215
Eget kapital	30 306	26 303	25 052	20 420	19 363
Summa skulder och eget kapital	686 166	684 087	572 388	483 138	435 598
POSTER INOM LINJEN					
För egna skulder ställda säkerheter	84 188	93 758	59 193	47 573	38 840
Ansvarsförbindelser	72 739	79 081	83 648	65 736	75 234
Pensionsförpliktelser	—	—	—	—	—
Övriga åtaganden	5 695 990	6 290 006	5 408 299	4 482 371	3 359 828

Adresser

CENTRALA HUVUDKONTORET

Kungsträdgårdsgatan 2
Postadress 106 70 Stockholm
Tfn 08-701 10 00
Organisationsnummer
502007-7862

Handelsbanken
Kapitalförvaltning
Blasieholmstorg 12
Postadress 106 70 Stockholm
Tfn 08-701 10 00

Handelsbanken Markets
Blasieholmstorg 11 och 12
Postadress 106 70 Stockholm
Tfn 08-701 10 00

Centrala Dataavdelningen
Tegeluddsvägen 10
Postadress 115 82 Stockholm
Tfn 08-701 10 00

DOTTERBOLAG

Handelsbanken Finans
Mäster Samuelsgatan 42
Postadress 106 35 Stockholm
Tfn 08-701 46 00
Organisationsnummer
556053-0841

Handelsbanken Fonder
Blasieholmstorg 12
Postadress 106 70 Stockholm
Tfn 08-701 10 00
Organisationsnummer
556070-0683

Handelsbanken Hypotek
Kungsträdgårdsgatan 20
Postadress 103 70 Stockholm
Tfn 08-701 10 00
Organisationsnummer
556000-7618

Handelsbanken Liv
Torsgatan 12
Box 1325
111 83 Stockholm
Tfn 08-613 20 00
Organisationsnummer
516401-8326

Stadshypotek
Kungsträdgårdsgatan 20
Postadress 103 70 Stockholm
Tfn 08-701 10 00
Organisationsnummer
556459-6715

Stadshypotek Bank
Arenavägen 33
Box 10085
121 27 Stockholm
Tfn 08-725 53 00
Organisationsnummer
516401-9803

REGIONBANKERNAS HUVUDKONTOR

Norra Norrland
Storgatan 48
Box 1002
901 20 Umeå
Tfn 090-15 45 60

Södra Norrland
Nygatan 20
Box 196
801 03 Gävle
Tfn 026-17 20 60

Stockholm City
Kungsträdgårdsgatan 20
Postadress 106 70 Stockholm
Tfn 08-701 10 00

Mellansverige
Kungsträdgårdsgatan 2
Postadress 106 70 Stockholm
Tfn 08-701 10 00

Östra Sverige
Nygatan 20
Box 421
581 04 Linköping
Tfn 013-28 91 00

Västra Sverige
Östra Hamngatan 23
Box 1530
405 40 Göteborg
Tfn 031-774 80 00

Södra Sverige
Södergatan 10
Postadress 205 40 Malmö
Tfn 040-24 50 00

Danmark
Amaliegade 3
Postboks 1032
DK-1007 Köpenhamn K
Danmark
Tfn +45 33 418200
Telefax +45 33 418260

Finland
Södra kajen 8
P.O. Box 315
FI-00131 Helsingfors, Finland
Tfn +358 10 44411
Telefax +358 10 4442299

Norge
Rådhusgaten 27
Postboks 1342 Vika
NO-0113 Oslo, Norge
Tfn +47 22 940700
Telefax +47 22 411524

ENHETER UTANFÖR NORDEN

Svenska Handelsbanken
Beijing ⓘ
CITIC Building No. 22D
19 Jianguomenwai Dajie
Beijing, CN-100004 Kina
Tfn +86 10 65004691
Telefax +86 10 65126692

Svenska Handelsbanken
Birmingham ⓘ
Centre Court
1301 Stratford Road
Birmingham B28 9HH, England
Tfn +44 121 7772277
Telefax +44 121 7777452

Svenska Handelsbanken
Bryssel ⓘ
Sweden House
3, rue de Luxembourg
BE-1000 Bryssel, Belgien
Tfn +32 2 5015264
Telefax +32 2 5015265

Svenska Handelsbanken
Côte d'Azur ⓘ
62 Place Pierre Couillet
B.P. 317
FR-83703 St Raphaël Cedex
Frankrike
Tfn +33 494 953911
Telefax +33 498 110468

Svenska Handelsbanken
Frankfurt am Main ⓘ
Mittlerer Hasenpfad 25
Postfach 700955
DE-60559 Frankfurt am Main
Tyskland
Tfn +49 69 605060
Telefax +49 69 60506252

Svenska Handelsbanken
Hamburg ⓘ
Grosser Burstah 31
Postfach 113332
DE-20433 Hamburg, Tyskland
Tfn +49 40 3697120
Telefax +49 40 36971252

Svenska Handelsbanken
Hongkong ⓘ
2008 Hutchison House
10 Harcourt Road, Central
Hongkong
Tfn +852 28682131
Telefax +852 28684339

Svenska Handelsbanken
London ⓘ
Trinity Tower
9 Thomas More Street
London E19WY, England
Tfn +44 171 5788000
Telefax +44 171 5788300

Svenska Handelsbanken
Luxemburg ⓘ ⓘ
146, Boulevard de la Pétrusse
P.O. Box 678
LU-2016 Luxemburg
Tfn +352 4998111
Telefax +352 490004

Svenska Handelsbanken
Manchester ⓘ
1st floor, Sunlight House
202 Quay Street
Manchester M3 3JZ, England
Tfn +44 161 8390568
Telefax +44 161 8390570

Svenska Handelsbanken
Marbella ⓘ
Centro Plaza 2
Nueva Andalucia
ES-29660 Marbella
(Málaga), Spanien
Tfn +34 95 2817550
Telefax +34 95 2817567

Svenska Handelsbanken
Moskva ⓘ
Khlebny per., 19A
2nd floor
RU-121069 Moskva
Ryssland
Tfn +7 502 2213560
Telefax +7 503 2306256

Svenska Handelsbanken
New York ⓘ ⓘ
153 East 53rd Street, 37th floor
New York, NY 10022-4678, USA
Tfn +1 212 3265100
Telefax +1 212 3265196

Svenska France S.A.
Paris ⓘ
29-31, rue Saint-Augustin
FR-75002 Paris, Frankrike
Tfn +33 1 42665898
Telefax +33 1 42669612

Svenska Handelsbanken
Singapore ⓘ
65 Chulia Street, Units 21-00
OCBC Centre, Singapore 049513
Tfn +65 5 323800
Telefax +65 5 344909

Svenska Handelsbanken
Taipei ⓘ
Room 0813, International
Trade Building
333, Keelung Road
Section 1, Taipei, Taiwan
Tfn +886 22 7577112
Telefax +886 22 7576270

Svenska Handelsbanken
Tallinn ⓘ
15, Pärnu mnt.
P.O. Box 1021
EE-19090 Tallinn, Estland
Tfn +372 6 651748
Telefax +372 6 651750

Svenska Handelsbanken
Warszawa ⓘ
ul. Szpitalna 1, room 16
PL-00-020 Warszawa, Polen
Tfn +48 39 121176
Telefax +48 22 8280180

Svenska Handelsbanken
Zürich ⓘ
Gottthardstrasse 21
P.O. Box 4378
CH-8022 Zürich, Schweiz
Tfn +41 1 2871020
Telefax +41 1 2871029

Handelsbanken

Produktion: Ulla Jansson Information AB
Foto: Victor Brott/Global Reporting, där inte annat anges
Omslagsfoto broschyrställ: Ulla Jansson, Bergen: Husmo-foto
Repro: Typografen Text&Bild
Tryck: Tryckcentra AB

Handelsbanken